



Akcije »Komunista«

Letošnji »Teden KOMUNISTA«, ki je posvečen človeku, znanju in produktivnosti ter družbi in knjigi, poteka v sklopu priprav na 8. kongres Zveze komunistov Slovenije. To je že tretji teden »Komunista«, ki se vključuje v čas, ko se vse članstvo zveze komunistov pripravljajo na kongrese, delovni ljudje pa na kongrese Zveze sindikatov in skupščinske volitve. To je torej čas, ki terjajo od vseh nas predvsem akcije. Za te pa imamo dovolj razlogov. Znanje, produktivnost in delovni človek, kot osnovni dejavnik prvega in drugega in kot temeljni nosilec družbenoekonomskih odnosov, ima tokrat kaj storiti in uresničiti. Še vedno nismo zadovoljni z ravni znanja, še manj pa z doseženo produktivnostjo.

Na temelju izkušenj dosedanjih dveh »tednov Komunista«, prvi je bil posvečen 50-letnici pisane partijske besede, drugi pa človeku, delu in kulturi — posebno pa na temelju dosežkov in sporočil drugega »tedna Komunista«, organizirata uredniški odbor in uredništvo slovenske izdaje Komunista skupaj z vodilnimi organi Zveze komunistov Slovenije letos namesto »tedna« — »akcije Komunista«. Te akcije bodo izvedli v treh smereh. Prva akcija bo na temo »človek, znanje, produktivnost«, druga bo posvečena knjigi in bo potekala pod geslom »Družba in knjiga«, s tretjo pa Komunist nadaljuje tradicijo »tedna Komunista«, vendar v nekoliko spremenjeni obliki in z drugo vsebino. V njej so opredeljene predvsem naloge in obveznosti slovenske izdaje Komunista v pripravah na 8. kongres ZK Slovenije in 11. kongres ZK Jugoslavije.

»Človek, znanje, produktivnost«

Upoštevač stališča in sklepe sedmega kongresa ZK Slovenije in desetega kongresa ZK Jugoslavije v zvezi z znanostjo ter glede na njen trenutni položaj v združenem delu in njen vpliv na razvoj proizvodnih sil pri nas, začena uredniški odbor in uredništvo slovenske izdaje Komunista, skupaj z vodilnimi organi ZK Slovenije, z novo akcijo. Njen namen je aktivirati delovnega človeka in občana za ustvarjanje razmer za čim bolj tesno povezovanje znanosti s prakso in prakse z znanostjo ter omogočati znanstvenemu in raziskovalnemu delu tiste razsežnosti ter družbenoekonomske in politične vsebine, ki bodo znanost posredno in dolgoročno potrjevale na vseh področjih človekove

prakse. V tem potrjevanju naj se izrazi vloga tehnike in tehnologije kakor tudi njenih sestavin — tehničnih znanj in kulture. Skupni rezultat naj bi bil trajen prispevek k stalni in vsestranski rasti produktivnosti individualnega, kolektivnega in družbenega dela na vseh delovnih mestih ter vseh področjih ustvarjanja. Zato akcijo tudi imenujemo »Človek, znanje, produktivnost.«

Znanje je bilo in bo človeku sredstvo za zagotovitev gospodarskega in družbenega obstoja. Brez znanja ni napredka. Brez napredka človek ne bi bil človek, saj sta ga delo in znanje počlovečila. Zato je pomembno, da človek ne uporablja le tehničnega znanja in spretnosti, temveč tudi druga znanja, kot so znanje o družbeni ekonomiki, poznavanje svojih pravic in obveznosti, znanje o svojem družbenem položaju in vplivu na ta položaj, znanje o tem, da mu socialistična zakonodaja in zakon o združenem delu nudita najboljše možnosti, kako naj obvlada pogoje dela in njegove rezultate.

Človek je, in bo, v naši družbi bistveni dejavnik vseh družbenih, gospodarskih, kulturnih in znanstvenih gibanj; v teh gibanjih in njihovih učinkih ima odločilno vlogo. Od njega je odvisno ali bo družba napredovala ali nazadovala.

Zato, da bi opravljal to svojo funkcijo, mora sebe in svojo družbeno bit nenehno dograjevati in obveščati, da bi z delom, »ki — kakor pravi Marx — določa človekovo bit« in trajnimi družbenimi, političnimi in ekonomskimi dejavnostmi odstranjeval zgodovinske in druge ovire, kot so na primer dejstva, da se delavec še vedno ni znebil miselnosti meznega delavca, da vodilni kadri težko premagujejo breme negativne tradicije in primitivnega birokratizma in tehnokratizma ter da se politični kadri vztrajno držijo doseženega in preizkušenega, kar človeka in njegovo samoupravno skupnost zavira v razvoju.

Zato želimo s to akcijo usmeriti človeka k temu, da bi bil kar najbolj angažiran pri upravljanju znanstvenih spoznanj, tehničnih znanj in spretnosti, tehnoloških možnosti, s katerimi bi omogočili doseganje željenih (torej visokih) dosežkov na področju produktivnosti dela in proizvodnje, posledica tega pa bi bila višja raven življenja in dela človeka ter višja stopnja razvitosti njegove socialistične skupnosti.

Problem produktivnosti pri nas je bil in je v neizkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, v bolj ali manj nizki stopnji aku-

mulacije, v neracionalnosti. Zato, da bi to presegli, je potrebna visoka zavest in zavzetost proizvodnih in družbenih sil ob nenehnem povezovanju produktivnosti z motivacijami delavca za povečano produktivnost, v bolj-ših medsebojnih odnosih, v socialističnem planiranju in v tem, da lahko delovni človek v slehernem trenutku in na vsakem delovnem mestu meri in vrednoti svojo proizvodno in delovno učinkovitost. Vendar pa produktivnosti ne moremo meriti samo v proizvodnji, ampak tudi z realizacijo na tržišču, kajti tudi visoka produktivnost, ki proizvaja samo za skladišča, ne pa za trg, ne uveljavlja vloženega dela.

Produktivnost dela je bila in bo sodnica napredka in uspešnosti slehernega posameznika kolektiva in skupnosti. Naša trenutna raven v produktivnosti dela ni na zavidljivi višini, zaradi tega se naša samoupravna družba srečuje z vrsto težav. Zato moramo, kar zadeva povečanja produktivnosti dela, pritegniti vse dejavnike od človeka in znanosti, do tehnike in družbenih dejavnikov. Da bi to dosegli, mora skupnost kot celota in združeno delo kot odločilni dejavnik izdelati sistemske in druge rešitve, ki bodo omejevale in na koncu odpravile uravnilovko v nagrajevanju, uveljavile ustvarjalnost, izumiteljstvo, delovno učinkovitost, proizvodnost, prodornost in ne nazadnje znanje, povečale delovno disciplino in učinkovitost delovnega časa, izpopolnile delitev dela in vse njene posledice, prispevale k smotri in družbeno utemeljeni organizaciji dela, sprožile bolj ambiciozna razvojna razmišljanja in programiranja itd.

Gre torej za konkretne rešitve v nagrajevanju, ki bodo prišle do izraza ob nenehni akciji v vsaki organizaciji združenega dela in katerih odločitve ne bodo reševale problemov za sto let naprej, temveč za določen čas oziroma za določeno fazo našega razvoja.

Tako zamišljeno akcijo bomo uresničevali v delovnem in ustvarjalnem ozračju, v njej pa naj sodelujejo vse subjektivne sile, od zveze komunistov, socialistične zveze, zveze sindikatov, zveze socialistične mladine in samoupravnih organov, pa do združenega dela in njegovih sestavnih oblik, v katerih morajo imeti odločilno vlogo temeljne organizacije združenega dela.

V tej zvezi morajo delovni ljudje pod vodstvom subjektivnih družbenih sil, na čelu z zvezo komunistov in sindikati pregledati in proučiti:

— v kolikšni meri srednjeročni plani razvoja delovne organizacije vsebujejo bistvene kvalitativne dejavnike razvoja, ki prispevajo k večji produktivnosti ter ustvarjanju dohodka v TOZD oziroma delovni organizaciji;

— razvijanje inovacijskih procesov, zlasti raziskovalno razvojnih dejavnikov v okviru lastne organizacije združenega dela;

— spodbujanje inventivne dejavnosti, zlasti množične inventivne dejavnosti ter v tem okviru posebej oceniti še vedno neustrezno nagrajevanje na tem področju — nagrajevanje po delu na temelju dosežkov v procesu inventivne dejavnosti ter oceniti ustreznost urejenosti teh odnosov v samoupravnih aktih;

— vlogo domačega in tujega znanja v procesu dela, zlasti pro-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

REZULTATI PRIZADEVANJ

Skupščina socialistične republike Slovenije je sprejela odlok o razpisu splošnih volitev članov delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih za zbere skupščin družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Volitve delegacij v temeljnih organizacijah združenega dela in skupnosti bodo 9. marca 1978.

Pred nami je torej odgovorna naloga, da v procesu priprav na volitve, ki trajajo v obliki evidentiranja možnih kandidatov že več mesecev, strnemo vsa prizadevanja v končni volilni postopek in tako izvolimo naše najboljše sodelavce v delegacije za vse družbenopolitične skupnosti. Novi delegatski sistem, ki smo si ga zapisali v ustavo, je tako temeljit in zahteven, da pomeni velik korak naprej v razvoju naše družbe. Delegatski sistem postaja tako neobhodna oblika samoupravne organiziranosti delovnih ljudi in občanov za izvajanje oblasti, kakor tudi za upravljanje družbenih zadev na temeljih samoupravljanja. Zato vsak izvoljeni delegat in delegacija prevzema odgovorno samoupravno družbeno funkcijo.

Čeprav imamo že štiriletne izkušnje v uveljavljanju delegatskega sistema, lahko rečemo, da ga nismo v naši delovni organizaciji zadosti vsebinsko razvili. Bodočim delegatom, ki jih bomo izvolili na volitvah, nalagamo že sedaj odgovorno osnovno nalogo — pravičen nadaljnji razvoj delegatskih odnosov.

Dosedanji način odločanja v samoupravnih interesnih skupnosti — preko delegatov splošnih delegacij — se je pokazal izredno pomanjkljiv, saj prav v samoupravnih interesnih skupnostih še ni zaživela osnovna svobodna menjava dela z nami v združenem delu. Tudi te delegate, ki jih bomo izvolili v posebne delegacije za samoupravne interesne skupnosti, čaka odgovorno delo, da bodo morali znotraj vsake TOZD vzpostaviti take odnose, da bodo delavci lahko odločali v procesu samoupravljanja o vseh temeljnih zadevah na vseh nivojih TOZD — od zbora delavcev preko samoupravnih organov, vodstev TOZD in DPO do skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Gornik



VSI NA VOLIŠČA

Volilna komisija, ki jo je imenoval delavski svet Titovi zavodi Litostroj na svoji 6. redni seji, dne 8. 2. 1978, poziva delavke in delavce Litostroja, da se polnoštevilno udeležijo volitev in referendumu dne 9. 3. 1978 v času od 5,30 do 15,30.

Zaradi velikega števila glasovnic opozarjamo in pozivamo vse delavke in delavce, da skrbno pregledajo vsako glasovnico in razločno obkrožijo številke pred vsakim delegatom, za katerega glasujejo. Ni namreč dovolj, da se obkroži celoten spisek kandidatov, ampak je potrebno obkrožiti zaporedno številko pred vsakim posebej.

Volilna komisija

TOZD PRODAJA
UPOŠTEVAJMO
REZULTATE DELA

stran 5

KJE BOMO
LETOVALI —
KAM BOMO
POTOVALI

berite na strani 10 in 11

Volitve in referendum so pred vrati

Devetega marca bomo imeli delavci Litostroja verjetno največje volitve doslej. Vse temeljne organizacije in obe delovni skupnosti bodo volili skupaj 775 delegatov. Hkrati se bo izvajal referendum za potrditev dveh zelo pomembnih aktov — Statuta temeljne organizacije in Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo.

Za takšne volitve in referendum se je odločil delavski svet na svoji seji dne 8. 2. 1978. Datum volitve je bil določen že v razpisu o splošnih volitvah delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti, ki velja za vso republiko. Tem volitvam pa smo v naši delovni organizaciji priključili še volitve v organe upravljanja TOZD, DO in SOZD. Ker je zaradi zakonskih rokov potrebno pospešiti dokončno konstituiranje temeljnih organizacij in delovne organizacije in izvesti njihov vpis v register, bomo zaradi smotrnosti združili z volitvami tudi oba referenduma.

Delegacije za zbor združenega dela bodo štejele po sedem delegatov v vsaki temeljni organizaciji in obeh delovnih skupnostih. Te delegacije se bodo povezale v štiri konference delegacij, od katerih bo vsaka delegirala enega delegata v zbor združenega dela skupščine občine Ljubljana-Siška.

Delegacije za skupščine SIS bodo v večjih temeljnih organizacijah in v DS SSP posebne za vse šest področij in bodo tudi štejele po sedem delegatov. V manjših temeljnih organizacijah in DS PFSR pa bodo imeli splošne delegacije (za vsa področja), ki bodo štejele 11 delegatov.

Delavski svet delovne organizacije bo določil s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo. Če bomo na referendumu potrdili predlog v sedanjih obliki, bo delavski svet DO šteje 69 delegatov, po ključu — en delegat na vsakih 50 delavcev.

Odbor samoupravne delavske kontrole DO bo imel po enega člana iz vsake temeljne organizacije in delovnih skupnosti.

Za formiranje notranje arbitraže na ravni DO bodo vse temeljne organizacije in DS volile po enega delavca na listo arbitrov.

Vse temeljne organizacije bodo volile po dva organa TOZD.

Odbor samoupravne delavske kontrole TOZD bo šteje 5 članov.

V disciplinsko komisijo TOZD bodo delavci volili 6 članov, od tega dva s posebne liste, ki jo je določila občinska skupščina. Ta dva člana nista v delovnem razmerju v TOZD.

Volili bomo tudi delegate TOZD in DO v delavski svet SOZD ZPS in v odbor samoupravne delavske kontrole SOZD ZPS.

Delavci obeh delovnih skupnosti pa bodo volili delavska sveta DS na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v DS, ki ga bodo prav tako potrdili na referendumu.

Statut TOZD in Samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo se bosta potrdila na referendumu, ki ga bodo razpisali delavski sveti TOZD po predhodni obravnavi predlogov na zborih delavcev.

Kot vidimo iz gornjih podatkov, bodo volitve in referendum dokaj zapletene in obširne in zato je naloga samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb, da jih dobro pripravijo, dolžnost vseh delavcev pa, da se volitev in referendumu v čim večjem številu udeležijo in glasujejo premišljeno in zavestno.

Predkandidacijski in kandidacijski postopek poteka v organizaciji sindikalnih in drugih družbenopolitičnih organizacij.

Organizacijski del za glasovanje vodi za vse temeljne organizacije in delovni skupnosti enotna volilna komisija, ki bo morala pripraviti 155 vrst različnih

krat več kot običajno, saj bosta na vsakem volišču po dva.

Upajmo, da bodo volitve in referendum uspeli, tako v organizacijskem kot tudi v vsebinskem pomenu in da bodo za delegate izvoljeni najboljši delavci, ki bodo sposobni odločiti in upravljati tako, da bo Litostroj tudi v novi organizaciji pomenil v naši družbi to, kar je do sedaj.

Anton Tomažič

glasovnic v skupni nakladi okrog 50.000. Vse to bodo morali prešteti volilni odbori, ki jih bo ta-

RAZPORED VOLIŠČ ZA GLASOVANJE NA VOLITVAH IN REFERENDUMU

	Glasovalna enota	VOLIŠČE		Kraj glasovanja
		štev.	Naziv	
I	TOZD Proizvodnja ulitkov in modelov	1	JEKLOLIVARNA	Jedilnica jeklolivarne
		2	SIVA LIVARNA	Sejna soba sive livarne
II	TOZD Proizvodnja zvarjencev in odkovkov	3	TOZD PZO	Prostori vodstva pločevinarne
III	TOZD Proizvodnja talnih vozil in naprav	4	TOZD TVN	Soba št. 15A
IV	TOZD Proizvodnja preoblikovalne opreme	5	TOZD PPO	Soba št. 27
V	TOZD Proizvodnja obdelovancev	6	TOZD OB	Soba št. 53
VI	TOZD Montaža	7	TOZD MONT	Soba št. 15
VII	TOZD Investicije, vzdrž. energet. in trans.	8	TOZD IVET	Sejna soba trafo postaje
VIII	TOZD Zunanja storitvena enota	9	TOZD ZSE	Klubska soba samski dom I.
IX	TOZD Institut za razvoj, razisk. in projektiranje	10	TOZD IRRP	Govorilnica soba št. 30
X	TOZD Proizvodno tehnični servis	11	TOZD PTS	Soba št. 10
XI	TOZD Prodaja	12	TOZD PRODAJA	Govorilnica v pril. upravne stavbe
XII	TOZD Nabava	13	TOZD NABAVA	Pisarna prevzema soba št. 27B
XIII	TOZD Izobraževalni center	14	TOZD IC	Prostori IC soba št. 34
XIV	DS službe skupnega pomena	15	DS SSP	Govorilnica pri glavnem vhodu
XV	DS posebna finančna služba in računovodstvo	16	DS PFSR	Soba št. 8A

ŠTEVILO DELEGATOV, KATERE BODO VOLILI DELAVCI NA VOLITVAH, DNE 9. 3. 1978

	PUM	PZO	OB	MONT	TVN	PPO	SE	IVET	IRRP	NAB	PROD	ZSE	IC	SSP	PFSR
Delegacije za zbor združenega dela skupščine občine Ljubljana-Siška	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
za izobraževanje	7	7	7	7				7	7					7	
za zdravstvo	7	7	7	7				7	7					7	
za raziskovalno dejavnost	7	7	7	7				7	7					7	
Delegacije za skupščine SIS posebne															
za kulturo	7	7	7	7				7	7					7	
za telesno kulturo	7	7	7	7				7	7					7	
za socialno varstvo	7	7	7	7				7	7					7	
Delegacije za skupščine SIS — splošne						11	11	11			11	11	11		11
DELAJSKI SVET DO	13	5	14	7	1	1	1	6	5	2	3	3	2	4	2
Odbor samoupravne delavske kontrole DO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Notranja arbitraža na ravni DO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Disciplinska komisija TOZD (dva člana nista v del. razmerju v TOZD)	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
Samoupravna delavska kontrola TOZD	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Delavski svet															
SOZD ZPS	1 delegat TOZD in 1 namestnik	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
	2 delegata DO in 2 namestnika	4													
Odbor SDK	1 član	2													
SOZD ZPS	1 namestnik														
SKUPAJ: 761	6	77	69	78	71	34	34	34	70	69	35	36	36	35	55

SMERI RAZVOJA POLITIČNEGA SISTEMA SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA

Vsebina in narava svoboščin in pravic v naši socialistični samoupravni družbi

V prejšnjem sestavku smo govorili o družbenoekonomskih postavkah nadaljnje graditve političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki so osnova človekovega dela in njegovega položaja v družbi. Delo in samoupravljanje delavca oziroma njegova samoupravna aktivnost na vseh področjih družbenega udejstvovanja je osnova za uresničevanje pravic in svoboščin v naši socialistični samoupravni družbi.

Socialistična družba odpira neprimerljivo širše družbenopolitične pravice in svoboščine, kot jih je kdajkoli vzpostavil buržoazni parlamentarni sistem. Ob klasičnih — tradicionalno meščanskih svoboščinah in pravicah, naša družba razvija oziroma zagotavlja predvsem svobodo človeka, da v največji meri sam upravlja s svojimi interesi, kar je v bistvu tudi resnična človeška svoboda. Te interese naš človek uveljavlja v ustreznih samoupravnih oblikah, kjer neposredno odloča o svojih in širših — skupnih družbenih interesih. Seveda pa s tem tudi ne more več prenašati sistema političnega monopola, ki je upravljal družbe v vseh dosedanjih oblikah večpartijskega ali enopartijskega sistema in torej ne more prenašati političnega sistema, ki je zasnovan na abstraktnem političnem državljanu.

Socialistična samoupravna demokracija izključuje svobodo izkoriščanja človeka po človeku in zagotavlja ekonomsko svobodo človeka; svobodo delovnega človeka, da razpolaga s pogoji, sredstvi in plodovi svojega osebnega in združenega dela; svobodo človeka, da sam upravlja svoje interese; svobodo neposredne delitve dela; svobodo odločanja v krajevni skupnosti in v družbenopolitični skupnosti — občini, da razpravlja o vseh vprašanih, ki so življenjskega pomena za delovne ljudi in občane v kraju kjer stanujejo. Zagotavlja svobodo volitev delegatov iz svoje samoupravne skupnosti za skupščine in delegatska telesa in v organe upravljanja, svobodo izražanja nacionalne individualnosti in zavesti ljudi ter možnosti, da se interesi narodov in narodnosti Jugoslavije v celoti samoupravno izrazijo; svobodo enakopravnega in demokratičnega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja vseh subjektov v družbi itd. Vse to pomeni, da se socialistično samoupravljanje razvija na vsa področja človekove svobode, na vsa področja socialistične samoupravne prakse.

Dejstvo pa je, da ustavna določila sama po sebi še ne zagotavljajo avtomatičnega uresničevanja teh pravic, zato je nujno, da z zgraditvijo ustreznih demokratičnih sredstev, oblik in metod razvijemo te pravice, kakor tudi mehanizme za njihovo varstvo. Te pravice in svoboščine so zagotovljene vsem občanom, ki so se pripravljene držati »pravila igre« socialistične samoupravne demokracije, kot to poudarja tovariš Kardelj v svoji knjigi.

Samoupravljalci se o demokratičnih pravicah odločajo bodisi z osebnim izrekanjem bodisi preko delegatskega mehanizma, s pomočjo demokratično izvoljenih delegacij samoupravnih skupnosti. Delegatski skupščinski sistem postaja nosilni steber celotnega političnega sistema družbe, le-ta pa je po eni strani jamstvo za uresničitev demokratičnih pravic samoupravljalcev oziroma delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Po drugi strani pa je tudi faktor demokratične povezave skupnih samoupravnih interesov in reševanja nasprotij med njimi.

(Nadaljevanje)

J. E.

KOLIKO IN KAKO DOBITI POTREBNA DODATNA SREDSTVA ZA VRSTO SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV, KI NISO BILI ZNANI PRI SESTAVLJANJU IN SPREJEMANJU GOSPODARSKEGA NAČRTA ZA LETO 1978

Novi samoupravni sporazumi

Pred nami je sedem samoupravnih sporazumov, ki so posamezno obrazloženi v posebni izdaji časopisa Litostroj. Podrobnejše obrazložitve teh samoupravnih sporazumov so bile podane v dnevnem časopisu. Moj namen ni to ponavljati, temveč te samoupravne sporazume opredeliti po vsebini in načinu pridobivanja potrebnih sredstev za uresničevanje navedenih dejavnosti.

1. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje ljudske obrambe v Ljubljani.

Ta samoupravni sporazum je brez dvoma potreben in se je tudi v preteklosti pokrival iz splošne porabe. Sedaj je prenesen iz občinskega proračuna na delovne organizacije, tako da je neposredni proizvajalec direktno seznanjen s potrebnimi sredstvi za SLO in o tem tudi odloča.

V samoupravnem sporazumu je naveden absolutni znesek, to je 0,3% od dohodka, ki ga bo pokrivala vsaka TOZD in DS.

2. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za nadomestilo osebnega dohodka delavcem, ki v delovnem času opravljajo dolžnost na področju ljudske obrambe.

V tem samoupravnem sporazumu gre za pravičnejšo obremenitev posameznih delovnih organizacij takrat, ko naši delavci opravljajo svojo dolžnost na področju ljudske obrambe.

To je eden redkih sporazumov, ki bo naše delovne organizacije v letu 1978 manj finančno obremenil za približno 17,3 stare milijone, če ga sprejmemo.

3. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev v občini Ljubljana-Siška za uresničitev izgradnje »POTI SPOMINOV IN TOVARIŠTVA«.

V našem in zunanjem gradivu je zelo podrobno obrazloženo namen izgradnje te poti. Mislim, da bo marsikdo od nas s pridom uporabljal to pot za sprostitve in nabiranje novih moči v današnjem razburkanem življenju.

Naša naloga je predvsem ta, da se odločimo zbrati potrebna sredstva. Od treh ponujenih variant sprejmemo predlog, da se letno plača ta znesek iz sklada skupne porabe.

4. Samoupravni sporazum o razporejanju, združevanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev, družbeno pomoč, rekonstrukcijo in prenovo stanovanj na območju ljubljanskih občin v obdobju 1978 do 1982.

Zbiranje sredstev v ta namen teče že vrsto let. Ta samoupravni sporazum predvideva samo drugačno razporeditev tako zbranih sredstev. Do sedaj je bilo v teh 6% vključeno:

- reševanje stanovanjskih potreb delavcev v DO;
- družbena pomoč v stanovanjskem gospodarstvu;
- kreditiranje stanovanjske graditve.

Predlog tega samoupravnega sporazuma je, da se vključi v ta sredstva tudi:

- izgradnja domov za učence in študente;
- izgradnja omrežja primarnih komunalnih naprav in virov;
- rekonstrukcija in prenova stanovanj.

Razumljivo je, da se z vključitvijo novih dejavnosti struktura udeležbe spremeni. Ta struktura je v gradivu podana. To se pravi, da procent odvajanja za stanovanjsko graditev ostane isti, samo udeležba za posamezne dejavnosti se spremeni. Dodatna 2%, ki jih oddvajamo, ostaneta za reševanje naših stanovanjskih problemov.

5. Samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga.

Ta samoupravni sporazum je pravzaprav posledica novega načina pristopa k medsebojnemu sodelovanju med proizvajalcem in porabnikom posamezne dejavnosti. V preteklosti smo imeli občasno veliko težave pri nabavi premoga. Litostroj je navezan na prvotno vgrajeno ogrevalno omrežje, ki je po izvedbi in načinu kurjenja zastarelo.

S priključitvijo na zemeljski plin iz Sovjetske zveze ta problem ne bo rešen, ker bi bila potrebna ogromna sredstva za postavitve novih kurišč. V naslednjih letih je predvidena priključitev na KEEL, to je Komunalna energija Ljubljana. Seveda je potrebno v vsaki stavbi predelati notranjo instalacijo, kar bo trajalo več let. Tudi komunalni prispevek za priključitev je zelo visok.

Iz teh podatkov sledi, da bomo vezani na premog z nizko kurilno vrednostjo še vrsto let.

Ta samoupravni sporazum nam na eni strani zagotavlja redno preskrbo premoga, na drugi strani pa bomo mi kot potrošnik plačali pri vsaki dobavljeni toni 28,20 za lignit in 36,50 za rjavi premog več. V bistvu gre tu za podražitev premoga s tem, da nam nudijo redno dobavo.

6. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje izgradnje kulturnega centra »Ivan Cankar« v Ljubljani v obdobju 1978—1981.

Izgradnja kulturnega centra Ivan Cankar sploh ne bi smela biti vprašljiva. Skoraj ni večjega mesta v naši širši domovini in tudi izven naših meja, da ne bi imelo podobnih domov. Problem je le, kako zbrati potrebna finančna sredstva.

Jasno je, da se sredstva lahko ustvarjajo samo tam, kjer se proizvaja. Gre samo za način izdajanja teh sredstev. Dosti enostavnejše je, če so te potrebe znane pri sestavljanju gospodarskega načrta za naslednje obdobje.

Dodatna finančna obremenitev, predvidena za leto 1978, je 0,45% od bruto osebnih dohodkov.

7. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje varstva pred požarom občine Ljubljana-Siška.

Litostroj je že lani v decembru sprejel samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS občine Ljubljana-Siška za varstvo pred požarom. Predlagani samoupravni sporazum vsebuje program in finančni načrt za leto 1978; le-ta znaša 0,3% bruto osebnih dohodkov.

Ostane nam še, kako finančno pokriti navedene samoupravne sporazume. Za prvih pet sporazumov je situacija jasna, le zadnja dva sporazuma bremenita bruto osebne dohodke z 0,75%, kar ni bilo predvideno pri sestavljanju gospodarskega načrta za leto 1978.

Za pokrivanje dodatnih obveznosti moramo ustvariti več plačilnega fonda s stabilizacijskimi ukrepi in dvigom produktivnosti. Tako bomo za ta del sprejetih dodatnih obvez povečali skupni prihodek, oziroma zmanjšali stroške v našem poslovnem in proizvodnem procesu.

Navedeno smo obravnavali v upravnem odboru in smo predlagali, naj se samoupravni sporazumi sprejemajo v taki obliki, kot so podani v gradivu,

● TOZD in DS naj sestavijo stabilizacijske programe in z dvigom produktivnosti pri delu pokrijejo dodatne finančne obremenitve,

● naše delegacije, ki zastopajo Litostroj navzven, morajo skle-

niti, da se v bodoče le na podlagi programov dela odredijo potrebna finančna sredstva, ne pa s prispevno stopnjo,

● financiranje družbenih potreb naj se upošteva le, če bodo dostavljene pred sestavljanjem in sprejemanjem gospodarskega načrta za naslednje obdobje

● in naj se pri sprejemanju proračuna v občini črtajo vse oblike financiranja teh dejavnosti.

TE-BO

8. marec



Bova zvončke nabrala jih mamici za praznik dala

Iskrene čestitke

vsem delovnim ženam in materam

ob njihovem prazniku!

SPREMENJEN NAČIN OBRAČUNA OD

Do 31. decembra 1977 smo obračunavali OD tako, da smo v urni postavki zajemali samo čisti OD brez dodatkov za minulo delo in stalnost. Po večkratnih opozorilih skupnosti zdravstvenega in invalidskega zavarovanja, da je tak obračun v nasprotju s predpisi, saj je s tem dodatek za minulo delo in stalnost izpadel iz letnega oz. tromesečnega povprečja OD, smo morali s 1. januarjem 1978 spremeniti obračun OD, in sicer:

● v urno postavko smo vključili poleg čistega OD še dodatek za minulo delo in stalnost; s tem se je vrednost postavke povečala sporazumno deležu minulega dela in stalnosti v skupnem OD, odpade pa tudi dosedanji način ločenega prikazovanja teh dveh dodatkov v fiksnem znesku;

● v letno in tromesečno povprečje, ki služi, prvi kot osnova za nadomestilo OD v času bolezni, drugi pa kot osnova za obračun plačila dopusta in državnih praznikov, sta vključena tudi minulo delo in stalnostni dodatek;

● v obračun OD za januar 1978 so vse odsotne ure iz naslova dopustov in dveh dni novoletnih praznikov obračunane po povprečju OD za oktober, november, december 1977, ko je bila vrednost točke še 23,50 dinarjev, minulo delo pa 21,00 din, kar je v skladu z zakonskimi in samoupravnimi določili.

Razlike, ki so nastopile pri januarjskih OD zaradi razmeroma velikega števila odsotnih ur (dva dni praznik in koriščenje dopusta), izvirajo torej iz obračuna teh odsotnih ur po tromesečnem povprečju, v katerem še ni mogla priti do izraza povečana vrednost točke.

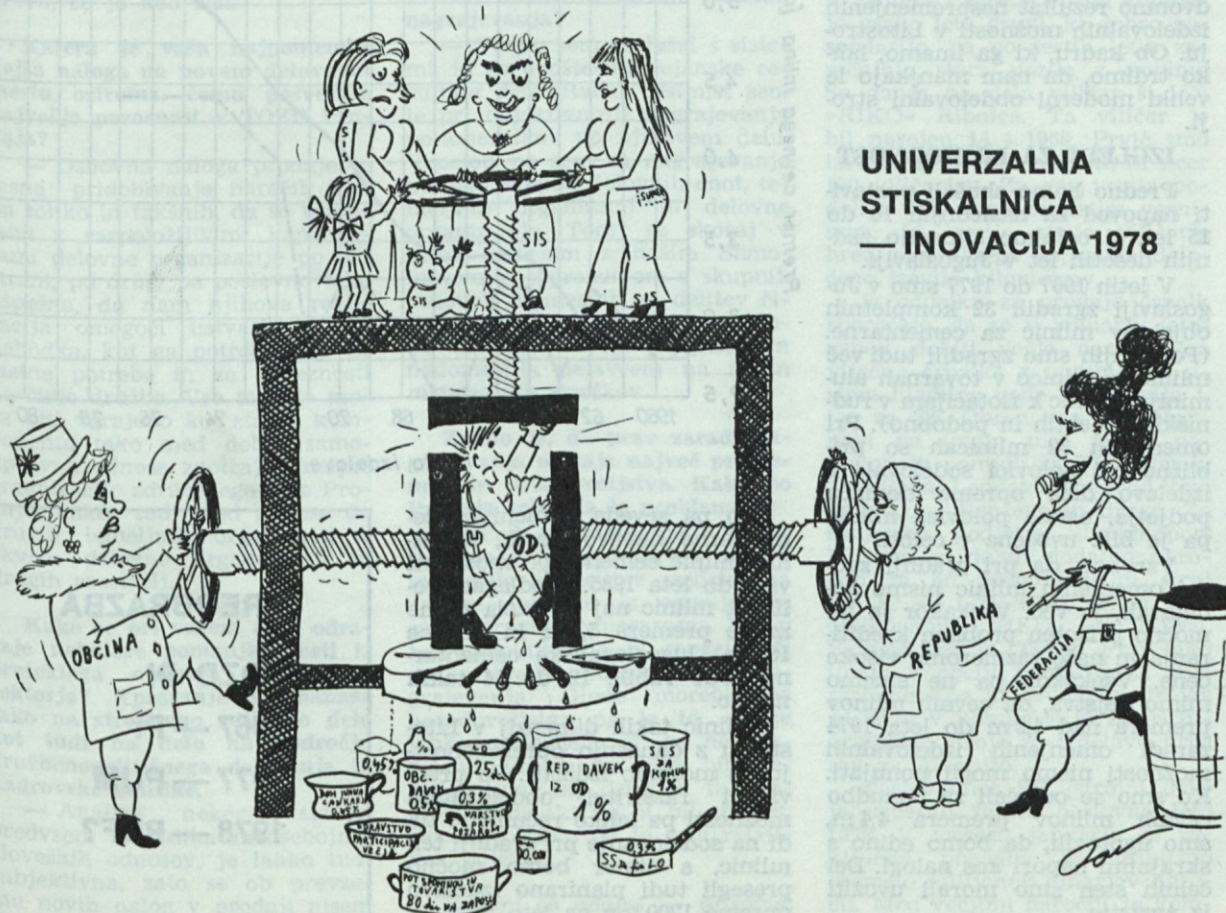
To povečanje vrednosti točke in osnove za minulo delo se je v OD za januar odrazilo samo v OD za prisotne ure, medtem ko se bo povečanje za odsotne ure zaradi tromesečnega povprečja odrazilo v februarju za prvo tromesečje in v marcu za drugo tromesečje, šele v aprilu pa v celoti, ko bo za obračun OD za odsotne ure služilo povprečje januarja, februarja in marca 1978.

Nov obračun nadomestila OD za čas bolezni velja za vse tiste, ki so ali bodo nastopili bolniško od 1. januarja 1978 naprej. Za vse, ki so začeli bolniški stalež pred 1. januarjem 1978, pa teče obračun po starem; to je boleznina, ki jo daje socialno zavarovanje in fiksn znesek dodatka za minulo delo in stalnost. Ta način je potreben zato, ker v povprečjih, po katerih so izračunane boleznine socialnega zavarovanja, nista bila zajeta minulo delo in stalnost, naknadno spreminjanje osnove do zaključka bolniške pa po določenih skupnosti zdravstvenega zavarovanja ni dopustno.

Zbori delavcev so 10. februarja 1978 razpravljali in potrdili spremembo 153. člena Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki se spremenjen glasi:

»Tabela za izračun deleža OD iz osnove vrednotenja delovne dobe se spremeni tako, da se poveča osnova za izračun, glede na zvišano vrednost točke, iz dosedanjih 21,00 din na 25,00 din«.

Kadrovska služba



PROCESNE NAPRAVE

(Nadaljevanje)

RAZVOJ OPREME ZA CEMENTARNE

Da bi bolje razumeli današnje stopnje razvoja strojev za cementarne, moramo poseči nazaj v sam začetek proizvodnje cementa, za dobrih 100 let nazaj.

Čeprav je načelo proizvodnje cementa ostalo skoraj 100 let nespremenjeno, se je podoba cementarn bistveno spremenila, zlasti po letu 1890, ko so do tedaj uporabljane jaškaste peči zamenjale rotacijske peči za pečenje klinkerja. Rotacijske peči so lahko gradili za večje zmogljivosti, kar je potegnulo za seboj tudi zahtevo po večanju kapacitet ostalih strojev in naprav v cementarnah.

Če si na kratko ogledamo razvojno pot cevnega mlina za cement, ki je osnovni stroj vsake mlinice, vidimo, da je doživel od nastanka do danes precej sprememb in izboljšav. S prvotnega bobnastega mlina s šaržnim delovanjem (prekinjavni proces) so razvili pretočni cevni mlin (neprekinjavni proces), ki je bil prvotno deljen v dve enoti — mlin za grobo in mlin za fino mletje. Po prvi svetovni vojni se je uveljavil pretočni cevni mlin, ki je združeval tako mlin za grobo kot fino mletje. Moč za pogon teh mlinov je redko presegla 400 kW. Ta mlin so kasneje predelili s predelnimi stenami v več komor in s tem prilagodili velikost mlevnih teles granulaciji materiala vzdolž mlina.

Tako je nastal večkomorni pretočni cevni mlin z izboljšanim delovanjem.

Z uvajanjem ustrezno oblikovanih sortirnih obložnih plošč so ponovno povečali zmogljivosti mlina. Večanje kapacitet mlinic cementa nad 30 ton na uro je po drugi svetovni vojni omogočilo uveljavljanje obtočnih sistemov cevni mlinov s separatorjem.

Po našem prospektu lahko investitorju danes nudimo pretočni, obtočni in zrakotočni sistem mlinice za surovino in za cement. Proces v vseh treh je neprekinjavni in omogoča optimalno uporabo avtomatizacije.

cijo klinkerja 0 do 25 mm, finost zmlatka 2800 cm²/g) še veljala za veliko mlinico.

Po letu 1955 pa vidimo, da prične krivulja velikosti peči za klinker in mlinov za cement rasti vse hitreje.

Prednost gradnje vse večjih enot ob stalno rastoči porabi cementa so s tehničnega in ekonomskega vidika nedvoumne. Ne nazadnje pa leži razlog za tako naglo večanje kapacitet tudi v konkurenčnem boju med proizvajalci opreme za cementarne.

Pri proizvodnji strojev velikih dimenzij so namreč iz konkurenčnega boja izločena manjša podjetja, katerim zmogljivosti obdelovalnih strojev že ne dopuščajo več izdelave velikih elementov.

Seveda se tem zahtevam laže prilagode velika podjetja, zlasti če imajo že dolgoletno tradicijo. Če po znanih podatkih primerjamo podjetja, ki se doma in v svetu ukvarjajo s proizvodnjo za cementarne, t.j. zlasti z drobilno in mlevno tehniko, ugotovimo, da je Litostroj daleč »najmlajši« na tem področju. Velika večina tujih tovarn ima namreč že 50 do 100-letno tradicijo, medtem ko v Litostroju prav zdaj mineva 20 let od prvih začetkov izdelovanja opreme za cementarne.

Pred maloštevilne delavce je bila postavljena zahtevna naloga — ujeti skoraj 100-letni razvoj na področju, na katerem pri nas še ni bilo skoraj nobenih izkušenj.

Pri tem je pomembno dejstvo, da smo v teh letih osvojili pravzaprav vse stroje v procesu drobljenja, mletja in transporta v cementni industriji. Tako smo danes sposobni ponuditi kompletne objekte mletja in transporta z inženiringom, to pa je tudi želja in cilj vsakega proizvajalca individualne opreme.

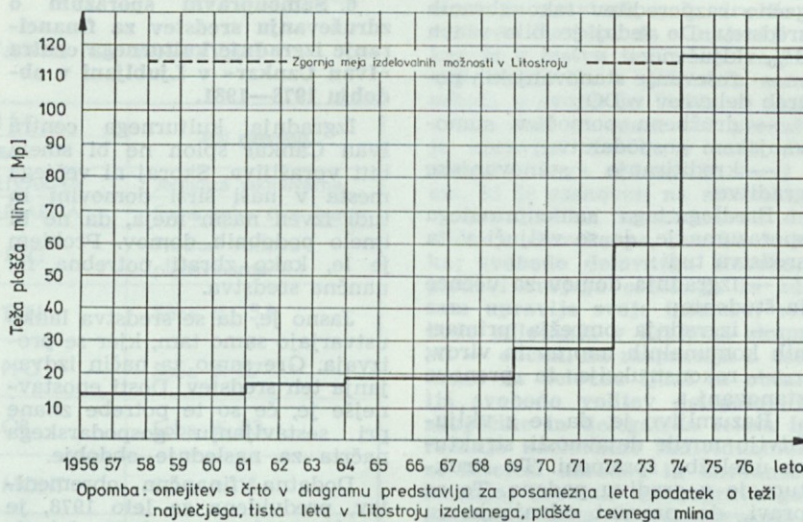
DANAŠNJE STANJE

Z izdelavo mlinice cementa za cementarno Trbovlje nazivne zmogljivosti 80 t/h pri finosti 2800 cm²/g smo se leta 1972 premaknili v področje največjih mlinic. Zaradi boljše predstave o velikosti tega objekta omenimo, da je premer osnovnega

Z izdelavo tega cevnega mlina smo zadeli ob sam vrh izdelovalnih možnosti v Litostroju.

Ker štejemo cevni mlin za osnovni stroj pri mlinici cementa, smo si prav tega izbrali za prikaz razvoja pri gradnji opreme za cementarne. Instalirana moč za pogon cevnega mlina je sorazmerna velikosti in teži mlina ter polnitvi. V spodnjem diagramu smo prikazali porast tež in s tem velikost posameznega plašča cevnega mlina.

Maksimalne teže plaščev v Litostroju izdelanih cevni mlinov



Opomba: omejitve s črto v diagramu predstavljajo za posamezna leta podatek o teži največjega, tista leta v Litostroju izdelanega, plašča cevnega mlina

Omejitev s črto v diagramu predstavlja za posamezno leto podatek o teži največjega, tista leta v Litostroju izdelanega plašča cevnega mlina. Čeprav smo v posameznih letih izdelali tudi le lažje mline, smo zaradi preglednosti vseeno vlekli črto večje teže, dosežene v prejšnjih letih, v diagramu naprej.

Podobna je slika porasta ostalih strojev za cementarne.

Potek krivulje nazorno kaže dvoje: da se dimenzije strojev za procesno tehniko zelo hitro večajo in da temu razvoju v Litostroju ob skoraj nespremenjenih proizvodnih možnostih smelo sledimo.

Če si na naslednjem diagramu pogledamo porast velikosti cevni mlinov pri nemških proizvajalcih procesne opreme, potem vidimo, da smo do cevnega mlina premera 4,4 m dobro sledili razvoju v svetu, da pa v zadnjih 5 letih zaostajamo. S črtkano črto smo nakazali predvideno tendenco porasta premerov, ki pa bo predvsem iz transportnih razlogov omejena na premere blizu 6 m.

Razkorak v poteku obeh krivulj je zlasti v zadnjih letih nedvomno rezultat nespremenjenih izdelovalnih možnosti v Litostroju. Ob kadru, ki ga imamo, lahko trdimo, da nam manjkajo le veliki moderni obdelovalni stroji.

IZGLEDI ZA PRIHODNOST

Predno bomo skušali postaviti napoved za naslednjih 10 do 15 let, si oglejmo situacijo zadnjih desetih let v Jugoslaviji.

V letih 1967 do 1977 smo v Jugoslaviji zgradili 32 kompletnih objektov mlinic za cementarne. (Poleg njih smo zgradili tudi več mlinic za glinico v tovarnah aluminija, mlinic k flotacijam v rudniških objektih in podobno). Pri omenjenih 32 mlinicah so približno pri polovici sodelovala z izdelavo dela opreme domača podjetja, ostala polovica mlinic pa je bila uvožena v celoti.

Vzrokovi, da pri gradnji zgoraj omenjenih mlinic nismo sodelovali, je več. Vsekakor je bil močno prisoten problem kreditiranja in naše razmeroma visoke cene. Vsekakor pa ne smemo mimo dejstva, da cevni mlinov premera nad 4,2 m do leta 1974 zaradi omenjenih izdelovalnih možnosti nismo mogli ponujati. Ko smo se odločili za ponudbo cevni mlinov premera 4,4 m, smo ugotovili, da bomo edino s skrajnimi naporji kos nalogi. Del čelnih sten smo morali uvoziti iz Avstrije.

Iz pregleda v zadnjih desetih letih zgrajenih mlinic lahko sklepamo, da s precej skromnosti lahko računamo na vsaj 2 mlinice na leto. To pa predstavlja 1200 t strojne opreme.

Poraba cementa pri nas še vedno raste, kar nam potrjuje tudi diagram iz študije »Prognoza razvoja industrije gradbenega materiala za obdobje 1976 do 1980, ki jo je leta 1975 izdelal »Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij« v Ljubljani. S predstavniki cementarne Trbovlje smo v mesecu novembru 1977 že imeli uvodne razgovore o obsegu naše vključitve pri gradnji nove cementarne. Obseg dobave Litostroja smo pri tem ocenili

Ob oceni udeležbe Litostroja pri izdelavi opreme za cementarne nismo upoštevali izvoza. Nekaj let nazaj je le-ta zavzel skoraj polovico naše dejavnosti. Da bomo tudi pri izvozu dosegli ponovno boljše rezultate, moramo najprej oživiti delo izvoznega oddelka na tem področju, poleg tega pa navezati trajnejšo obliko sodelovanja z renomirano zunanjetrgovinsko organizacijo.

Drugo, za nas prav tako pomembno dejstvo je ponovna usmeritev domačih cementarn v izvoz.

Pred leti so jugoslovanske cementarne izvažale precej cementa. Zaradi porasta domače porabe je izvoz skoraj popolnoma zamrl; zlasti obmorske cementarne pa se sedaj ponovno počasi usmerjajo v izvoz. Tako so v prvih devetih mesecih leta 1976 jugoslovanske cementarne izvozile že 381.316 ton cementa, kar je kar za 48% več kot v letu 1975. Možnosti za izvoz so pa še precejšnje.

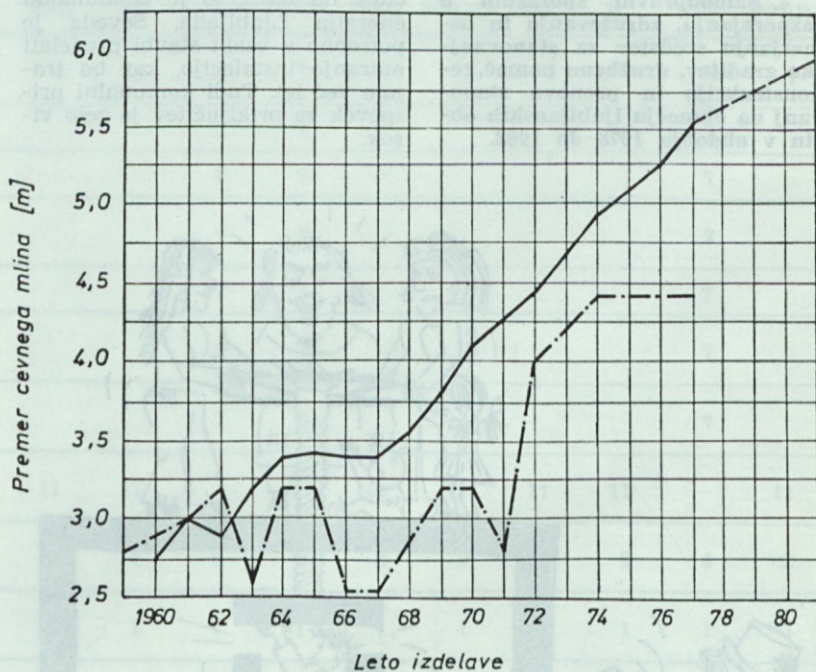
Oprema za cementarne pa nikakor ni edina dejavnost v okviru procesnih naprav. V zadnjih letih razširjamo našo dejavnost tudi na vsa tista področja procesne tehnike, kjer nastopa problem drobljenja in mletja. To je v prvi vrsti priprava rude v flotacijah in rudnikih uranske rude. Naši mlinci že obratujejo v flotacijah Kherzet-Yousef v Alžiriji. Trenutno imamo v izdelavi cevni mlin za mokro mletje kremenčeve rude za tovarno plinobetona v Kolubari, ponudili smo tudi mline za rudnike v Srbiji itn. Vsi ti mlinci so pretežno večjih dimenzij.

Mline za take in podobne procese so jugoslovanski investitorji doslej skoraj dosledno uvažali.

Ko skušamo ob zaključku strniti naša razmišljanja o procesnih napravah, potem ob vseh načrtovanih razširitvah v slovenski strojogradnji ne smemo pozabiti poudariti vodilne vloge Litostroja v težki strojogradnji. Ko v okviru ZPS načrtujemo gradnje kompleksnih objektov, se seveda zavedamo, da bo levji delež pri večjih in zahtevnejših elementih vsekakor prav na nas.

J. Stražišar

Porast svetlih premerov cevni mlinov izdelanih v Zah. Nemčiji in Litostroju



To pa seveda pomeni za cementarne nabavo novih, dodatnih mlinic cementa po možnosti vsaj do leta 1985. Predlagana velikost mlinic naj bi imela cevne mline premera 5,0 m in dolžine 16,5 m. Jugoslovanske cementarne bodo rabile 12 do 14 takih mlinic.

Mlinic takih dimenzij v Litostroju z današnjo opremljenostjo ne moremo izdelati. Po predvideni razširitvi obdelovalnih možnosti pa lahko računamo tudi na sodelovanje pri gradnji teh mlinic, s čimer bomo močno presegli tudi planirano izdelavo opreme 1200 ton na leto.

PREOBRAZBA

TOZD PI

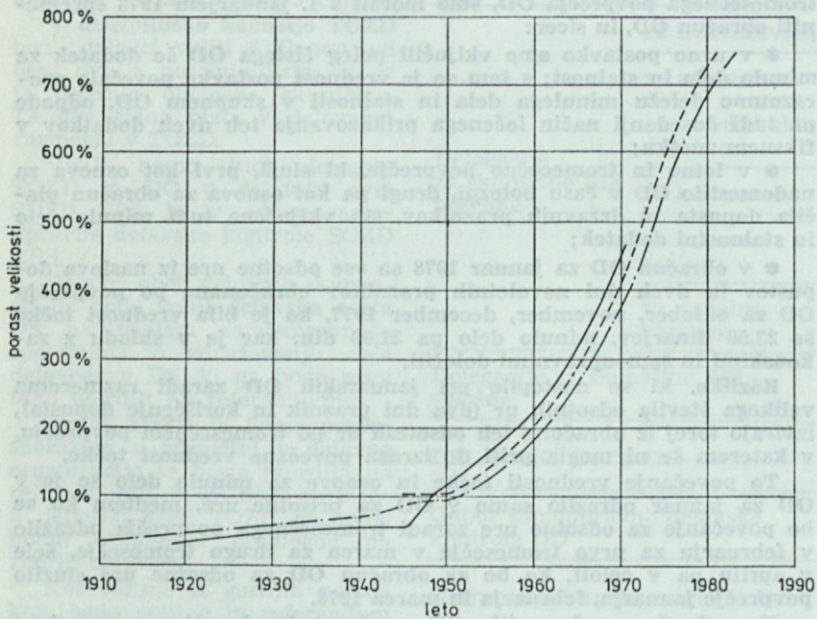
1967 — PI

1977 — PUM

1978 — PUF?

Porast velikosti rotacijskih peči in cevni mlinov v zadnjih 70 letih

1950 = 100%



Razvoj oziroma porast velikosti reprezentativnih strojev v cementarnah prikazuje diagram. Za osnovo je vzeta velikost strojev 100%, ki je bila dosežena v letu 1950.

Če si približe ogledamo krivulje v gornjem diagramu, ugotovimo, da so se velikosti peči za klinker kot tudi mlinov za cement v letih 1910 do 1954 le počasi večale in je v letih 1950 do 1955 mlinica cementa velikostnega razreda 20 do 25 ton na uro (vsi podatki za mlinice cementa se nanašajo na vstopno granula-

stroja — plašča mlina cementa bil 4,0 m, dolžina pa 12,75 m. Prav sedaj pa sta začeli preizkusno obratovati največji v Litostroju izdelani mlinci za cementarno v Anhovem. Plašč mlina te mlinice je s premerom 4,4 m, dolžino 14,5 m in težo 120 t gotovo eden največjih izdelkov, kar smo jih doslej v enem kosu odposlali iz Litostroja. Pogonu vsakega mlina sta namenjena po dva elektromotorja, vsak moči 2200 kW, torej je skupna instalirana moč za oba mlina 8800 kW.

POGOVOR Z DIREKTORJEM TOZD PRODAJA INŽENIRJEM VIKTORJEM NOLIMALOM

»Upoštevajmo rezultate dela«

Kot je znano, je lani na temelju Zakona o združenem delu prišlo v naši delovni organizaciji do reorganizacije delitve dela po novih organizacijskih skupinah. Oblikovanih je bilo več novih TOZD in delovnih skupin zato, da se delovnemu človeku približa vodenje in odločanje o vseh vprašanjih, pri katerih sodeluje kot delavec in upravljalec. Med drugimi se je iz delovne skupnosti SSP osnovala TOZD Prodaja, ki je po svoji dejavnosti ena ključnih delovnih skupin, katere naloga je, da prodaja vse naše proizvode in pridobiva naročila za velike objekte, ki jih Litostroj gradi doma in po svetu.

Pri organiziranju nove TOZD je bilo mesto direktorja zaupano dipl. inž. Viktorju NOLIMALU. Tovariš Nolimall je rojen 21. aprila 1928 v Zagorju. Po končanem študiju na strojni fakulteti v Ljubljani se je zaposlil v Litostroju, in sicer leta 1954. Najprej je delal kot konstruktor v projektiivni turbinskih strojev in naprav, kasneje pa je šel v operativno, in sicer za direktorja TOZD FI, kjer je bil vse do nastopa nove službe v TOZD Prodaja. Bil je tudi predsednik upravnega odbora v letih 1965-67 in predsednik delavskega sveta DO od 26. 4. 1968 do 9. 4. 1969, je član ZK, torej aktiven družbenopolitični delavec. Med tem časom je izredno študiral tudi na visoki komercialni šoli, kar mu je omogočilo, da prevzame zelo odgovorno nalogo v TOZD Prodaja. Tovariša Nolimalla smo v zvezi s tem zaprosili za krajši razgovor.

Tovariš Nolimall, prevzeli ste novo odgovorno dolžnost direktorja TOZD Prodaja. Kaj vas je pripeljalo do te odločitve?

— Lanskoletna samoupravna reorganizacija v Litostroju je zahtevala tudi nekaj kadrovske spremembe. Ta premik je doletel tudi mene in me potisnil iz proizvodnje v prodajo, čemur je prav gotovo botrovala tudi moja usposobljenost na dveh področjih, to je v splošni strojogradnji in v ekonomiji.

Tudi prej ste imeli odgovorno nalogo v TOZD FI. Obstaja kakšna razlika v primerjavi s prejšnjim delovnim mestom in če je, v čem?

— Soglašam z ugotovitvijo, da so dela tako v proizvodnji kot v prodaji dokaj odgovorna. Razlike med mojim prejšnjim in sedanjim delom prav gotovo so. Osebnost ne bi želel razsojati, kaj je težje in kaj lažje, ker se držim načela, da je delo delo. Proizvodnja realizira naročila, prodaja jih pa pridobiva. Težje ugotoviti pa sedaj lahko sledi zelo dolga razprava, če jo kdo želi.

Katera je vaša najpomembnejša naloga na novem delovnem mestu oziroma, čemu posvečate največjo pozornost v TOZD Prodaja?

— Osnovna naloga prodaje je jasna: pridobivanje naročil. Teh pa toliko in takšnih, da so usklajena z razpoložljivimi kapacitetami delovne organizacije po eni strani, po drugi pa poslovno tako uspešna, da nam njihova realizacija omogoči ustvariti toliko dohodka, kot ga potrebujemo za lastne potrebe in za obveznosti do širše družbe. Vse to delo mora biti vgrajeno kot stalna komponenta tako med dobre samoupravne odnose znotraj temeljne organizacije združenega dela Prodaje, kakor tudi med odnose do drugih temeljnih organizacij v okviru delovne organizacije in drugih asociacij.

Kako se pri vašem delu odražajo nekatere pomanjkljivosti iz preteklega obdobja prodajnega sektorja? Vprašanje se nanaša tako na strokovno rutinsko delo kot tudi na delo na področju družbenopolitičnega delovanja in kadrovske politike.

— Analiza nekega stanja, predvsem iz vidika medsebojnih človeških odnosov, je lahko tudi subjektivna, zato se ob prevzemu novih nalog v prodaji nisem opiral na razna ustna izročila, temveč počakal, da so se obliko-

vale družbenopolitične organizacije ter samoupravni organi, s katerimi sodelujem in s katerimi sem in bom analiziral dejansko stanje. Zal proces celotne samoupravne reorganizacije poteka prepočasno, da bi TOZD Prodaja v celoti zaživel. V tem trenutku na primer še nimamo statuta, kakor tudi ne samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo, oboje pa je za prodajo zelo pomembno. Prodaja ima v medsebojnih odnosih v združenem delu poseben pomen in položaj, zato ne more kreniti sama po svoje ampak mora počakati na skupne dogovore. Uspešnost prodaje pa lahko že sedaj, kakor tudi v bodoče, najbolj objektivno ocenjujemo po njenih rezultatih dela. Lansko leto so bili zadovoljivi in tudi letos smo dobro začeli.

Ali so delovna mesta v Prodaji zasedena z ustreznimi kadri in ali bo Prodaja kos pomembnim nalogam, ki so ji poverjene z novim samoupravnim sporazumom o ustvarjanju skupnega prihodka?

— Odgovoril bom pogojno: če bomo kos nalogam, smo »ustrezni«. Res pa je, da je prodanje vedno težje in to ne samo na tujem trgu, temveč tudi doma. Celotno najposobnejši niso vedno uspešni, vsekakor pa drži, da so ne sposobni neuspešni. Dobri sodelavci so vedno dobrodošli. Nekaj takih bi po mojem mnenju še potreboval, predvsem zaradi obsega in zahtevnosti nalog. Drugi del vprašanja se nanaša na samoupravni sporazum o ustvarjanju skupnega prihodka. Osebnost sem mnenja, da zaradi izvajanja omenjenega sporazuma ne bi smeli zaposliti niti enega sodelavca več. Res pa je, da nismo, verjetno v časovni stiski, sprejeli najboljšega modela za izvajanje omenjenega sporazuma. Namen in cilj lahko dosežemo po enostavnejši poti, kar pa se k sreči že dogaja.

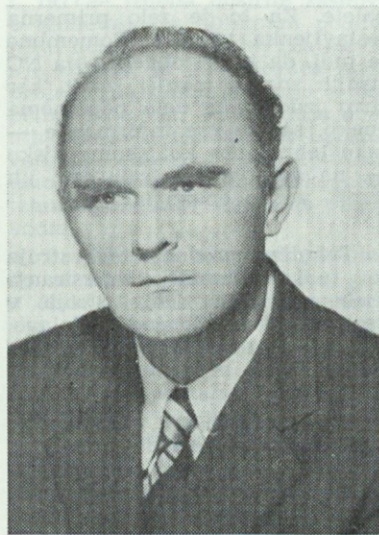
Kaj menite o novem sistemu nagrajevanja?

— Vedno sem soglašal s sistemi, ki so upoštevali dejanske rezultate dela. Rahel pesimist sem le pri objektivnosti nagrajevanja posameznikov po njihovem delu. V celoti pa sem za nagrajevanje po delu skupin, delovnih enot, temeljnih organizacij in delovne organizacije. Torej se skoraj v celoti strinjam z našim Samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in nadomestila delavcem na račun materialnih stroškov.

Znano je, da prav zaradi nagrajevanja nastaja največ problemov in nezadovoljstva. Kako bo Prodaja reševala te probleme?

— Tudi nagrajevanje v TOZD Prodaja se bo opiralo na osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke iz omenjenega samoupravnega sporazuma. Več v tem trenutku ne bi mogel reči ravno zaradi problematičnosti nagrajevanja. Glede morebitnega nezadovoljstva pa le to, da je lahko upravičeno ali pa neupravičeno. Večina ne more biti nezadovoljna, saj drugače tak samoupravni akt ne bi bil sprejet. Nezadovoljstvo pa je zelo relativen pojem.

Kakšni so odnosi — oziroma, kakšni naj bi bili odnosi — med tozdi v Litostroju in kakšno vlo-



Dipl. ing. Viktor Nolimall

go naj odigra TOZD Prodaja pri oblikovanju teh odnosov?

— Osebnost pričakujem mnogo od že omenjenega samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo. V njem bodo opredeljene vse te medsebojne vezi in odgovornosti. Nekaj pa pričakujem tudi od ponovne prenovitve organiziranosti v funkcionalnem in racionalnem smislu. V prodaji smo to delo že opravili in predlog čaka le še na potrditev samoupravnih organov.

Ali lahko v tem trenutku kaj več rečete o položaju na domačem trgu? Kakšno je trenutno

popraševanje v Jugoslaviji? Nad čim se naši naročniki največ pritožujejo?

— Vsekakor ima Litostroj zelo zanimiv proizvodni program industrijske opreme. Take vrste proizvodi so zelo iskani tako na jugoslovanskem kot na tujem trgu. Idealno bi bilo, če bi bili edini proizvajalci — vsaj doma. Toda tudi doma se pojavlja vedno več proizvajalcev, ki »silijo« v naš program in to dokaj uspešno. Torej ima domači kupec možnost izbirati med domačimi proizvajalci. Njim pa se največkrat pridružijo še tuji. Kupec potem izbira in izbere tistega, ki je zanj najugodnejši. V nekem smislu je to za nas tudi dobro. To nas namreč sili k večji dejavnosti in budnosti, da naše izdelke vedno znova izboljšujemo in dvigamo storilnost. Mi sicer ne nasprotujemo konkurenci, toda včasih bi domači kupci morali upoštevati širše nacionalne interese.

Najpogostejše pripombe naših kupcev se nanašajo na dobavne roke, ki jih pri kakšnem naročilu prekoračimo. Osebnost menim, da so te kasnitve največkrat objektivno pogojene s problematiko individualne proizvodnje. To pa ne more biti opravičilo za kupca. Zato moramo proizvodnjo organizirati tako, da bomo kasnitve pravočasno preprečili. Včasih so pripombe tudi na naše ponudbene cene.

Velike uspehe dosežemo tudi pri izvozu. Kam bomo v bodoče najlažje prodajali svoje izdelke?

— Res je. Pri izvozu smo dosegli lepe uspehe. Toda izvažati je vedno težje. Tuji trg je v vseh ozirih neizprosno, vendar mislim, da ne smemo biti črnogledi. Ravno pri izvozu se bo preizkušala naša poslovna spretnost in učinkovitost, zato bo potrebno veliko poizrtvovalnega dela.

Za katere naše izdelke je največ povpraševanje pri kupcih?

— Smo delovna organizacija, ki ne proizvaja svojih proizvodov na zalogo, temveč le za določenega kupca, razen nekaterih izjem, kot so talna transportna sredstva, nekateri preoblikovalni stroji in nekatere vrste črpalk. Običajno pa tudi to sproti, med proizvodnjo, razprodamo. Dostikrat nam je žal, ker zalog nima. Lahko povem, da je veliko povpraševanje po talnih transportnih sredstvih in preoblikovalnih napravah, zato smo se tudi odločili, da razširimo to vrsto proizvodnje v novih objektih, za katere je temeljni kamen že zacementiran. Istočasno bo s tem sproščena več prostora za ostale, prav tako pomembne in ključne proizvode.

Poslovni svet pozna poleg pojma povpraševanje tudi pojem nudenje, ki je za investicijsko opremo celo pogostejši. Prodajalec mora h kupcu in ne obratno.

Kaj bi na koncu svetovali, da bi bil razvoj Litostroja še boljši, saj so pred nami pomembne naloge?

— V zadnjih letih smo dobro proučili sami sebe. V tem času smo sprejeli več pomembnih odločitev, kot so: srednjeročni načrt razvoja delovne organizacije, izvedli smo samoupravno reorganizacijo, ta čas sprejemamo pomembne samoupravne akte itd. Naša pot je tako jasno začrtana, cilji označeni in znani. V tem pomembnem trenutku krenimo smelo in odločno naprej, na novo pot. Vsak naj opravi svoje delo in združeno delo bo rodilo še boljše rezultate. Sadovi tega dela pa naj bodo vsem v korist, zadovoljstvo in ponos.

A. Novak

NOVICE IZ PRODAJE

Prodaja vozil TT ima letos v načrtu, da bo dosegla vrednost naročil nad dvainvajset milijard osemsto milijonov starih din.

Za letošnje leto je več kot 75% plana že izpolnjenega z naročili. Povpraševanje po vozilih talnega transporta je veliko, zato ni bojzani, da predvidenega plana ne bi izpolnili. V delu je 32 viličarjev nosilnosti 3,5 ton, ki jih kupci nestrno pričakujejo in jih bodo v kratkem tudi dobili.

Nekatere delovne organizacije imajo po več vozil naše proizvodnje. Tako ima »LUKA« Reka 52 naših vozil, »Moša Pijade« iz Svetozareva jih ima 40 in podobno je tudi drugod. Transportna podjetja, ki delajo plansko, npr.: »Trameks Zagreb« vozila kupujejo vsako leto drugi, ki dobro gospodarijo, pa po šestih letih zamenjajo stara vozila z novimi. Še danes pa dela viličar št. 1 v »RIKO« Ribnica. Ta viličar je bil narejen 14. 4. 1959. Prvič smo izvozili 20. 6. 1962 v SSSR, in sicer 100 viličarjev. Za vsa vozila podelijo tudi nagrade tistim voznikom, ki vozijo svoje viličarje brez generalnega popravila določeno število kilometrov.

Iz oddelka za prodajo črpalk sporočajo, da so v januarju letos uspeli dobiti večje naročilo za vijačne črpalke z opremo za sistem hladilne vode TE Plevlja I. ter za TE Obrenovac. V obravnavi pa imajo tudi nekaj pomembnih ponudb za TE Oglevik, INA Reka, Lendava, vodovod Novi Sad, Luka Pančevo in druge. Za sovjetsko podjetje Stankoinport Moskva so dobili dodatno naročilo za en preoblikovalni stroj HKOC — 1-315/6000, in en preoblikovalnik HKO — 1-1000. Skupna teža je 125 ton. Prav tako imajo v opciji ponudbe za štiri različne tipe hidravličnih strojev za izvoz v Romunijo in za tri hidravlične stroje za izdelavo brusov za Albanijo.

Poslovalnica SD (strojni deli) je uspešno začela poslovno leto 1978. V mesecu januarju je zaključila pogodbe za približno osemsto milijonov dinarjev naročil. Med večjimi naročili je kompletna naprava za obračanje vagonov za delovno organizacijo

»Vaso Miskin Crni« iz Sarajeva in to v znesku petsto milijonov dinarjev.

Poslovalnica PT (preoblikovalna tehnika — domači trg) je v prvem mesecu letošnjega leta zaključila naročila za preoblikovalnike za različne kupce v Jugoslaviji. Vrednost tega preko devet milijonov dinarjev. Iz poslovnice IZ/PU smo izvedeli, da so v januarju letos podpisali pogodbo s sovjetsko zunanjetrgovinsko firmo V/O Metalurgoimport — Moskva za dobavo petinšestdeset reduktorjev in prodajnih mehanizmov za metalurgijo, in to: 10 reduktorjev A 2100, 5 reduktorjev Ab-560, At-900, 30 reduktorjev AC 2280 in 20 prodajnih mehanizmov v skupni vrednosti 4.800.000,00 klirinških dolarjev ali preko 83.280.000,00 dinarjev. Vsa oprema pa bo dobavljena v letu 1979. To je tretji del velike skupne pogodbe. Glede na pomembnost naročila in nadaljnje perspektive je potrebno, da v okviru delovne organizacije v roku izpeljemo vse dobave in tako potrdimo sloves solidne firme, ki proizvaja kvalitetne izdelke.

Iz prodaje žerjavov sporočajo, da so podpisali pogodbo z osješko livarno in tovarno strojev (OLT) za 5 dvigal z nosilnostjo 5 Mp×24,4 m s progami. Med temi petimi dvigali je tudi vilično dvigalo za skladišče. Vsa oprema za OLT je težka skupaj 190 ton. V podpisu je pogodba za železarno Štore, in sicer za električno portalno dvigalo 10 Mp×25 m z motornim hidravličnim polipnim grablincem in magnetom v skupni teži 40,5 ton opreme.

NOVICE IZ TOZD PT-SERVISIA

Tudi v servisu smo že pošteno zakorakali v leto 1978 in se spet spoprijeli z delovnimi načrti, ki smo si jih zastavili že decembra lani. V lanskem letu smo bili precej uspešni, saj smo plan dosegli že v tretjem četrtletju. Letošnji plan pa je še večji zato ga moramo že na začetku leta dobro zastaviti, saj bo le tako lahko izpolnjen in morda presežen. Tudi izdatkov bo veliko saj moramo popraviti streho delavnice, preurediti pisarniške prostore in delavnico. Delovni prostori so slabi in temni, saj niso bili zgrajeni za namen kateremu služijo. S tem se bodo zboljšali delovni pogoji obenem pa tudi delovna storilnost.

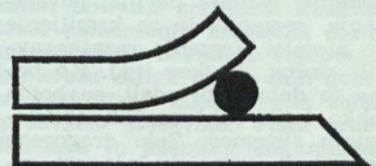
T. Š.

Izvoz turbin dela na HE Hravnejafos, Island. To so tri Francisove turbine z močjo 70 MW, za HE DADIN KOKA DAM, Nigerija delajo dve Francisovi turbini s po 17 MW vsaka ter na HE ASLANTAŞ, Turčija, tudi tri Francisove turbine s po 56 MW vsaka.

Dve Francisovi turbini za HE LOWER MANGAPAPA v Novi Zelandiji sta v končni montaži. Odprema delov turbin je predvidena v začetku marca letos. Od investitorja HE HEMREN DAM v Iraku smo prejeli drugi avans v znesku približno tri milijone dolarjev (US) za naročeno turbinsko opremo, ki je v začetni fazi izdelave. Naša ponudba za dve Peltonovi turbini v Nepal, v skupni teži 310 ton, je še pri investitorju v obravnavi in do konca marca pričakujemo rezultat razpisa.

Prodaja — domači trg: 2. februarja 1978 se je prvič poskusno zavrtela turbina v prvem agregatu HE SD II. FORMIN. Drugo turbino pospešno montirajo in pripravljajo za pogon. Sodelujemo tudi pri izbiri dobavitelja za HE Obrenovac v Dalmaciji. Končali smo s sanacijo havarije v HE Senj. Za HE Zakučac II je prvi agregat v pospešeni montaži. Za zdaj je torej spodbudno glede naročil za vse vrste naših proizvodov.

A. Novak

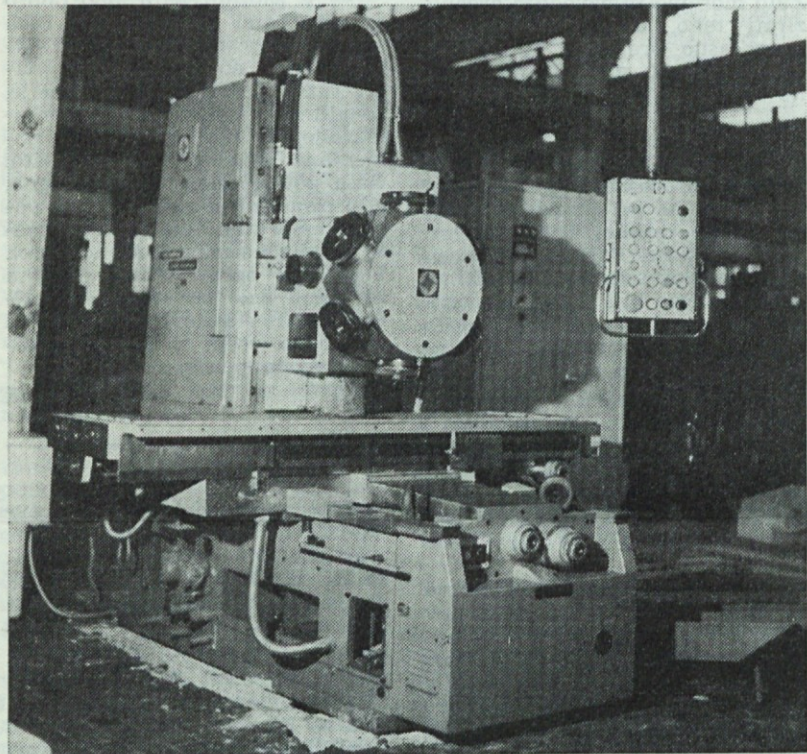


KONČNO TUDI V LITOSTROJU PRVI NUMERIČNO KRMILJENI STROJ

NOVA PRIDOBITEV

Ze pred leti je bilo objavljenih nekaj člankov o uvajanju numerično krmiljenih strojev v litostrojki proizvodni proces. Pojem numerično krmiljenje strojev sega v prva leta po drugi svetovni vojni. Nekaj let so bili ti stroji predmet raziskav in razvoja nekaterih inštitutov v ZDA. Vzporedno z novim konceptom strojev je doživljala zelo intenziven razvoj tudi vzporedna veja. To sta elektronika in računalništvo.

Sele s trenutkom, ko so bila vsa tri področja razvita do stopnje zanesljivosti, so se pričeli uveljavljati ti stroji v proizvodnji in doživeli skoraj nesluten razmah na vseh področjih uporabe obdelovalnih, tako odrezovalnih kot preoblikovalnih strojev. Največjo zaslugu za uspešno uveljavljanje numerično krmiljenih strojev pa ima zelo hiter razvoj elektronike in računalništva. Sele tretja generacija je tako izpopolnjena, da so numerično krmiljeni stroji dovolj zanesljivi, njihovo vzdrževanje pa poenostavljeno do take stopnje, da so se lahko zares uspešno uveljavili v raznih procesih dela, predvsem v proizvodnji.



Tudi v Litostroju je končno le prišel trenutek, ko smo dobili v tovarno prvi pravi numerično krmiljeni stroj, krmiljen s krmilnim trakom. To je češki frezalno-vrtalni stroj tip FCR 50 NC z revolversko glavo. Kupili smo ga na zagrebškem velesejmu, opazili pa smo ga že na pomladanskem sejmu tehnike v Leipzigu. Prednost tega stroja pred ostalimi tovrstnimi stroji je v tem, da imajo delovna vretena stožec ISO 50, kar je za nas zelo pomembno zaradi poenotenja orodja. Pomembno vlogo pri odločitvi za ta stroj je imela tudi velikost mize 2000 x 500 mm.

Za uspešno opravljanje kate-rekoli zahtevnejše naloge je zelo pomembno, da tisti, ki je za to zadolžen, svojo nalogo dobro razume, svojo stroko dobro obvlada in da ima vsaj nekaj izkušenj. Ker želimo področje numerično krmiljenih strojev dobro obvladati, smo začeli z enostavnejšim strojem, s krmilnim sistemom za krmiljenje od točke do točke (vrtanje, rezanje navoja, povrtavanje, grezenje) in za krmiljenje po premici (frezanje raznih ravnih utorov, ploskev itd.). Ko bomo to dobro obvladali, se bomo lahko lotili zahtevnejših obdelovalnih sistemov. Zelo dragocene bodo tudi prve izkušnje pri organizaciji obdelave na NC stroju, in sicer v organizaciji tehnološke, programerske in orodne službe. Navedemo lahko že, da imamo že v letošnjem načrtu zagon še dveh numerično krmiljenih strojev vrhunske kvalitete, če ne bo vmes posegla višja sila. Ravno tu pa bodo izkušnje, ki jih bomo dobili na tem stroju, zelo dragocene.

Z uvajanjem numerično krmiljenih strojev, ki so se uveljavljali zlasti na področju maloserijske proizvodnje, kamor spadajo tudi naši proizvodi, bo na-

pravljen velik korak naprej. Visoki stroški obdelave so tisti element cene naših izdelkov, v katerem imamo še velike rezerve. Sem spada, razen čistih izdelovalnih stroškov, tudi dobra organizacija celotnega proizvodnega procesa, s katero se ne moremo pohvaliti. Ob smotrni uporabi teh strojev bomo lahko spoznali, kaj smo sposobni napraviti in kako znamo organizirati delo.

Za vertikalni vrtalno-frezalni stroj, proizvod tovarne TOS Kurim — FCR 50 NC z revolversko glavo, veljajo ista načela kot za numerično krmiljene stroje — omogoča uspešno avtomatizacijo maloserijske proizvodnje. Name-

paleta. Za to je zelo primerna sestavljenka vpenjal. Pomembno je tudi, da je pri obdelavi na NC strojih znatno manjši izmet, ker stroj izdelava vse dele popolnoma enako, saj so vse informacije — tako tehnološko kot geometrijsko — na luknjanem traku in jih stroj vedno enako izvaja.

Tehnična prednost tega stroja je tudi avtomatsko fiksiranje vseh pomičnih delov stroja v vseh X, Y in Z med obdelavo, kar je važno pri natančnosti obdelave.

V Jugoslaviji sta v pogonu že dva enaka numerično krmiljena stroja. Eden je v tovarni odrezovalnih strojev ADA Potisje, drugi pa v tovarni DALIT v Daruvarju. V obeh tovarnah so z njima zadovoljni, zato upamo, da bo tako tudi pri nas. V tej fazi je stroj predviden za obdelavo delov za viličarje, kjer se obdelovalci pojavljajo v serijah, ki so zares primerne za obdelavo na NC strojih.

Vertikalni vrtalno-frezalni stroj FCR 50 NC bo začel delati v februarju. Postavili ga bodo strokovnjaki iz matične tovarne TOS Kurim. Prvič v Litostroju pa je vso fazo prevzema in upravljanja tega stroja prevzel inženir tehnolog. S tem bo upam, prekinjena miselnost, da je te vrste inženir pisarniški delavec.

Prepričani smo, da se bo z vključevanjem inženirjev tehnologov v proizvodni proces spremenil pogled, vsaj v nekaterih oddelkih, na njihovo delo in vlogo v delovnem procesu.

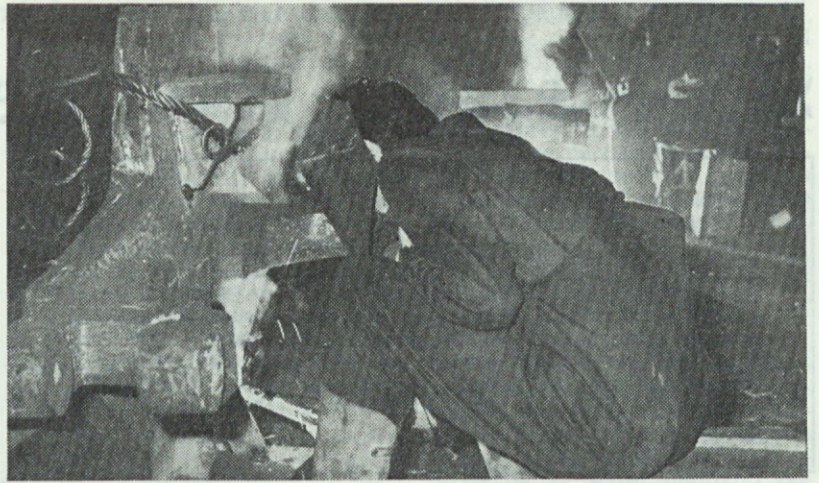
Ivan Gantar

NE STARAMO SE SAMO LJUDJE

Ze naslov nam pove, da ne bomo govorili o ljudeh, ampak o tistem, kar nas obkroža, kar nam služi vsakodnevno v tovarni kot sredstvo ali pogoj, da ustvarjamo nove stroje in opremo, potrebno za naš nadaljnji razvoj in s tem povezan napredek našega celotnega gospodarstva.

Dokler ne pride v naši delovni organizaciji iz kakršnegakoli razloga do izpada električne energije ali nezadostnega ogrevanja, se niti ne zavedamo, kakšno izgubo ali kakšne motnje nam lahko taka neprijetnost povzroči, posebno še, če se to zgodi v zimskem obdobju in traja daljšo dobo.

Da ne bi prihajalo v tovarni do podobnih motenj pri dobavi električne energije, toplotne energije (ogrevanje), komprimiranega zraka in kisika, imamo pri nas službe združene v TOZD IVET (to so investicije, vzdrževanje, energetika in transport), ki skrbijo za to, da vsa ta pomožna oprema, ki zagotavlja normalni



TEKMOVANJE KOVINARJEV

V mesecu marcu letošnjega leta pripravljamo v naši delovni organizaciji delovno tekmovanje varilcev, oziroma kovinarjev.

V letu 1977 nismo organizirali delovnega tekmovanja in zato nismo sodelovali niti na republiškem niti na zveznem tekmovanju, zato ga letos moramo.

Naša delovna organizacija je ena vodilnih in specifičnih predstavnikov kovinarske industrije v domovini in tudi izven naših meja, tako v proizvodnem programu kakor tudi v družbeno-političnem delovanju naše socialistične samoupravne organiziranosti.

Tehnične priprave za tekmovanje varilcev v TOZD »Proizvodnja zvarjencev in odkovkov« — v povezavi z Izobraževalnim centrom Litostroj. Organizacijski odbor, ki se je že sestel, si prizadeva, da bi pravočasno pripravil vse potrebno za objavo razpisa in pravil tekmovanja. Do bo tekmovanje pravilno potekalo, je naloga organizacijskega odbora in strokovnih spremljevalnih komisij, saj morajo zagotoviti enake pogoje tekmovanja za vse udeležence. Tekmovanje je razdeljeno na dva dela, in sicer:

1. Teoretični del bo obsegal reševanje testov z vprašanji in

odgovori s strokovnega področja, iz varstva pri delu ter samoupravne organiziranosti v DO Litostroj.

2. Praktični del pa bo obsegal tekmovanje s področja varjenja, in sicer plamensko, ročno obločno in polavtomatsko varjenje v zaščiti CO².

Pravila tekmovanja so enaka pravilom na republiškem oziroma zveznem tekmovanju.

Najboljši tekmovalci iz vseh treh področij bodo nagrajeni, ostali pa bodo dobili priznanja za sodelovanje. Tekmovanje bo na pristo soboto, dne 25. 3. 1978. Prijave bodo sprejemali delovodje, in jih nato posredovali organizacijskemu odboru.

Organizacijski odbor pričakuje, da se bo prijavilo čim več naših sodelavcev iz vseh TOZD in tudi želi, da bi s tekmovanjem utrjevali naše skupne proizvodne in samoupravne interese.

Mirko Marenče

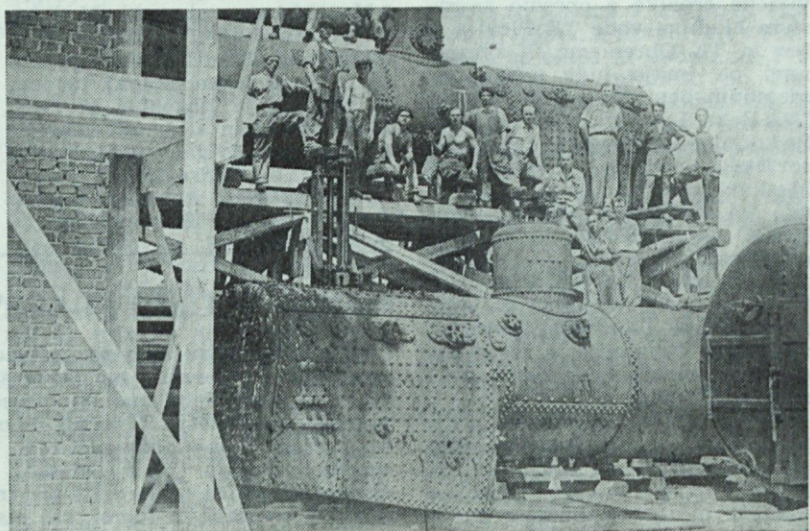
hova notranjost je bila že večkrat zamenjana, le zunanji plašč je še vedno obdržal prvotno podobo. Starajo se torej in sedaj je že odločeno kdaj bodo odšli v zasluženi pokoj. Čeprav bo njihov odpovedni rok trajal še nekaj časa, je po drugi strani gotovo, da bo Litostroj eden največjih odjemalcev toplotne energije Toplarne. Projekti se že pripravljajo in verjetno bomo že letos pristopili k realizaciji prve faze rekonstrukcije celotnega ogrevalnega sistema.

Nekaj podobnega kot kotlarno čaka tudi našo kisikarno. Sedanja oprema, katere glavni del obratuje skoraj nepretrgoma dan in noč že od leta 1956, se je tudi že postarala. Iztrošenost gibljivih delov in utrujenost materiala, posebno deli, ki delujejo pri temperaturi približno 180 °C, je dosegla tako stopnjo, da smo bili prisiljeni tudi na tem področju pristopiti k rekonstrukciji naprav za proizvodnjo kisika.

Tako bo tudi sedanji sistem proizvodnje kisika zaradi nerenabilnosti ukinjen in bo naša tovarna redno oskrbovana s tekočim kisikom iz tovarne dušika Ruše. Ukinjen bo tudi dosedanji način distribucije kisika v podjetju. Posamezni obrati bodo opremljeni s kisikovim omrežjem, podobno kakor sedaj s komprimiranim zrakom, tako da bodo sedanje jeklenke za kisik v tovarni redkost. V zvezi s kisikarno lahko obvestimo kolektiv, da so potrebni projekti za navedeno spremembo na tem področju že naročeni in sredstva za izvedbo novih instalacij po obratih predvidena v planu amortizacijskega sklada za leto 1978. Za glavni del opreme, ki ga bo dobavila in financirala tovarna iz Ruš, bomo mi plačevali le najemnino, ki bo zaračunana v ceni kisika.

Tako smo nekoliko odgrnili zaveso, da bi pogledali od blizu nekatere probleme, ki nas tarejo in ki jih moramo uspešno rešiti, ker njihova rešitev predstavlja enega od osnovnih pogojev za normalno delo v vseh TOZD.

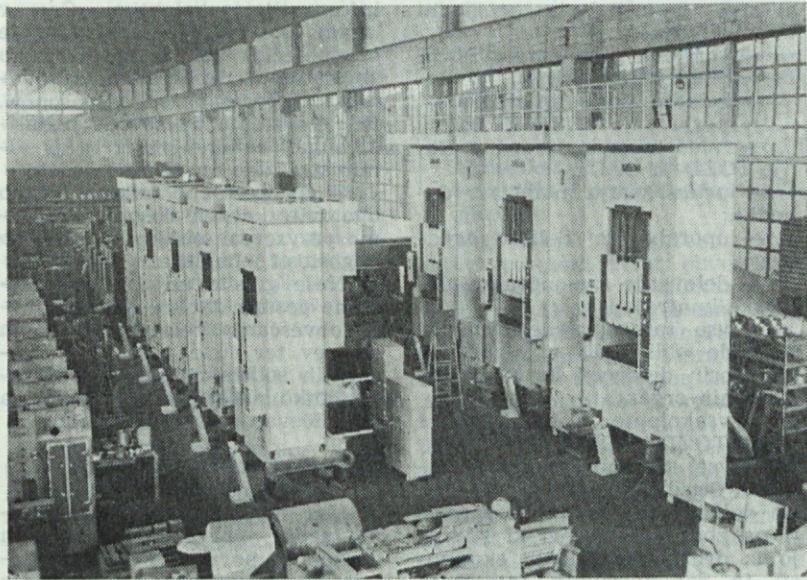
F. Dvoržak



Ta posnetek iz leta 1953 nam prikazuje dviganje lokomotivskih kotlov, težkih od 20 do 30 ton, do montažne višine 5 metrov

O preoblikovalni opremi

V preteklem letu se je kolektiv Litostroja odločil za smelo pot razvoja delovne organizacije. V ta namen so na zborih delovnih ljudi delavci soglasno sprejeli samoupravne sporazume o združevanju sredstev proste amortizacije za nove investicijske naložbe, ki bodo občutno povečale proizvodne in razvojne možnosti Litostroja. Povečanje in modernizacija sovpadata s perspektivnim načrtom razvoja republike v prihodnjih letih, v katerem ima strojegradnja pomembno mesto.



Prenatranost v montaži hidravličnih vlečnih strojev

Poglavitne investicijske naložbe so: razširitev proizvodnje transportnih vozil in naprav, težke strojegradnje (livarne, obdelave in montaže) ter inštituta za raziskave, razvoj in projektiranje. Določena je bila tudi razširitev proizvodnje preoblikovalne opreme za obdelavo kovin in nekovin. S to odločitvijo je delovni kolektiv Litostroja priznal napore tej proizvodnji minulega dela in ji omogočil ustvariti nove pogoje dela z možnostjo povečanja realizacije proizvodnje in razvoja. Proizvodnja preoblikovalne opreme bo tako dobila določen proizvodni prostor, ki ga do sedaj ni imela.

Z namenskimi investicijami 450.000.000,00 din skupnih naložb bomo omogočili povečanje proizvodnje od 1300 ton na leto na 4000 ton na leto in po vrednosti na 600.000.000,00 din. Za 3-kratno količinsko in 4-kratno vrednostno povečanje proizvodnje smo izdelali temeljite raziskave preteklega stanja ter trenda preoblikovalne tehnike v obdelavi kovin in nekovin. Iz dobljenih rezultatov smo izdelali ASORTIMENT 1981, ki vsebuje reprezentante prodaje, razvoja in proizvodnje.

Proizvodni program za leto 1981 podaja ASORTIMENT 1981, ki predvideva začetno proizvodnjo 4000 ton opreme na leto za preoblikovalno tehniko v novih pogojih dela.

Struktura opreme po ASORTIMENTU 1981 vsebuje:

- preoblikovalne stroje
 - preoblikovalna orodja
 - mehanizacijo preoblikovanja
- Skupaj

Taka sestava opreme bo omogočala opremljanje kompletnih proizvodnih procesov in dajanje know-how. To pa je glavna usmeritev delovne organizacije Litostroja v prihodnosti.

S proizvodnim programom, ki ga določa ASORTIMENT 1981, se še ne pokriva s drugimi proizvajalci v Jugoslaviji, pač pa lepo dopolnjujemo. Na ravni ZPS in slovenskih železarn smo se dogovorili, da bo Litostroj nosilec razvoja preoblikovalne opreme s hidravličnim, Zelezarna Ravne pa z mehanskim pogonom. Taka naravnost delitev programa omogoča ekonomsko delitev dela v razvoju in proizvodnji.

Z razdelitvijo nekaterih te-

meljnih organizacij in ustanovitvi novih smo povečali samoupravno organiziranost, ki pozitivno vpliva na posamezno fazo dela v proizvodnem procesu. Ustvarili smo nove osnove za realizacijo proizvoda. Povečana je možnost uveljavljanja znanja v tehnološkem procesu. Rezultati odločitev in racionalizacije dela bodo lahko bolj neposredni pri urejanju dohodkovnih odnosov. Za investicijske naložbe, ki bodo povečale zmogljivosti proizvodnje preoblikovalne opreme sta TOZD PPO, kot bodoči uporabnik pridobljenih zmogljivosti, in TOZD IRRP, kot nosilec razvoja preoblikovalne tehnike, s pomočjo direktorja, skupnih služb, finančno računskega sektorja in TOZD IVET izdelala v preteklem letu investicijski projekt in ga predložila Ljubljanski banki v mesecu decembru 1977 za dodelitev kredita. Projekt je izdelan po metodologiji, ki jo predpisuje Uradni list SRS, št. 9-30. 4. 1977 za investicijske objekte, za katere je gradivo že v obravnavi.

V investicijskem projektu smo načrtali proizvodni prostor, ki bo v novi zgradbi meril 112x84 m, pokrita površina pa bo znašala 10.000 m².

V novem proizvodnem prostoru bo:

- priprava dela s plansko operativno, konstrukcijo proizvodnih priprav s simulacijo za NC — tehnologijo ter tehnologijo obdelave in montaže;
- osvajanje nove proizvodnje

3200 ton 270 kosov
510 ton 50 kosov
290 ton 40 kosov
4000 ton in 360 enot

in realizacija inovacijskih dosežkov TOZD IRRP v preoblikovalni tehniki;

— proizvodnja z obdelavo, montažo in utekavanjem proizvedene opreme in

— kontrola kvalitete.

Predvideno je urejeno skladiščenje polizdelkov in sestavin pred vgraditvijo ali odpremo naročnikom.

Proizvodno načelo bo skupinsko individualno. Manjše enote bomo izdelovali v skupinah po 5 kosov, večje pa posamezno po naročilih. Proizvodno montažni prostor s transportom je predviden za izdelavo opreme do 200 ton teže v enem kosu. Delo na višini bo odpravljeno z montaž-

nimi jamami, ki bodo omogočale pogreznitev celotnega stroja do normalnega nivoja višine dela.

Tehnološki proces bo zasnovan na skupinski tehnologiji. V ta namen je projektivni biro IRRP/PT — s sodelovanjem razvojne in operativne tehnologije v l. 1977 — izdelal obširne zasnove o tehnološki in oblikovni podobnosti delov in sestavin. Združevanje znanja, ki ga omogoča nova projektivna dokumentacija z odprtim sistemom sestavljanja znanih in novih sestavin in upoštevanjem izsledkov raziskovalnih nalog s področja preoblikovalne tehnike, so dali nov polet proizvodni veji.

Predvidenih 40 novih strojev bo odpravilo sedanja ozka grla v obdelavi in omogočilo namenske obdelovalne postopke, ki jih sedaj še ni. Med nove postopke štejemo kopirno in NC krmiljenje velikih frezalnih strojev za izdelavo avtomobilskih orodij, elektroerozijo za izdelavo kalupov in drugih orodij, struženje težkih valjev, ravno in okroglo brušenje velikih površin, notranje brušenje in rolanje za izdelavo velikih cilindrov, rezkanje utorov in vrtanje izvrtin z NC krmiljenjem velikih miz in integrirani obdelovalni sistem za izdelavo cilindrov v enem ciklusu obdelave. Približno 20% celotne obdelave bo še vedno ostalo v TOZD Obdelava. Le-ta se po sedanjem obsegu, če upoštevamo povečanje potreb in kooperacijo, ne bo zmanjšala, razen tam, kjer so ozka grla. Ves material in sestavine bo dobavljala TOZD Nabava, ulitke TOZD PUM in zvarjenice TOZD PZO ter kooperanti.

Skupinska tehnologija, NC — krmiljeni stroji, sodobni način vodenja proizvodnje, ki omogoča sprotne obveščanje stanja, uporaba računalniškega terminala za obdelavo podatkov o proizvodnji in optimiranje zalog ter urejen transport, bodo omogočili poceni proizvodnjo in izdelavo v kratkem času.

320 delavcev v TOZD PPO bo oblikovalo proizvodni proces med dogovorjenim vhomom in izhodom.

Vhod podajajo: prodaja, projekcija, nabava, ulitki, ulitki in zvarjenice. Izhod pa montaža in servisiranje pri kupcih. Skupne službe bodo skrbele za organizacijske, kadrovske in finančne zadeve.

V okviru investicijskega programa pa smo izdelali še:

- študijo marketinga za jugoslovansko tržišče;
- idejni projekt zgradbe in instalacij;
- projekt tehnološkega procesa;

— metodo obravnave naročil;

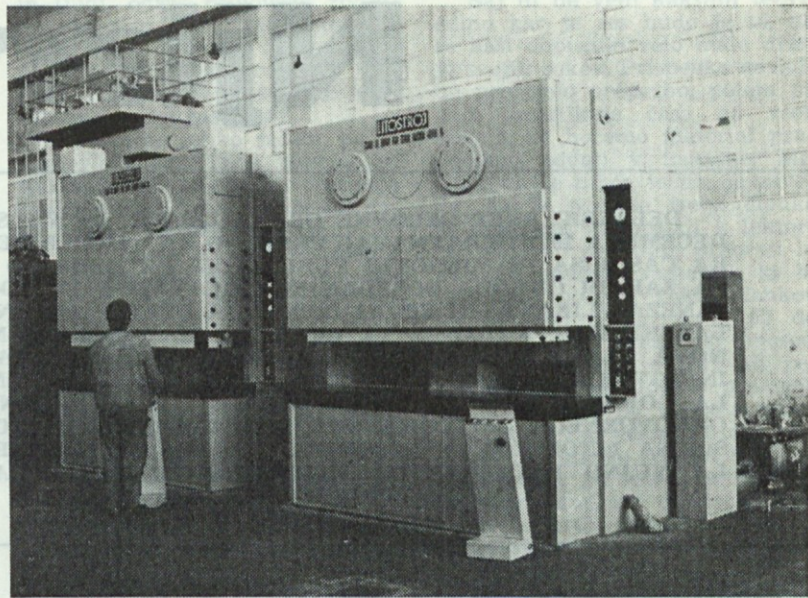
— metodo naročanja komponent za zbirne komisije, ki upošteva optimalno uporabo obratnih sredstev za pokrivanje tekoče proizvodnje in TOZD Servisa.

V sodelovanju s Fakulteto za strojništvo v Ljubljani so štiri diplomanti napravili diplomske naloge v obliki raziskav obstoječega stanja proizvodnje preoblikovalne opreme.

V letu 1978 nas čakajo še nadaljnje priprave in začetek gradnje. Za realizacijo 1800 ton naročil v letu 1978 bo potrebno vložiti veliko dela in strpnosti. Tako veliko naročil je rezultat zboljšane prodaje in združevanja znanja na celnem področju proizvodnje. Modulna obdelava ponudb in naročil je doprinesla k veliki racionalizaciji pri delu. Delitev dokumentacije na ulitke, zvarjenice z upoštevanjem izhodom in obdelovance ter montažne skupine po modulih omogočajo natančno in pravočasno naročanje glavnih faz dela v celotnem procesu. Da smo se lotili naloge resno, dokazujejo sprotne odstranjevanje nastalih težav. S TOZD PUM smo se dogovorili za racionalno dobavo ulitkov po kvaliteti in rokih. S TOZD PZO je prav tako dosežen dogovor za racionalno dobavo zvarjenic kvalitetno in rokovo.

Pri vseh razgovorih so sodelovali predstavniki TOZD PUM, PZO, NAB, IRRP in PPO. Tako smo takoj odpravili vse nejasnosti, predvsem pa nepoznavanje nalog, ki največkrat botrujejo slabim rezultatom.

Čeprav je TOZD Obdelava za-

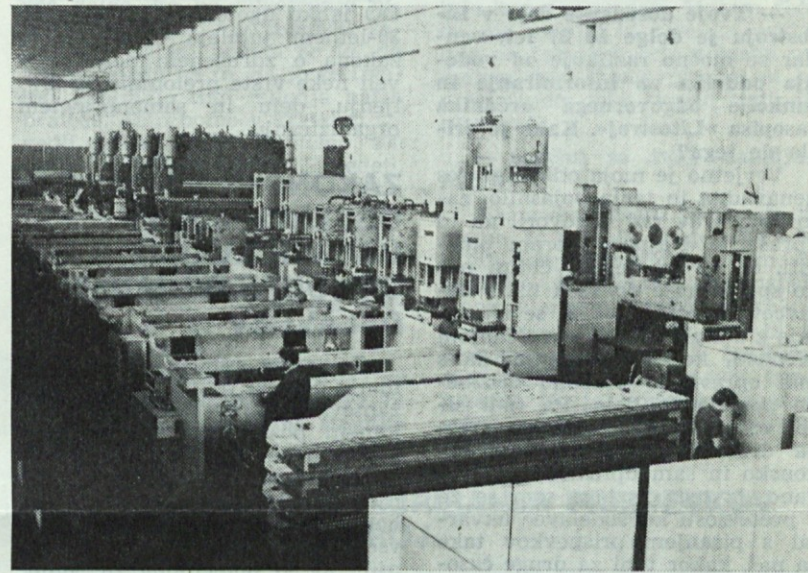


Montaža mehanskih sekalnikov

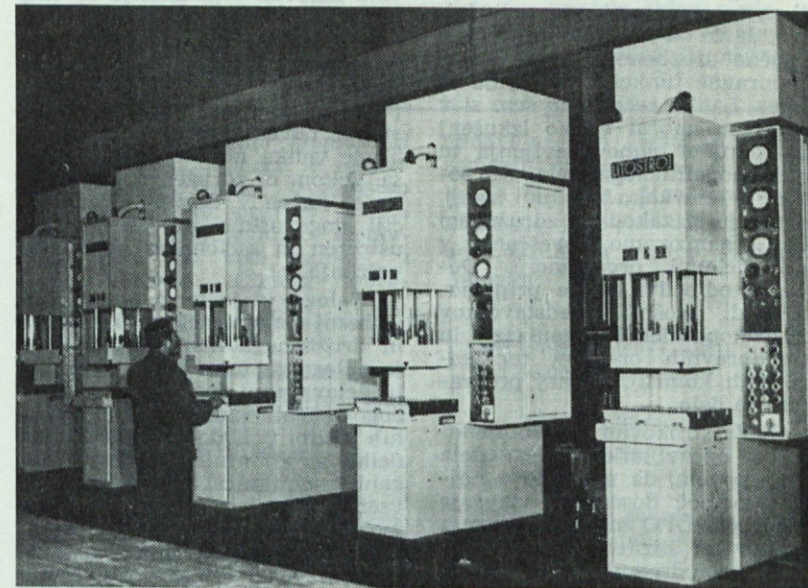
sedena s prednostnimi naročili, še vedno najde kapacitete za sprotno obdelavo nujnih delov. Vendar vsega ne bo mogla obdelati. Zato bo imela kooperacija v letošnji realizaciji pomembno vlogo in bo od nje odvisna izpolnitev plana.

Večja naročila, o vrednosti preko 10 milijonov, so za Ikarus — Zemun, Sovjetsko zvezo, Elektrokovino — Maribor in Swaty — Maribor. Ostala naročila so po vrednosti med dvema in petimi milijoni din.

P. V.



Montaža hidravličnih zapogibnikov za Sovjetsko zvezo



Montaža hidravličnih vlečnih strojev

SEJA RAZŠIRJENEGA KOLEGIJA

V soboto, 4. februarja, je generalni direktor dipl. inž. Marko Kržišnik sklical sejo kolegija, kjer je bila ocenjena proizvodnja v januarju 1978. Vzroki dokaj majhne realizacije — 335 ton za leto 1978 so številni zunanji in tudi nekateri notranji problemi. Realizacija količinskega plana je pri nekaterih pomembnih naročilih, predvsem pa na žerjavih za ZSSR, odvisna od uvoza nekaterih reprodukcijskih materialov in izdelkov. Prav pri uvozu zaradi zahtevanih uvoznih postopkov kasnimo z dobavnimi roki. Prav tako je bila slaba preskrba z domačimi materiali — predvsem pločevino. Velik problem je v sedanjem trenutku tudi izdelava in kasnitev dokumentacije, ki nastaja zaradi neenakomernega pritoka naročil in dokajšnje obremenitve Inštituta pri izdelavi številnih ponudb za nova naročila. Nekatere kasnitve, predvsem pri proizvodnji žerjavov in reduktorjev za SSSR, pa pogosto tudi nekatere tehnološke težave pri izdelavi tekalnih koles in drugih sestavnih delov.

V nadaljevanju so predstavniki TOZD TVN, PPO in PUM poročali o pripravah na začetek izvajanja investicijskih del naših bodočih tovarn. Priprave so v polnem teku, začetek gradnje pa je odvisen le od nekaterih na videz majhnih, vendar zahtevnih formalnosti.

Razpravljali smo tudi o sedanjem postopku delitve stanovanj. Predvsem je bilo ugotovljeno, da je uporaba pravilnika pri izbiri prosilcev stanovanj v pretežni meri reševala socialni moment, kar pa izključuje nekatere cilje, ki smo si jih zastavili ob odločitvi za izgradnjo teh stanovanj.

Karel Gornik

Njim je zaupano

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE JE NA SVOJI 5. REDNI SEJI 28. DECEMBRA 1977 OBRAVNAVAL PREDLOG ZA DOPOLNITEV UREDNIŠKEGA ODBORA ČASOPISA IN NJEGOVIH PUBLIKACIJ. POTREBA PO DOPOLNITVI JE NASTALA ZARADI ODHODA DOSEDANJEGA GLAVNEGA IN ODGOVORNEGA UREDNIKA JANEZA ELIKANA, KI SEDAJ OPRAVLJA DRUGO DOLŽNOST. ZATO GA JE DELAVSKI SVET RAZREŠIL TE FUNKCIJE IN NAMESTO NJEGA IMENOVAL DVA NOVA ČLANA UREDNIŠKEGA ODBORA IN SICER TOVARIŠA KARLA GORNIKA IN TOVARIŠICO MARIJO HABICHT. ISTOČASNO JE IMENOVAL TOVARIŠA KARLA GORNIKA TUDI ZA VODJO INFORMATIVNEGA CENTRA LITOSTROJ IN ZA ODGOVORNEGA UREDNIKA, TOVARIŠICO MARIJO HABICHT ZA UREDNIKA ČASOPISA LITOSTROJ IN NJEGOVIH PUBLIKACIJ. NAVEDENA IMENOVANJA SO BILA NUJNO POTREBNA ZA NEMOTENO IZHAJANJE ČASOPISA LITOSTROJ IN NJEGOVIH PUBLIKACIJ.

Da bi jih поблиže spoznali in izvedeli kako si naši novi uredniki informativne dejavnosti predstavljajo uresničitev zahtevnih nalog s področja obveščanja, smo jim zastavili nekaj vprašanj:

Tovariš Karel GORNIK — vodja Informativnega centra in odgovorni urednik.

— **Tvoje dosedanje delo v Litostroju je dolgo že 27 let, vendar se močno razlikuje od vodstva oddelka za informiranje in funkcije odgovornega urednika časopisa »Litostroj«. Kako je prišlo do tega?**

Verjetno je moja odločitev res nenavadna in terja pojasnilo, zato bom prav rad odgovoril na to vprašanje. Najprej moram omeniti, da že od nekdanj čutim neko spoštovanje do vseh tistih delavcev v naši družbi, ki se ukvarjajo z kakršnim koli obveščanjem javnosti, ker sem mnenja, da s tem opravljajo posebno družbeno pomembno delo. Pa tudi sicer vemo, da je to delo posebne družbenega pomena ter zakonsko in samoupravno nadzorovano. Iz tega razloga sem se že v preteklosti kot sodelavec ukvarjal s pisanjem prispevkov tako za naš, kakor tudi za druge časopise. Moji odločitvi pa je botrovalo tudi veselje do tega poklica.

Drugi razlog, da sem se odločil za to spremembo je tudi dejstvo, da že od leta 1957 opravljam različne družbenopolitične in samoupravne funkcije, kar traja še danes. Lahko rečem, da sem si v tem času nabral veliko izkušenj na področju samoupravljanja in družbenopolitičnega dela, še posebej v tem kako naj tudi sedaj, po sprejetju zakona o združenem delu organiziramo obveščanje v naši delovni organizaciji. Dokončni odločitvi pa je pripomogla tudi prošnja predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter kadrovske komisije, da naj prevzamem to delo.

Glede strokovne usposobljenosti za opravljanje takega dela lahko povem, da mi bodo v največjo pomoč dosedanje izkušnje s področja DPO in samoupravnih organov ter štiriletno opravljanje funkcije predsednika Zbora združenega dela Skupščine občine Ljubljana-Siška. Prav tako mi bodo v pomoč dosedanje politične šole in seminar s področja organiziranja obveščanja ter urejanja in izdajanja glasil v organizacijah združenega dela.

— **Zakon o združenem delu posveča posebno pozornost obveščanju delavcev, ki je osnova za uresničevanje samoupravljanja. Kako te zahteve uresničujemo že sedaj in kako bo obveščanje v naši delovni organizaciji organizirano v bodoče?**

Vprašanje je dokaj zahtevno in na njega ni preprosto odgovoriti. Osnove kako naj si v DO uredimo in organiziramo obveščanje sicer izvirajo iz zakona o združenem delu in zakona o javnem obveščanju, vendar celoten sistem zbiranja, urejanja ter izdajanja in organiziranja obveščanja v tako veliki delovni organizaciji ni preprost. Po uveljavitvi ustave in zakona o združenem delu ter po ugodnem razvoju družbenopolitičnih in še posebej samoupravnih odnosov v Litostroju, lahko še posebno v sedanjem trenutku boljše opredelimo ustrezno

mesto obveščanja delavcev, ki je tudi eden temeljev za nadaljnji razvoj in uresničevanje samoupravnih, družbenopolitičnih in družbenoekonomskih odnosov.

Prav tako je sedaj bolj kot kdaj koli prej jasno začrtana tudi razvojna pot Litostroja v smislu nadaljnjih investicijskih vlaganj v razširitev proizvodnje.

Ce upoštevamo le najpomembnejše sedanje aktivnosti v naši DO lahko ugotovimo, da smo po 30-letnem jubileju s sprejetjem zakona o združenem delu doživeli neke vrste prelomnico v življenju, delu in samoupravnem organiziranju.

ZAKONSKE OSNOVE OBVEŠČANJA ZA URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA DELAVCEV

Zakonske osnove, po katerih imajo delavci pravico in dolžnost zahtevati, da so obveščeni o celotnem poslovanju TOZD oziroma delovne skupnosti, o njenem materialnem in finančnem stanju, o pridobivanju in delitvi dohodka, o uporabi sredstev in o vseh drugih pomembnih vprašanjih, ki so pomembna za samoupravno odločanje, nas obvezuje, da obveščanje opredelimo v statutu delovne organizacije in tudi v ostalih splošnih samoupravnih aktih. V teh dokumentih bomo morali sprejeti tudi zagotovila za redno, pravočasno, resnično, popolno in po vsebini ter obliki dostopno obveščanje vseh delavcev. To je velika novost, ki jo prinaša zakon o združenem delu in terja, da se v delovni organizaciji dogovorimo za kar najbolj ustrezen in racionalen način obveščanja.

Nalogo, ki jo terja potreba po ustreznih organizaciji obveščanja in družbenega komuniciranja, ki jo nalaga zakon o združenem delu delavskemu svetu TOZD, bi po dogovorjenih samoupravnih splošnih aktih v bodoče poverili oddelku za informiranje, ki bi organizirano zbiral informacije iz vseh odgovornih mest ter s pomočjo strokovnih služb in strokovnih sodelavcev, izdajal ustrezne informacije na dogovorjene načine, oblike in pogostost izhajanja.

Prav tako bomo morali skozi ta sistem obveščanja organizirati obveščanje o odločanju in oblikovanju stališč za družbenopolitične skupnosti, kakor tudi v delegatskih sistemih v samoupravnih interesnih skupnostih.

Zakon o združenem delu nalaga odgovornost za obveščanje delavcev samoupravnim organom, ki so po potrebi dolžni zadolžiti odgovorno osebo, službo ali dejavnost, ki naj zagotovi ustrezno obveščanje delavcev. Tako kot vsi mediji v javnem obveščanju delovnih ljudi in občanov kot so radio, televizija, tisk itd., ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena, je po novih zakonskih določilih tudi služba, dejavnost ali odgovorna oseba za obveščanje v delovnih organizacijah, posebnega družbenega pomena. Dejavnost obveščanja delavcev pa mora biti tudi samoupravno vodena in nadzorovana.

Če izhajam iz navedenih zakonskih osnov o informiranju delavcev pri njihovem samouprav-

nem odločanju in družbenopolitičnem življenju, je najprej potrebna analiza vseh naših dosedanjih načinov obveščanja ter ugotovitev vseh pozitivnih izkušenj, na katerih bi gradili boljše in naši samoupravni organiziranosti primernejše oblike obveščanja.

Kot smo že omenili bomo obveščanje ali informiranje delavcev opredelili v ustreznih samoupravnih aktih kot sestavni del uresničevanja samoupravljanja. Obenem bo potrebno, da nad izvajanjem obveščanja bdijo in ga usmerjajo ustrezni samoupravni organi.

Tako zasnovan sistem bo zahteval, da ima vsaka TOZD oziroma delovna skupnost v okviru svojih samoupravnih organov, stalni odbor ali komisijo za informiranje delavcev, ki bi bila sestavljena delno iz članov delavskega sveta TOZD in delno iz ostalih predstavnikov družbenopolitičnih organizacij TOZD oziroma delovne skupnosti. Na nivoju delovne organizacije pa je nujno imenovati svet ali komisijo za informativno dejavnost, ki bi jo sestavljal po en predstavnik TOZD in delovnih skupnosti.

V tem organu bi moral sodelovati tudi odgovorni urednik časopisa »Litostroj«, sekretar samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, kakor tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij na nivoju delovne organizacije. Sestavo, delo ter odgovornost takega sveta za informativno dejavnost, bi morali opredeliti v že omenjenih samoupravnih splošnih aktih.

Tako organizirana samoupravna osnova bi bila po tej strukturi zadosti močna in odgovorna za oblikovanje in usmerjanje izvajanja vseh potrebnih informacij v delovnih organizacijah.

Obenem bi svet za informativno dejavnost predstavljal odgovorno samoupravno telo ali družbeni organ za izdajanje časopisa »Litostroj«, kar je potrebno za registracijo našega glasila pri sekretariatu za informacije socialistične republike Slovenije.

DEJAVNOST INFORMATIVNEGA CENTRA

Že v letu 1974 je svet Zveze komunistov Litostroj razpravljal in sprejel sklep o ustanovitvi informativnega centra. Tedanje zasnove organizacije ZK so bile dokaj poglobljene in so izhajale iz potreb po učinkovitem obveščanju delavcev. Tedanja izhodišča sveta ZK so bila pravilna, saj so sedaj v podobni obliki uzakonjena v zakonu o združenem delu.

Formiranje informativnega centra narekuje že večletna potreba po takem oddelku, ki bi organizirano zbiral vse informacije, jih urejal in jih v dogovorjeni obliki, vsebini in pogostosti posredoval kolektivu, kakor tudi izven njega.

Naša dosedanja oblika biltenov oziroma posebnih informativnih izdaj časopisa »Litostroj«, ki jih izdajamo zaradi obveščanja vseh delavcev pred pomembnimi odločitvami na zborih delavcev, je že ustaljena oblika obveščanja. Ugotovimo lahko, da je dosegla svoj cilj, obenem pa lahko rečemo, da celo ustreza inten-

cijam zakona o združenem delu. Vendar tega načina obveščanja ne moremo smatrati za popolnega, zato je potrebno dosedanje oblike izpopolniti in obogatiti z vsemi tistimi informacijami, ki jih zahteva zakon o združenem delu.

Iz tega sledi, da bo dosedanja posebna izdaja časopisa »Litostroj« postala redna informativna oblika obveščanja kolektiva. Nekaj časa naj bi izhajala še po potrebi (pred zbori delavcev in podobno), kasneje pa bi prešli v rednejše mesečne ali 14-dnevne izdaje, kjer bi objavljali v primeri, razumljivi in pregledni obliki predvsem:

- celotno poslovanje TOZD in delovnih skupnosti;
- celotno poslovanje OZD;
- poslovanje SOZD ZPS;
- materialno in finančno stanje TOZD in OZD;
- pridobivanje in delitev dohodka;
- uporabo in delitev sredstev;
- delovanje samoupravne delavske kontrole;
- vse samoupravne akte, ki se bodo oblikovali v razpravah na zborih delavcev in na samoupravnih organih;
- vsakoletne in srednjeročne plane TOZD in OZD;
- vse samoupravne sporazume in družbene dogovore, ki smo jih dolžni obravnavati in sprejeti na zborih delavcev, ki izvirajo iz družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti;



Delovni sestanek v informativnem centru

- dokončna in prečiščena besedila vseh samoupravnih splošnih aktov in pravilnikov, s katerimi mora biti po zakonu seznanjen vsak delavec;
- o varstvu pri delu;
- o splošni ljudski obrambi in družbeni samozasčitvi;
- vse informacije družbenopolitičnih organizacij (sindikata) in o drugem, o čemer morajo biti obveščeni vsi delavci;
- vsa tista gradiva, ki so temeljnega značaja ali o katerih razpravljajo delegati za zbor združenega dela ali za SIS skupščine občine Ljubljana-Siška;
- ter vse druge pomembne zadeve, za katere se bomo dogovorili v samoupravnih aktih.

Našteti tem je veliko, vendar so obvezne, zato je nujno, da za to dejavnost organiziramo ustrezne strokovne sodelavce v okviru informativnega centra, kot tudi v strokovnih službah, ki bodo morali obvezno sodelovati pri zbiranju, oblikovanju ter izdajanju informacij.

Izdajanje časopisa »Litostroj« ima že 19-letno tradicijo

Tudi tega bi moral svet informativne dejavnosti skupaj z uredniškim odborom in s pomočjo ankete v kolektivu urediti in prilagoditi nadaljnjim potrebam informiranja v kolektivu.

Ce pogledamo izdaje časopisa »Litostroj«, lahko ugotovimo, da je to dejansko zbir informacij o življenju, delu, rezultatih dela,

tehničnih dosežkih, internih in drugih stalnih ter občasnih rubrik, v katerih obveščamo člane kolektiva, njihove družine, poslovne delavce, družbenopolitične skupnosti in druge DO o pomembnejših dogodkih v tekočem mesecu, ki so se zgodili v kolektivu. S sedanjo obliko in pogostostjo izhajanja časopisa pa lahko rečemo, da le delno izpolnjujemo zahteve obveščanja delavcev po zakonu o združenem delu. Se posebno neugodno je, ko včasih objavljamo dokaj stare in zakasnele vesti. Temu seveda doprimo tudi zelo dolg postopek zbiranja informacij v kolektivu. Čeprav imamo širok krog dopisnikov, je ob mesečni izdaji pogosto težko zbrati in urediti gradivo za dvanajst ali šestnajst strani časopisa. Rok do izdaje pa seveda podaljšuje tudi celotno redakcijsko administrativno in tehnično delo.

Z že omenjeno anketo želimo ugotoviti kakšen časopis si želimo po vsebini, obliki, kot tudi po pogostosti izhajanja.

Naše glasilo naj bi tako resnično postalo žarišče medsebojnega obveščanja delavcev, njihovih svojcev ter širše javnosti in poslovnih sodelavcev, saj bo le tako lahko naše orožje v borbi za uresničevanje samoupravljanja.

Organizacija objavljaja obvestil na oglašnih deskah
Vsa obvestila, ki jih objavljamo sedaj na različnih oglašnih deskah in po raznih zidovih, dajejo vtis neurejenega obveščanja delavcev.

Ugotovimo lahko pravi kaos obvestil, ki niso niti oblikovana, niti časovno vodena. Na oglašnih mestih se pojavljajo predvsem obvestila posameznih TOZD, kot so zapisniki sej delavskih svetov TOZD, zapisniki izvršnih odborov OOS, zapisniki izvršnih odborov TOZD, zapisniki OO ZK, OO ZSMS, delavske kontrole ter razna občasna obvestila individualnih poslovnih organov TOZD.

Z nivoja delovne organizacije in služb pa se najde na oglašnih mestih še: zapisnike delavskega sveta DO, upravnega odbora, sindikata, sveta Zveze komunistov, interni razpisi delovnih mest (KSS), razni plakati in podobno.

Kot vidimo, objavljamo na oglašnih mestih celo vrsto pomembnih zadev, vendar na dokaj neurejen način, kar terja spremembo. Ta način obveščanja delavcev je zastarel in neracionalen, zato moramo težiti k razvoju drugih, že navedenih načinov obveščanja, kjer delavec prejema obvestila v roke, jih hrani in so mu v pomoč pri vsakdanjem življenju in delu. Tak način obveščanja delavcev mora polagoma preiti na najnujnejša obvestila, o katerih se moramo dogovoriti v že omenjenem samoupravnem splošnem aktu o obveščanju delavcev. Vsa oglasna mesta v kolektivu bo potrebno točno določiti in jih poenotiti. Organizacijski oddelek pa bi moral določiti od-

obveščanje

govorne za urejanje javnih oglašnih mest v naši celotni delovni organizaciji. Informacijski center bi bil zadolžen za objavljane tistih obvestil, ki so skupnega značaja za celotno DO in ki bi pomenila dopolnjevanje obveščanja delavcev, kar ne bi bilo moč izvesti z drugimi sredstvi obveščanja.

Obveščanje kolektiva s pomočjo sistema ozvočenja
Del najnujnejših obvestil objavljamo preko sistema ozvočenja. Tudi ta način obveščanja ni sledil razvoju in potrebam delovne organizacije po obveščanju kolektiva na hiter in učinkovit način, saj lahko taka obvestila poslušamo tudi med delom. Zahteve po takem obveščanju so nujne tudi zaradi družbene samozadržane, požarne varnosti in drugih podobnih zadev.

Po obnovitvi sedanega sistema ozvočenja, bomo morali v naši delovni organizaciji opredeliti tudi način in vsebino tovrstnega obveščanja kolektiva. Pri tem bo v dogovorjeni obliki sodeloval tudi informacijski center.

Obveščanje kolektiva z almanahi, zborniki in drugimi publikacijami

Informativni center naj bi bil tudi v bodoče zadolžen za zbiranje, urejanje in izdajanje posebnih informacij v obliki zbornikov, almanahov in podobno, ki bi iz-

hajali po potrebi. S tem bi v primerni obliki obveščali širšo javnost ter poslovne sodelavce o življenju, delu ter razvoju naše delovne organizacije.

Izdajanje hitrih in kratkih informacij, obvestil, pozivov in podobno

Če nam bo uspelo organizirati zadosti široko mrežo za zbiranje informacij, predvsem pri naših vodstvenih in vodilnih sodelavcih, ki so profesionalno dolžni dati informacije, bi lahko prešli na biltensko izdajo hitrih, nujnih in aktualnih informacij samoupravnega in poslovnega značaja. Prejemala bi jih vsa vodstva ter vodje samoupravnih delovnih skupin, ki bi lahko prenašali te informacije na vse delavce.

Priložnostno obveščanje kolektiva s pomočjo letakov in plakatov

Nemalokrat je potrebno uporabiti posebno vrsto obveščanja — preko letakov ali plakatov. Ta način obveščanja je sicer redek in je propagandnega značaja, zato pa je učinkovit, čeprav ozek, ker na viden način sporoča le eno ali dve pomembni informaciji.

Ker imamo v sestavi TOZD ZSE tudi tiskarno in s tem možnost hitre izdelave plakatov, bomo tudi v bodoče v okviru dejavnosti informativnega centra skrbeli za vsebinsko in likovno

urejanje plakatov, letakov ali panojev s posebnimi obvestili.

Obveščanje širše javnosti

Pomembna naloga informativnega centra bi bila tudi v bodoče tesnejša povezava z občili v sistemu javnega obveščanja kot so: radio, televizija, pomembnejši časopisi, nekatere revije, tedniki, tovarniška glasila itd.

V že omenjenem samoupravnem splošnem aktu o obveščanju delavcev v Litostroju bi moralo biti tudi točno opredeljeno katere informacije bomo posredovali sredstvom javnega obveščanja in s tem širši družbeni skupnosti. Zgoraj našete osnovne dejavnosti informacijskega centra bodo praksa in razvoj samoupravnih odnosov verjetno še razširili ter jih oblikovale tako, da bi bili vsi delavci obveščeni na najbolj učinkovit in racionalen način.

Marijana HABICHT
urednik glasila Litostroj in njegovih publikacij

— Kdaj si začela razmišljati o zaposlitvi v Litostroju?

Hm, tole je pa res nenavadno. Veš, navadno sprašujem jaz. Sicer pa šalo na stran. Zaposlila sem se pravzaprav nepričakovano, hitro in to v času, ko se je moj študij novinarstva že bližal koncu. Tedaj sem izvedela, da je v Litostroju pristojevo delovno mesto novinarja pa sem prišla na pogovor. Bilo mi je všeč in kot vidiš sem sedaj tu. Ni mi žal, da sem se zaposlila, posebno ne, ker sem prišla v tako veliko delovno organizacijo kot je Litostroj, vendar pa je šlo to precej na račun mojega študija.

— Kako si se vživela v življenje in delo kolektiva, glede na to, da je tvoja prva zaposlitev?

Po pravici povedano je bilo precej težko, čeprav so mi vsi na začetku veliko pomagali. Predvsem mi je manjkalo to, da je Janez Elikan že mesec dni pred mojim prihodom odšel v šolo v Kumrovec. Tako ni bilo nikogar, ki bi mi lahko točno povedal kaj je moje delo in me usmerjal. Ampak nekako sem se znašla, se s pomočjo sodelavk pa tudi z Janezovo občasno pomočjo vpeljala v delo, pa je šlo. Danes Litostroj že precej poznam, vendar še veliko premalo, da bi bilo lahko moje delo zares uspešno. Ob svojem prihodu sem imela le neko teoretično znanje o delu novinarja, ki pa je bilo usmerjeno predvsem na delo v sredstvih javnega obveščanja. O obveščanju v delovnih organizacijah pa sem vedela bolj malo. Najprej sem se morala seznaniti z vsemi organi in nivoji v delovni organizaciji ter spoznati naenkrat zelo veliko ljudi. To se precej razlikuje od stopnega vključevanja v delo novinarja v sredstvih javnega obveščanja, vendar pa mislim, da si pridobiš prav v DO veliko več izkušenj, saj je delo zelo pestro in celovito.

— Delavski svet DO te je pred kratkim imenoval za urednika časopisa Litostroj, ki ima že 19-letno tradicijo. Kaj to pomeni?

Veliko. To je hkrati zaupanje, da bom to funkcijo zmogla, obenem pa tudi neke vrste pohvala za dosedanje delo. Vendar pa ne le-to, da ima časopis že 19-letno tradicijo, temveč tudi to, da je vsebinsko in strokovno dobro zastavljen, narekuje človeku ob prevzemu te funkcije veliko odgovornost. Vedno sem si želela in se zavzemam za to, da bi bil časopis še boljši in kvalitetnejši in da bi res zajemal okolje v katerem živimo in delamo. Najbolj me jezi, ko prebiram nekatera tovarniška glasila, ki pišejo o vseh mogočih dogodkih, le o tistih ne, ki se nanašajo na njihovo tovarno in delavce. Pa tudi do tega mi je dosti, da so članki objektivni, resnični in vsestranski. Le tako bodo ljudje časopis radi prebirali in mu tudi verjeli. Pravzaprav je zame časopis neka osebnost — kronika nekega časa

in ljudi, odraz njihovega življenja, borb in tegob, zato mora biti resničen. Le tako lahko izpolnjuje svoje poslanstvo.

— Kaj meniš o sedanji vsebinski zasnovi časopisa?

Na kratko lahko rečem, da je zasnova dobra. Toda pogosto se spuščam na stališče povprečnega bralca ker si želim, da bi bil časopis za vse enako zanimiv — da bi v njem vsak našel nekaj, kar ga zanima. Mnenja sem, da je časopis tako tematsko kot tudi oblikovno zelo dober, vendar velikokrat po splošni vsebini pretežek. V njem objavljamo zelo dobre članke, ki pa so na žalost pogosto predolgi in preveč strokovni. Nekega prav poljudnega branja v njem skoraj ni. Mogoče bi bilo dobro uvesti kakšno zabavno — literarno — humoristično stran, ki gotovo ne bi zbijala kvalitete, vendar nam je to sedaj zaradi preobilice res kvalitetnega materiala nemogoče. To bi se dalo uresničiti s pogostejšim izhajanjem časopisa, kar pa je več kot nujno potrebno že zaradi hitre zastarelosti informacij, ki jih objavljamo.

Z mesečnikom nikakor ne moremo ustreči zahtevi po hitrem in vsestranskem obveščanju. Sedaj dosti delamo ravno na tem področju, zato mislim, da ne bo več dolgo, ko bo obveščanje hitreje in boljše. O vsebinski zasnovi pa lahko povem še to, da nas ne glede na to, da jo že imamo, zanimajo tudi mnenja naših bralcev. Zato bomo v kratkem izvedli anketo med približno 400 bralci, s katero želimo izvedeti, kako jim časopis ugaja, kaj jim je všeč, česa si v časopisu še želijo in kakšne spremembe predlagajo. Željam bralcev bomo skušali čim bolj ustreči, saj je tudi v našem interesu, da izvem mnenja delavcev ter temu primerno urejamo časopis.

— S kakšnimi težavami se srečuješ pri zbiranju gradiva in informacij za posamezno številko časopisa?

NAČIN IN VIŠINA HONORIRANJA PRISPEVKOV ZA ČASOPIS »LITOSTROJ«

Na osnovi 19. člena pravilnika o izhajanju in urejanju časopisa »Litostroj«, sta UO in delavski svet delovne organizacije v maju 1976 razpravljala in sprejela sklep o višini honorarjev za prispevke, objavljene v časopisu »Litostroj«. Način in višina honoriranja se do sedaj še nista spremenila, izgledata pa takole:

Honoriramo samo članke, ki so objavljeni in sicer le objavljeno dolžino članka. Uredništvo ima po potrebi pravico članke krajšati ali usklajevati in sestavljati dva ali več člankov z isto vsebino. Članke obra-

- fotografije — industrijske in druge splošne od 15,00 do 60,00 din
- fotografije — umetniške od 40,00 do 80,00 din
- ilustracije ali izvirne risbe in karikature od 35,00 do 80,00 din
- grafikone in diagrame od 20,00 do 60,00 din
- križanke (1 polje) po 0,80 din

Po vsebini in vrsteh prispevkov pa obračunavamo takole:

- izvlečki iz zapisnikov, revij, dnevnega tiska, strokovnih revij in knjig ter podobno po 1,00 din na vrstico
- članki o dogodkih iz podjetja, izvirna poročila o sestankih ali delu športnikov, poljudni članki, reportaže, prevodi iz tujega tiska po 1,50 din na vrstico
- samostojni komentarji o delu samoupravnih organov in drugih organizacij, članki o problemih pri delu, odnosih, ocena uspešnosti posameznih ravnanj od 1,60 do 1,80 din na vrstico
- originalni članki — uvodniki, vodilni članki, analize poslovanja, ocene in komentarji od 1,80 do 2,00 din na vrstico

Veljavni honorarji našega časopisa ne presegajo honorarjev dnevnih in drugih časopisov, ki izhajajo v širši družbeni skupnosti. Prav tako so tudi v skladu s honorarji drugih tovarniških glasil v podobnih organizacijah združenega dela kot je naša.

Stalni in večkratni dopisniki prejemajo honorarje na žiro račun, nekaj honorarjev pa izplačujemo tudi v gotovini preko blagajne naše delovne organizacije. S takim načinom izplačeva-

Saj ni ne vem kakšnih težav, edino kar je res hudo je to, da se naši dopisniki zelo malo držijo svojih rokov. Prispevke navadno prinesejo prepozno, potem pa nam zmanjkuje časa na vseh koncih, če hočemo material pravočasno oddati v tiskarno. Mislim, da se nihče točno ne zaveda, da je pogosto treba članke še prepisati, jih poslati k lektorju, ponovno prepisati, prebrati in poiskati slikovni material, ki bi ta članek poživil. Takih člankov pa pripravimo za okrog 90 do 120 tipkanih strani na mesec. Verjemi mi, da je štiri ali pet dni časa za vse to res premalo. Drugi problem pa je moja neobveščena. Za nekatere dogodke ali pomembnejše sestanke izvem, za nekatere pa sploh ne. Mislim, da to ni prav, saj bi morala biti sama najprej obveščena, da bi lahko skrbela tudi za obveščanje ostalih. Sedaj, ko me v Litostroju že malo poznajo je bolje, kljub temu pa sem vesela vsakega obvestila ali povabila in se dogodkov, če le morem, udeležujem.

— Kako usklajuješ študij in delo?

Raje ne sprašuj. Ko sem se zaposlila, sem mislila, da ne bo tako težko doštudirati. Zdaj pa mi veliko časa vzamejo že poklicne obveznosti, ki pogosto trajajo kar po cel dan. Moram reči, da mi znanje, ki sem ga pridobila na fakulteti zelo pomaga pri mojem delu, upam pa, da mi bo v letošnjem letu uspelo tudi diplomirati.

— Kakšni so tvoji nadaljnji načrti?

Na prvem mestu je seveda diploma, so pa tudi druge stvari, ki si jih želim uresničiti. Upam, da nam bo s sodelavci res uspelo izpeljati sistem obveščanja kakršnega smo si zastavili, saj bi to bistveno doprineslo k boljšemu obveščanju v naši delovni organizaciji. No ja, imam še nekatere svoje načrte, vendar niso tako pomembni.

VIRI FINANCIRANJA ČASOPISA »LITOSTROJ« IN NJEGOVH INFORMATIVNIH PRILOG ZA LETO 1978

Na podlagi 41. člena Zakona o javnem obveščanju (Ur. l. SRS št. 7/73) in na podlagi 16. člena Pravilnika o izhajanju in urejanju časopisa »Litostroj«, ki velja od 27. 12. 1974, moramo v našem časopisu enkrat letno objaviti podatke o virih in načinu financiranja časopisa in njegovih prilog. Prav tako moramo objaviti višino sredstev predvidenih za izdajanje časopisa in njegovih prilog ter višino dohodkov, ki bi morda nastali ob objavi oglasov ali drugih zadev.

V letnem planu obsega del DS Služb skupnega pomena je opredeljen tudi plan stroškov za izdajanje časopisa Litostroj in njegovih prilog.

Po novem kontnem planu je pod številko 340 planirana vrsta režijskih stroškov za »tisk, reklamo in propagando« v katerih je planirana tudi vsota za financiranje časopisa »Litostroj« in njegovih informativnih prilog. Glede na dosedanje izkušnje in glede na sprejeto in jasno opredeljeno vsebinsko zasnovno časopisa, do sedaj nismo v glasilo objavili nobenih oglasov ali drugih podobnih zadev, ki bi imele značaj pridobivanja dohodkov. Tako se glasilo financira le iz sredstev TOZD, ki se združujejo v DS Službe skupnega pomena za opravljanje in organiziranje skupnih poslov.

Za izdajanje ostalih publikacij, gradiv za Samoupravne organe in družbenopolitične organizacije na nivoju DO pa je načrtovana letna vsota 420.785,00 din.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je izdajanje glasila in njegovih informativnih prilog ter gradiva za Samoupravne organe in družbenopolitične organizacije dokaj visok finančni strošek, glede na pomembnost obveščanja pa je tudi nujen.

Zakon o združenem delu nalaga v obveščanju delavcev zahtevno in odgovorno nalogo, zato smo dolžni zagotoviti ustrezno organizacijo in finančne vire za uresničevanje delavcev kot jih zahteva zakon o združenem delu.

Obveščanje je pogoj za uresničevanje samoupravljanja!

Uredništvo

PLAN FINANČNIH SREDSTEV, KI SO POTREBNA ZA TISKANJE ČASOPISA LITOSTROJ V LETU 1978

TISKARNI

ŠTEVILO STRANI	BARVA	CENA ZA 1 IZV.	NAKLADA	VSOTA ZA 1 NAKL.	ŠTEVILO NAKLAD	SKUPAJ
12 strani	enobarvno	7,80.-	5800	45.240.-	8	361.920.-
12 strani	dvobarvno	8,45.-	5800	49.010.-	2	98.020.-
16 strani	enobarvno	10,25.-	5800	59.450.-	1	59.450.-
16 strani	dvobarvno	10,85.-	5800	62.930.-	1	62.930.-

SKUPAJ:

582.320.-

DRUGI STROŠKI

KLISEJI (obračunavajo jih vedno posebej)			
Honorarji za dopisnike	9.000.-	X 12	108.000.-
Poštnina	2.670.-	X 12	32.040.-
Lektoriranje (honorar po pogodbi)	1.500.-	X 12	18.000.-
Raznašanje časopisa (honorar po pogodbi)	1.000.-	X 12	12.000.-

SKUPAJ:

218.040.-

Skupna letna vsota, ki je potrebna za izdajanje časopisa:

800.360.-

1 izvod časopisa je v letu 1977 stal 8,60.- dinarjev, letos pa zaradi povišanih cen v tiskarni 11,50.-

Letos vam že ob začetku leta posredujemo možne variante koriščenja letnega dopusta. Nekoliko večja izbira, ki se nam ponuja v letošnjem letu, tako doma kot na tujem in v različnih kombinacijah, bo gotovo ustregla večjemu številu članov naše delovne organizacije. Glede na dosedaj znane podatke podajamo tudi osnovne cene za letovanje doma, v Červeni in Brnu na Češkoslovaškem ter Krynicah na Poljskem.



KJE BOMO LETOVALI DOMA?

STARA DOBRA FIESA

Bolj stara kot dobra nam bo služila še letos v starem sestavu. Kot imamo v podjetju težave z gradnjo nove ambulante, tako imamo v Fiesi težave pri iskanju dovoljenja za obnovo počitniškega doma. Prisiljeni smo, da dom I, kjer je kuhinja, do tal porušimo in naredimo nekaj boljšega. Razpoke so postale tako velike, da postajajo nevarne za bivanje. Razen kuhinje bomo prisiljeni v tem letu ta dom zapreti. V Fiesi bi uporabljali le dom II — novi paviljon s 60 ležišči — ter delno dom III. Prihodnje leto pa že lahko računamo na preurejanje celotne Fiese.

Tako je tudi predvideno. Tako po rekonstrukciji Fiese se moramo pripraviti na akcijo v planinah. Glede na to, da smo že prekaljeni v iskanju raznih dovoljenj upamo, da bomo to uredili do leta 1979, kljub temu, da imamo slabe izkušnje s škofjeloško občino. No, tako žalostno pa tudi ni. Nekaj bomo morali v dom investirati še letos in napraviti našim dopustnikom bivanja ugodnejše.

Z LETALOM V MAKEDONIJO

V okviru pobratenja med občinama Kavadarci in Šiško nam je uspela letošnja zamenjava med delovnimi organizacijama Litostroj in Tikveš. Dogovorjeno je, da bi v letošnjem letu izmenjali



Lepote Soriške planine

SORICA — NEDOREČEN PLANINSKI RAJ

Zmogljivost 40 ležišč in nekaj skupnih ležišč v prelepem gorskem svetu je poleti in tudi pozimi premajhna. Toda teži nas še nekaj.

Standardu današnjega delovnega človeka smo dolžni prilagoditi tudi standard v našem počitniškem domu na Sorici. Nekdanjo planinsko kočjo, ki smo jo zgradili najprej, smo doslej dokaj dobro preuredili, težko pa je popraviti napako arhitekta, ki nam je procelje depandanse obrnil narobe ter jo tako napravil nefunkcionalno in hladno, kar zahteva korenite obnove.

40 oseb. Ponudili so nam več mest, mi pa smo se odločili za Dojransko jezero, ki meji na sosednjo Grčijo ter je oddaljeno le nekaj kilometrov od Gevgelije in ima velike prednosti pred ostalimi kraji.

Kako bi izgledal tak letalski skok v Makedonijo?

Iz Brnikov bi se odpeljali preko Sarajeva ali Splita v Skopje, kjer nas bi sprejel gostitelj, delovna organizacija Tikveš. Z avtobusom bi se nato odpeljali na ogled mesta Skopja ter občine Kavadarci. Iz Kavadarcev bi nadaljevali pot, dolgo 150 km, preko Gevgelije do Dojranskega jezera, kjer bi bili nameščeni v

Kje bomo letovali

enem od hotelov tik ob jezeru. V času bivanja na Dojranu bi si ogledali znamenitosti bližnjih krajev ter za en dan skočili v Grčijo — v 70 km oddaljeni Solun. Seveda je potrebno že doma urediti vse carinske formalnosti.

Cena 10-dnevnega letovanja bi znašala skupno z vsemi prevozi in ogledi okrog 2.700 din.

Predvideni datum je med 15. in 30. junijem 1978, kar pa bomo še naknadno točno objavili po uskladitvi z letalskim voznim redom.

Vse zainteresirane obveščamo, da bo sindikat omogočil vsem za vse domače in tuje izlete štirimesečno obročno odplačevanje.



Na potovanju po Makedoniji si bomo lahko ogledali tudi antično mesto Stobi

PRIKOLICE OSTANEJO V PREMANTURI

Prikolice naj bi ostale tudi letos v kampu Stupice v Premanturi pri Puli.

Ureditev prostora okoli prikolic, namestitev dodatnih letnih mizic pred prikolicami, zmanjšanje ležišč ter montaža baldahinov pred prikolice bodo novosti, ki jih je potrebno opraviti v tej sezoni.

NAJETJE DODATNIH KAPACITET

Tako kot lansko leto bomo tudi letos najeli dodatne kapacitete pri drugih počitniških organizacijah. Na žalost nam do izdaje te objave še ni uspelo skleniti dokončne pogodbe. Kaj več o tem bomo izvedeli že v prihodnjem



Počitniško naselje ob Dojranskem jezeru

mesecu in vas o tem naknadno seznanili.

Prav tako obveščamo člane kolektiva, da so objavljene cene za letovanje v naših domovih informativne. Točne cene bodo objavljene ob razpisu, upamo pa, da ne bodo bistveno drugačne.

PRVOMAJSKO SREČANJE V POREČU

K paketu letošnjega letovanja moramo šteti vsekakor še tradicionalno prvomajsko srečanje članov sindikata ZPS v Poreču v hotelu Albatros. Letošnji koledar prostih dni pomeni izredno ugodnost, kar šestdnevno prostost, ki se začne že 27. aprila na praznik OF ter se konča 2. maja. Tako je omogočeno letošnjim udeležencem prvomajskega srečanja, da bodo letovali šest ali štiri dni.

Šestdnevni paket se bo pričel s sredo, 26. aprila, z večerjo ter končal v torek 2. maja, s kosilom.

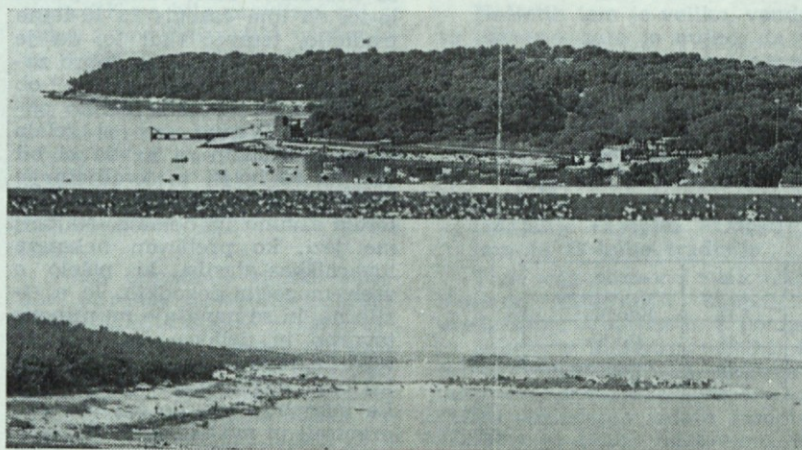
Štiridnevni paket pa se bo pričel v petek, 28. aprila, z večerjo ter končal v torek, 2. maja s kosilom. Cena za veliki šestdnevni paket bo 700 din, za krajši štiridnevni paket pa 470 din. Ravno tako bodo tudi letos dajale vse OOS svojim članom možnost tromesečnega odplačevanja.

Upoštevati pa moramo, da je v ceno že všteto vse rekreacijsko tekmovanje, kulturni program, glavna točka srečanja pa je slovesna večerja, ki ji bo sledil ples. Prijave bodo zbirale vse OOS v vseh delovnih organizacijah do 10. aprila.

KAKO IN KJE V INOZEMSTVU?

ČSSR — BRNO

Brnčani nam dolgujejo še od lanskega leta sprejem enake skupine delavcev na Brnsko pregrado, v njihov rekreacijski center ob umetnem jezeru. To bo naša prva skupina, ki bo pričela letošnjo sezono od 20. do 28. maja in bo štela 45 oseb. Prevoz bo orga-



Obale skrajnega konca Istre, kjer imamo v Stupicah naše prikolice

niziran z avtobusom. Cena za kompleten 8-dnevni paket s prevozom in vsemi obiski v Brnu je 1500 din.

Druga grupa potuje v Brno s svojimi avtomobili. To bo tako imenovani avto rally. Čas bivanja v Brnu je predviden od 23. do 30. septembra. Skupina bo štela največ 45 oseb. Cena bo 1.000 dinarjev po osebi, in sicer z lastnim prevozom.

Obe grupi bosta imeli možnost obiskati vrsto znamenitosti Brna in okolice, kot so kraška jama Macoha, trdnjava Špilberg, velika grobnica iz I. svetovne vojne itd.

Prijavijo se lahko tudi družinski člani. Rok prijave za prvo grupo do 5. maja, za drugo grupo pa do 3. septembra v sindikatu. Iste cene veljajo tudi za nečlane delovne organizacije in upokojenke.



ČSSR — KARLOVY VARY

Prvič nam je uspelo rezervirati mesto za 50 oseb v Karlovih Varyh, znanem mednarodnem zdraviliškem kraju.

Tovariši iz Milevskega so se res potrudili in nam v letošnjem letu ponudili to izredno možnost. Ker je število omejeno, je predlog konference sindikata, da bo, če bo to potrebno uvedla izbor. Izlet bo organiziran kot avto ral-

kam bomo potovali

ly v času od 11. do 18. 6. 1978. Cena kompletnega paketa bo prav tako, kot za v Brno 1.000 din po osebi. V ceno so vračunani stroški vseh vstopnin, ne pa prevozi, ki jih bomo opravili s svojimi avtomobili. Poleg samih Karlovyh Varov je pomembno omeniti še bližnje Marianske Lazne, znano tovarno porcelana in svetovno znano tovarno in prodajalno stekla MOSER. Rok prijave v sindikatu je do 15. maja 1978.

ČSSR — ČERVENA — MILEVSKO

V Červeno, že poznano rekreacijsko naselje ZVVZ Milevsko bosta letos odpeljala kar dva avtobusa po 50 oseb. Omeniti je treba, da je domačinom uspelo že v letošnjem letu prenoviti neka-



Hotel Albatros v Zeleni laguni

največjo prijaznost in se največ zabavajo. Tudi letos bo v programu 8-dnevnega bivanja vsake grupe vključen izlet v Tabor, Pisek, Češke Budějovice, ogled enega od gradov ter novost — dvodnevno bivanje v Pragi. Cena za posameznika vključno s prevozom je 1.500 din. Prvi izlet je predviden od 25. 6. do 2. 7. 1978. Drugi izlet pa od 27. 8. do 3. 9. 1978. Za prvega je prijavnost rok do 5. 6. 1978, za drugega pa do 15. 7. 1978 — za oba v sindikatu.

POLJSKA — KRYNICE

Letos prvič vključujemo v program letovanja tudi Poljsko. V našem glasilu smo že pisali, kako je prišlo do take zamenjave s podjetjem WSK iz Mieleca, ki ima svoj počitniški dom v Krynicih, znanem poljskem zdravilišču. Čeprav imajo v svojem domu prostora le za 30 oseb, bodo za 20 oseb rezervirali privatne sobe. Krynice so kraj, podoben naši Rogaški Slatini, kjer je zdravilišče z veliko hoteli in restavracijami. Zanimivost kraja je predvsem v tem, da bo lahko grupa iz Krynice odhajala na krajše izlete. Najbolj zanimiv bo vsekakor ogled najbolj znanega koncentracijskega taborišča AUSCHWITZ, v program je vključen tudi zanimiv izlet v Krakov in ogled rudnika soli Wieliczka, kjer je muzej mesta, napravljenega iz soli.

Izlet bo organiziran z avtobusom preko Avstrije in Češke, in sicer od 24. 6. do 4. 7. 1978. Cena

izleta za kompletan paket 10-dnevnega bivanja in prevoza bo za člane delovne organizacije regresirana in bo znašala le 1.600 dinarjev.

Če upoštevamo, da je na eno stran preko 1.000 km, je ta cena več kot ugodna. Vožnja bo nekoliko naporna, saj bo trajala okoli 16 ur, res pa je tudi, da so toliko bolj zanimiva, saj gre kar preko treh držav in ob povratku morda še preko Madžarske.

M. Vidmar

STT zmagovalec

IV. zimske igre ZPS uspele — STT ekipni zmagovalec — kljub velikemu metežu dobra organizacija — »Projekt« Maribor in »Stroj« Radlje nova udeleženca zimskih iger ZPS — 1979 V. zimske igre ZPS na Pohorju, katerih organizator bo »Projekt« iz Maribora.

Kot uvod v proslavljanje 30-letnice delovne organizacije STT iz Trbovelj, so bile 11. februarja na Kumu IV. zimske igre, ki jih je dobro organizirala ta delovna organizacija. Organizacija je bila dobra kljub velikemu metežu, ki je v soboto in nedeljo divjal na Kumu. Veleslalom so domačini organizirali na Lontovžu, kjer imajo svoj planinski dom in vlečnico. Tekmovanje v tekih pa je bilo malo nižje, v vasi Dobove. Končni rezultat je pokazal, da je ekipni zmagovalec delovna organizacija STT, ki je zbrala 12 točk, drugo mesto pa je zasedla ekipa Litostroja, ki je zbrala 17 točk.

TEK:

Ženske:

- | | |
|---------------------------------|-------|
| 1. Marija Oberstar — Litostroj | 15,43 |
| 2. Mira Šček — Litostroj | 16,48 |
| 3. Silva Jarc — Litostroj | 17,34 |
| 4. Boža Šoba — Litostroj | 18,41 |
| 5. Marta Marek-Berlič — Projekt | 20,48 |
| 6. Bojana Stergar — Projekt | 23,33 |

Moški do 35 let:

- | | |
|--------------------------|-------|
| 1. Albin Vodin — STT | 22,41 |
| 2. Jože Špuraj — Metalna | 23,51 |
| 3. Marjan Jamšek — STT | 24,23 |
| 4. Vlado Sazonov — TZL | 25,39 |
| 5. Lojze Rupnik — TZL | 26,06 |

- | | |
|--------------------------|-------|
| 12. Dušan Škarabot — TZL | 32,58 |
| 13. Tomaž Dekleva — TZL | 33,29 |

Moški nad 35 let:

- | | |
|-------------------------|-------|
| 1. Avgust Laznik — STT | 22,33 |
| 2. Andrej Grom — TZL | 24,12 |
| 3. Brane Sršen — TZL | 25,30 |
| 4. Janez Grom — TZL | 27,18 |
| 5. Nace Giacomeli — TZL | 28,27 |
| 6. Marjan Klemen — TZL | 28,53 |

VELESALOM:

Ženske:

- | | |
|---------------------------------|-------|
| 1. Silva Jarc — TZL | 29,03 |
| 2. Zdenka Drnovšek — Metalna | 29,68 |
| 3. Marija Oberstar — TZL | 31,33 |
| 4. Marta Marek-Berlič — Projekt | 32,22 |
| 5. Boža Šoba — TZL | 33,32 |
| 7. Mira Šček — TZL | 33,68 |

Moški nad 45 let:

- | | |
|------------------------------|-------|
| 1. Janez Zupančič — Kladivar | 27,30 |
| 2. Edi Rajh — STT | 27,47 |
| 3. Vlado Jankovič — TZL | 29,42 |
| 7. Ludvik Šarf — TZL | 31,71 |
| 8. Franc Bahar — TZL | 32,55 |
| 9. Tone Erman — TZL | 34,18 |



Moški od 35 do 45 let:

- | | |
|------------------------------|-------|
| 1. Peter Prezelj — TZL | 39,16 |
| 2. Brane Sršen — TZL | 39,17 |
| 3. Marjan Bajda — STT | 40,67 |
| 4. Franc Peterca — Agrostroj | 41,53 |
| 8. Marjan Klemen — TZL | 42,96 |
| 9. Nace Giacomeli — TZL | 44,16 |

Moški od 25 do 35 let:

- | | |
|--------------------------|-------|
| 1. Srečko Forte — STT | 36,23 |
| 2. Štefan Kutin — Gostol | 38,81 |
| 3. Janez Kalan — TZL | 39,98 |
| 6. Vlado Sazonov — TZL | 41,34 |
| 9. Dušan Škarabot — TZL | 43,50 |
| 10. Lojze Rupnik — TZL | 45,46 |

Moški do 25 let:

- | | |
|--------------------------|-------|
| 1. Leopold Jere — STT | 36,91 |
| 2. Marjan Jamšek — STT | 39,37 |
| 3. Jože Knez — STT | 39,99 |
| 4. Janez Poljanšek — TZL | 40,95 |
| 5. Pavle Lampič — TZL | 41,36 |
| 9. Franc Repenšek — TZL | 45,76 |

M. V.



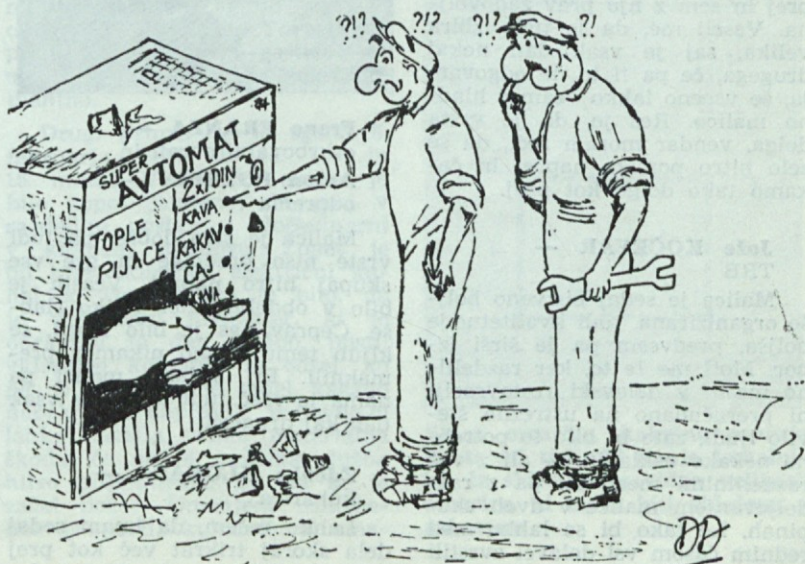
tere vikend hišice in zgraditi novo poslopje. Čeprav nekoliko odmaknjeno, je naselje v Červeni za Litostrojčane še najbolj priljubljena točka v ČSSR, kjer občutijo



Dom na Krušni gori, kjer bomo poleti lahko letovali

ROKOVNO OPREDELJENI IZLETI V LETU 1978

Tek. št.	KRAJ	ČAS	Število oseb	Način potovanja	Cena N din
1.	POREČ	27. 4.— 2. 5.	neomejeno	individualno	470—700
2.	BRNO — ČSSR	20. 5.—28. 5.	45 oseb	avtobus	1.500
3.	KARLOVY VARY — ČSSR	11. 6.—18. 6.	35 oseb	avtorally	1.000
4.	DOJRAN — MAKEDONIJA	15. 6.—25. 6.	40 oseb	letalo	2.700
5.	KRYNICE — POLJSKA	24. 6.— 4. 7.	50 oseb	avtobus	1.600
6.	ČERVENA — ČSSR	25. 6.— 2. 7.	50 oseb	avtobus	1.500
7.	ČERVENA — ČSSR	27. 8.— 3. 9.	50 oseb	avtobus	1.500
8.	BRNO — ČSSR	23. 9.—30. 9.	45 oseb	avtorally	1.000



Končno nova malica

Kdor čaka, ta dočaka. Tako nekako velja tudi za novi topli obrok ali po domače malico. Po dolgem odločanju so se odgovorni iz našega družbenega obrata za prehrano le potrudili in nas presenetili s popolnoma novim jedilnikom. Jedila so sedaj res kvalitetna. To se vidi po tem, ker se veliko več ljudi odloča za topli obrok. Prej je marsikdo vzel hladni obrok iz že znanega vzroka: ker so bila jedila dolga leta enolična in tudi kakovostno niso ustrezala. Škoda le, da se je z novostjo toliko časa odlašalo.

Prezgodaj je še, da bi dajali celovito oceno, vendar so se že na začetku pokazale tudi nekatere nepotrebne pomanjkljivosti, kar pa je vselej pričakovati. V tako veliki delovni organizaciji, kot je naša, bi si sicer že morali nabrati toliko izkušenj, da to ne bi smelo biti nikakršna ovira. Vendar pa ljudje negodujejo tudi nad majhnimi stvarmi, in sicer nad potekom malice v menzi. Naenkrat, je zapisano v obrazložitvi, ki smo jo dobili, lahko postrežejo v pol ure 500 do 600 ljudi. Ker je v delavsko restavracijo razporejenih 1028 ljudi, je jasno, da je gneča velika. Vrsta čakajočih je tako dolga, da so zadnji pred vhodom v menzo. Vendar pa se vrsta dokaj hitro pomika naprej. Zasluga gre predvsem kuharicam, ki hitro polnijo krožnike in ti dobesedno porinejo pribor v roke. Z eno samo vrsto hrane pa je tudi odpadlo premišljevanje posameznikov, kaj bi vzeli za malico. Prav nenavadno je, da so za zastoje krivi predvsem delavci sami, saj se največ zaustavljajo prav pri jemanju pladnje, kruha in prtičev, kar bi šlo lahko malo hitreje naprej.

Mogoče bi bilo potrebno to veliko skupino razdeliti na dve skupini z boni različne barve in z različnim časom za malico. Ena skupina naj bi tako malicala ob 9. do 9.30, druga pa od 9.30 do 10. ure. Ni razloga, zakaj ne bi zaupali ljudem, da bodo disciplinirani in da ne bodo zlorabljali časa za to, da bi si podaljševali čas odmora. Vsako nepotrebno zadrževanje ob mizah v menzi pa bi se moralo končati. Bolj bi morali biti disciplinirani in bi nam tako malica minila hitreje in prijetneje. Skratka, tudi sami se moramo vesti tako, da bomo pazili na red. Tako bomo najlažje pomagali ljudem, ki delajo za nas v družbenem obratu prehrane. Hvaležni nam bodo in z večjim veseljem nam bodo postregli.

O novi malici pa naj spregovorijo še naši sogovorniki:



Ana JAGODIČ

Malica je veliko boljša kot prej in sem z njo prav zadovoljna. Veseli me, da je tudi izbira velika, saj je vsak dan nekaj drugega, če pa ti to ne odgovarja, še vseeno lahko vzameš hladno malico. Res je, da je vrsta dolga, vendar moram reči, da se zelo hitro pomika naprej in čakamo tako dolgo kot prej.

Jože KOČEVAR — TRB

Malica je sedaj bistveno boljše organizirana, tudi kvalitetno je boljše, predvsem pa je širši izbor. Moti me le to, ker razdelilno mesto v delavski restavraciji ni preračunano na ustrezno število ljudi, zato bi bilo to potrebno nekako uskladiti — ali z več razdelilnimi mesti ali pa z razdeljevanjem malice v dveh skupinah. Le tako bi se lahko med rednim časom vsi delavci zvrstili in pojedli malico.



Pri sedanji malici pa smo na žalost pozabili na prehrano diabetikov, ki lahko sedaj jedo le hladno malico. Menim, da bi jim morali pripraviti ustrezen obrok, saj jih je v tako veliki delovni organizaciji prav gotovo veliko. Mogoče bi se dalo urediti tako, da bi zanje pripravili posebno razdelilno mesto in tja bi hodili vsi diabetiki, ki so v tovarni.



Marjana BOLTA — Prodaja

Da bi bila malica le še naprej taka, kot je sedaj! Moram reči, da mi je zelo všeč. To, da je boljše, pa se vidi že po samih vrstah ljudi, ki hodijo na malico. Prej jih je hodilo gotovo polovico manj. Edino, kar je narobe, je dolga vrsta, ki bi jo morda kazalo odpraviti z več razdelilnimi mesti ali pa z deljenjem malice v dveh izmenah.

In kako je na drugi strani razdelilnega pulta?



Franc FRANZA — oskrbovalni obrati in Anton POTRBIN — odprema

Malica je zelo dobra, pa tudi vrste niso predolge in gre vse skupaj hitro naprej. Včasih je bilo v obdelovalnici veliko slabše. Čeprav nas je bilo manj, se kljub temu nismo nikamor premaknili. Pri sedanji malici pa nama je všeč tudi to, da je vsak dan kaj drugega.

Zdenka KLOBASA — kuharica

Lahko rečem, da imam sedaj dela skoraj trikrat več kot prej in ga komaj zmorem. Ampak de-

lo moramo opraviti, zato pa sem po službi veliko bolj utrujena, kot sem bila prej. Pri pripravljanju malice nam sedaj pomaga eden več, včasih tudi dva, kar je odvisno od jedilnika. Dela je več — vse od pripravljanja za malico, kuhanja in pomivanja.



Vzrok je v razširjenem jedilniku, tudi na malico jih hodi vsaj enkrat več.

— Pa so zadovoljni?

Mislim, da v glavnem so, nekaterim je bilo prej bolj všeč. Vendar pa je teh manj.

— Bi vam kaj pomagalo pri delu, če bi po malici vsak odnesel svoj pladenj na zato posebej pripravljen pult?

Bistveno ne bi pomagalo. Posodo s priborom bi bilo potrebno ravno tako zlagati, potrebno pa je tudi pobrisati mize. Navsezadnje pa za to tudi nimamo prostora, saj je cela kuhinja preračunana na veliko manjše zmogljivosti, zato smo sedanjemu navalu komaj kos.

A. N. in M. H.

Še o zdravstvu

V juniju 1977 je Skupnost zdravstvenega varstva Slovenije poslala v javno razpravo gradivo za pripravo Samoupravnih sporazumov s področja zdravstvenega varstva. Vsebinska teh dokumentov zadeva interese vseh nas, zato je bilo veliko razprav med delovnimi ljudmi. Tudi v Litostroju smo o gradivu razpravljali na sejah vseh treh konferenc delegacij samoupravnih interesnih skupnosti in na razširjenih sestankih, na katerih so sodelovali poleg predstavnikov delegacij samoupravnih interesnih skupnosti tudi predstavniki IO OO sindikata, predstavniki družbenopolitičnih organizacij TOZD in delovne organizacije in sodelavci iz kadrovskega sektorja.

Vsa gradiva so bila najprej obravnavana na konferencah delegacij in pripravljene so bile pisne pripombe in predlogi, ki so bili potrjeni na razširjenih sestankih, ki jih je organiziral litostrojski sindikat.

Razprave smo organizirali tudi po sprejetju predloga sporazuma. 13. 12. 1977 smo posredovali Skupnosti zdravstvenega varstva tudi pisno svoje pripombe, v katerih smo opozorili predvsem na to, da v zastavljenem sistemu zdravstvenega varstva ne moremo jasno razbrati svojega položaja, svojih pravic in obveznosti. Naše bistvene pripombe, ki so se pojavljale skozi vse razprave, so bile predvsem te, da je zdravstveno varstvo tista kategorija socialne varnosti, kjer je nujno, da se riziki pokrivajo solidarno. V razpravah smo bili odločno proti zmanjševanju obsega pravic iz zdravstvenega varstva, opozorili smo na nesprejemljiv predlog v zvezi z varstvom materinstva v času negovanja bolnega otroka, nismo se strinjali z višino in razširitvijo participacije in

tudi k predlogu za izračunavanje nadomestila v času bolniškega staleža smo podali svoje pripombe. Na osnovi razprav, ki smo jih izvedli po sprejetem gradivu in osnutku samoupravnega sporazuma, smo v januarju sprejeli v razpravo že predlog Samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva.

V razpravah o tem predlogu smo ugotovili, da predlog upošteva nekaj pripomb iz javne razprave. Tako predlog predvideva valorizacijo nadomestil osebnega dohodka v času bolniške vsakih 6 mesecev, nadomestilo osebnega dohodka v času negovanja bolnega otroka znaša po predlogu 80 % od prvega dne zadržanosti (v osnutku 70 % po četrtem dnevu odsotnosti), zagotovi se popolno varstvo borcev NOB brez prispevka k stroškom zdravstvenega varstva — delna oprostitve prispevkov k stroškom zdravstvenega varstva pa velja za udeležence NOB, ki imajo to udeležbo priznano vsaj od 1. 1. 1945 do 15. 5. 1945; popolno varstvo otrok in šolske mladine ter študentov; ukinitve prispevkov za medicinski del v bolnišnicah iz enotnega programa; ukinitve prispevka za nego bolnika na domu — iz celotnega programa zdravstvenega varstva; popolno oprostitve prispevka za osebe, ki se niso mogle usposobiti za življenje in delo in so zaradi tega invalidi, popolna oprostitve prispevka za občane, ki so stari najmanj 70 let; znižanih je tudi nekaj prispevkov za nekatere oblike zdravstvenega varstva.

V razpravah po predlogu sporazuma, ki upošteva nekatere pripombe, smo v Litostroju ponovno ugotovili, da ni upoštevano bistvo pripomb, v katerih se delavci Litostroja opredeljujejo za večjo solidarnost. Menimo, da je z uvedbo participacije storjen v solidarnosti korak nazaj in podarjamo, da je načelo solidarnosti pri zdravstvenem varstvu eno osnovnih načel, ki bi ga moral sestavljalec predloga upoštevati. Menimo, da bi bilo prav, da odvajamo prispevke tedaj, ko smo zdravi, z željo da bi taki tudi ostali, če pa že zbolimo, da imamo zdravstveno varstvo zagotovljeno in nismo dvakrat tepejni. Pri participaciji za zobozdravstvene usluge so se v razpravah često slišale pripombe, če s tako visoko participacijo sami zavestno ne podpiramo črne prakse in ali sanirano zobovje ne vpliva preventivno na splošno zdravstveno stanje. Predlog sporazuma predvideva zvišanje prispevkov, nikjer pa ne govori, kaj bo delavec zato več in boljše dobil. Dokler ni podatkov, kaj bo boljše, toliko časa delavci prav gotovo ne bomo mogli podpreti takih predlogov.

Delegati naše delovne organizacije so stališča in pripombe iz razprav prenesli na skupščino v pisni obliki in tudi v razpravi so sodelovali. Dne 7. 2. 1977 je bila seja občinske samoupravne zdravstvene skupnosti, kjer so delegati razpravljali o predlogu sporazuma, ki je bil sprejet z 31 proti 9 glasovom. Vse kaže, da delegacije v ostalih delovnih organizacijah niso imele enakega stališča kot litostrojska in tako je v Šiški prišlo do potrditve predloga sporazuma.

Ugotovimo lahko, da je v predlogu sporazuma upoštevanih tudi nekaj naših pripomb, vendar žal tega, kar smo želeli, večje solidarnosti, ki je bila med delavci že od nekdaj, nismo dosegli. Menimo pa, da smo dovolj jasno opozorili, kaj želimo in naša prizadevanja v to smer se bodo verjetno še nadaljevala.

K. M.

NOVA AMBULANTA V OSMIH MESECIH

Zgodba o gradnji naše nove ambulante dobiva že skoraj obliko kriminalne zgodbe. Skoraj smo že pred rešitvijo, pa se spet kaj zatakne in drugič napeto beremo naprej. In kako je danes? Lokacija je določena, gradbeno dovoljenje imamo »že« skoraj v rokah, imamo izvajalce, pa tudi dokaj točno določen rok začetka gradnje. Kako blizu oziroma daleč od začetka gradnje smo sedaj, pa si preberimo v tem sestavku.

Iz poteka priprav za gradnjo naše ambulante se pravzaprav ni potrebno nič čuditi kakaj se nekateri občani odločajo za črno gradnjo. Pri iskanju vseh mogočih soglasij, potrdil, izjav, prispevkov itd. na podlagi projektov, bi človek pričakoval, da ima objekt posebnega družbenega pomena določeno prednost. Redna pot za pridobitev gradbenega dovoljenja pa je prav gotovo predolga.

V novembrski številki našega glasila smo že pisali, da bomo dobili gradbeno dovoljenje že ob novem letu. Seveda kot vedno do sedaj, se je tudi tokrat zavleklo. Zataknilo se je predvsem pri pridobitvi soglasij k projektu, ker je republiški sanitarni inšpektor zahteval poročilo o hrupu glede na železniško progo Ljubljana—Jesenice. To poročilo oziroma meritve je opravil Inštitut za ekologijo iz Maribora, vendar pa se je ves administrativni postopek spet zavlekel.

Po pridobitvi tega poročila smo končno vložili vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja na oddelek za gradbene in komunalne zadeve skupščine občine Ljubljana—Šiška. Tu pa so ugotovili, da nimamo soglasja za zunanjo ureditev, ki bi ga moral posebej izdati mestni sanitarni inšpektor. No, pred kratkim smo predložili tudi to soglasje, pa še nekatere druge izjave glede notranje kontrole projektov in sedaj upamo, da bomo končno le dobili gradbeno dovoljenje.

Pred nami je še manjša ovira, ker preko zemljišča, kjer bo stala nova ambulanta, teče vodovod in telefonska napeljava. To pa bo potrebno še pred pričetkom gradnje prestaviti.

Med tem časom smo urejali tudi finančno stran. Po predračunu so predvideni stroški za gradnjo in opremo (brez instrumentarija) ambulante 9.966.000,00 dinarjev, k temu je potrebno dodati še stroške za priključke elektrike, vode in toplovloda. Iz po-

datkov o namensko izločenih sredstvih za ambulanto je razvidno, da smo do sedaj zbrali 7.703.000,00 din. Da bi lahko pokrili celotne stroške gradnje, smo zaprosili za kredit pri Ljubljanski banki. Banka nam je vlogo ugodno rešila in nam odobrila kredit v višini 3.200.000,00 din za dobo 5 let z obrestno mero 8 % letno.

V delovni skupnosti PFS pa so prav tako pravočasno poskrbeli za garancijo in zavarovanje plačila, ki je pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Na predlog strokovne službe IVET je delavski svet delovne organizacije tudi imenoval in pooblastil komisijo, ki je potrdila glavni projekt gradbenih del in notranje opreme za novo ambulanto ter določila ožji izbor izvajalcev gradbenih del in notranje opreme. Na svoji drugi seji je komisija obravnavala vse ponudbe ter po podrobni analizi 15. februarja izbrala izvajalce gradbenih del in notranje opreme. Gradbeno dela bomo tako zaupali gradbenemu podjetju GP-Megrad. Notranjo opremo pa »Slovenijalesu« oziroma njihovemu kooperantu »Mizarstvo« iz Rogaske Slatine.

Objekt mora biti predan v osmih mesecih od dneva podpisa pogodbe, vendar vse do take faze, da bomo zanj lahko dobili dovoljenje. Rok je izredno kratek, to da zaradi nemogočih pogojev, v katerih dela naša sedanja ambulanta in zaradi dolgotrajnega administrativnega postopka, je za nas vsak daljši rok nesprejemljiv.

Upamo, da bodo izvajalci, ki smo jih izbrali, potrdili naše zaupanje in nam v pogodbenem roku izročili objekt. Vendar pa lahko rečemo, da je najtežji del »gradnje« kljub vsemu že za nami. Menimo, da ni nobenega zadržka več, da ne bi začeli z gradnjo tega prepotrebne objekta že v marcu.

Vodstvo TOZD IVET

Smo bili dovolj previdni

Kot je v navadi ob koncu starega leta ali na začetku novega leta vsi pregledujemo svoje delo in tako ugotovljamo našo uspešnost ali neuspešnost v preteklem obdobju. V ta namen sestavljamo razne bilance in poročila, ki naj nam kar najbolj jasno pokažejo rezultate našega dela.

Tako je tudi skupna služba varstva pri delu pripravila pregled poškodb oziroma izostankov z dela zaradi poškodb. Te so velikokrat posledica pomanjkljivo organiziranega dela, nezainteresiranosti do dela ali kakega drugega vzroka.

Da bi stanje na tem področju izboljšali, smo v preteklem letu vložili velika finančna sredstva, s katerimi smo skušali vsaj deloma odpraviti nekatere že zastarele pomanjkljivosti.

Število zaposlenih in število poškodb

Leto	Štev. zaposl.	Število poškodb				Poškodbe na 100 zap.
		smrtne	ostale	na poti	skupaj	
1973	3251	—	517	58	575	17,6
1974	3304	—	446	29	475	14,3
1975	3355	—	448	38	486	14,4
1976	3478	—	522	46	568	16,3
1977	3561	1	485	45	531	14,9

Glede na podatke, prikazane v gornji razpredelnici, lahko ugotovimo, da je bilo preteklo leto dokaj uspešno, saj so poškodbe v primerjavi z letom 1976 upadle.

Poleg tega lahko ugotovimo tudi manjše število izostankov zaradi poškodb, ne moremo pa mimo dejstva, da smo imeli tudi težje poškodbe, katere posledica je bila smrt poškodovanke.

Naslednja tabela prikazuje poškodbe, bolniške dneve zaradi poškodb in ostale bolniške dneve, ki smo jih imeli in so posledica najrazličnejših vzrokov, med katerimi so tudi ekološke pomanjkljivosti na delovnih mestih.

Vsi ti podatki so zaradi primerjave razdeljeni na TOZD in DS, vendar le na tiste TOZD, ki smo jih imeli do 1. junija 1977.

	TOZD PI			TOZD				DS		
	LSL	LJL	PK	FI	IVET	SE	ZSE	IC	IRRP	SSP
Število zaposlenih	334	343	271	1176	315	67	164	91	264	533
Število poškodb	67	89	87	203	40	7	8	10	2	18
Število bolniških dni zaradi poškodb	916	1325	837	2497	461	43	96	180	21	328
Na 1 poškodbo bolniških dni	13,6	14,8	9,6	12,3	11,5	6,1	12	18	10,5	18,2
% poškodb na 100 zaposl.	20,0	25,9	32,1	17,2	12,6	10,4	4,8	10,9	0,7	3,3
Število vseh bolniških dni	20.861			20.907	5699	924	3362	—	4290	11.939

IZ DELA KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZRVS

● V decembru smo imeli letno konferenco krajevnega odbora in osnovnih odborov Zveze rezervnih vojaških starešin (ZRVS). Konferenca se je pričela s kulturnim sporedom, ki ga je v počastitev dneva JLA zelo uspešno izvedel litostrojski moški pevski zbor.

V delovnem programu smo pregledali delo v preteklem obdobju. Po poročilu predsednika se je razvila živahna razprava.

● Nekaj tovarišev je bilo za požrtvovalno delo odlikovanih, kar naj jim bo vzpodbuda za še bolj uspešno delo v bodočnosti.

● Člani so za novega predsednika krajevne organizacije enoglasno izvolili inž. Marjana LESARJA. Poleg njega so bili izvoljeni Maks KRICAJ in Ivan KRIZMAN.

Na prvem sestanku novega predsedstva so bili imenovani tudi ostali člani odborov, komisij in delegati za občinsko konferenco.

● V preteklem obdobju nikakor ni moglo zaživeti delo os-

Vsekakor pa je preveč poškodb na stopalih, saj jih je bilo kar 80 ali 15 odstotkov. V naši delovni organizaciji imamo veliko nevarnih delovnih mest, na katerih delavci nočejo uporabljati primernega obuvala, njihovi nadrejeni pa proti njim ne ukredujejo ničesar.

Te poškodbe navajamo zato, ker zahtevajo veliko bolniškega staleža in tudi največ invalidnosti, predvsem zaradi komplicirane sestave kosti v stopalu.

Število ostalih poškodb je približno tako kot v prejšnjih letih.

Vsekakor je zanimiv podatek o starostni strukturi poškodovancev. Ugotavljamo, da je največ poškodb pri mladini do 25. leta. Tako se je delavcem do 20. leta starosti pripetilo 99 poškodb, delavcem od 21. do 25. leta starosti pa 190 poškodb. Ponovno lahko ugotavljamo, da so mladi premalo pazljivi, saj se jim je pripetilo več kot polovica vseh poškodb.

Iz teh podatkov vidimo, da smo v primerjavi s prejšnjimi leti le nekoliko na boljšem glede števila poškodb, vendar so ti rezultati še daleč od tistih, ki si jih želimo.

Prav zaradi tega Skupna služba varstva pri delu predlaga, da se vsi skupaj spoprimejo s še nerešenimi problemi, ki so stalni ali pa potencialni vir poškodb oziroma poklicnih obolenj.

Predlagamo naslednje:

● **Izobraževanje iz tematike varstva pri delu delavcev mora biti stalno, čas za to pa si moramo vzeti, saj to ni izgubljen čas.**

● **Delovodje oziroma neposredni vodje bi morali poskrbeti, da bo vsak njihov delavec deležen tega pouka. Delavce naj bi prijavljali v skupni službi varstva pri delu ali pa pri pooblaščenih delavcih v tozdu.**

● **Projektanti, konstrukterji, tehnologi in vsi drugi, ki pripravljajo proizvodnjo, naj pri slehernem projektu, načrtu, tehnološkem postopku in drugje vključijo v svoje delo tehnično varnost pri tem pa naj stalno sledijo napredku varstva pri delu doma in v tujini.**

● **Samoupravni organi bi morali pogosteje razpravljati o finančnih sredstvih, ki jih porabimo za bolniške izostanke, saj ta gotovo ni majhna, ustvariti pa jih moramo s svojim delom.**

Služba varstva pri delu

GASILCI OPOZARJAMO

Ker bi v zadnjem času lahko prišlo do dveh požarov zaradi nepazljivosti in vklopljenih električnih kuhalnikov s tem člankom opozarja gasilska služba vse tiste, ki posedujejo kuhalnike po obratih in pisarnah naše DO.

Na kratko bomo opisali oba dogodka, in to, kaj bi se zgodilo, če ne bi gasilska služba takoj posredovala. En dogodek bi se lahko končal celo tragično.

Pa se ustavimo pri prvem dogodku.

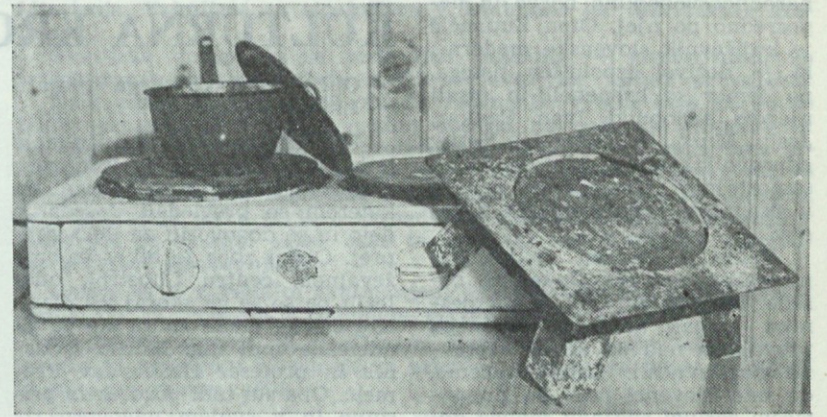
12. januarja 1978 je opravljal nočno službo vratarja v samskem domu na Đakovičevi 10 Branko Perišič. Ob 20. uri in 30 minut je telefonično obvestil gasilsko službo naše DO, da se v eni izmed sob kadi in, da je soba zaklenjena, ključa od sobe pa da ni pri njem. V največji naglici so gasilci odhiteli v omenjeni samski dom.

Ugotovili smo, da se kadi iz sobe št. 6 v pritličju. Ker je bilo javljeno, da je soba zaprta, smo pripravili vse potrebno, da bi vrata na silo odprli. Pripravili smo ročne gasilne aparate, gasilska sekirica je že bila v rokah gasilca, da bi nasilno odprl,

ri, ki pa ni bila omara, pač pa neki zaboj. Seveda se je zaboj vnel in je delno že gorela omara z orodjem ter električna napeljava. Požar je bil pogasjen z ročnimi gasilnimi aparati, vendar tudi tu večje škode ni bilo.

S tem hočemo opozoriti vse delavce in uslužbence naše DO, ki posedujejo kuhalnike za katere imajo dovoljenje in za to urejen prostor, da pazijo, da ne pride do požara. Seveda pa je že stara navada, da si skuhaajo lonček kave, ali pa so nekateri kuhalniki, ki so dovoljeni, voddelkih, ki imajo opravka s poslovnimi ljudmi, ki pridejo v podjetje.

Hočemo opozoriti na nevarnost predvsem tiste, ki imajo kuhalnike, če tako rečemo »na šverc« in so brez dovoljenja in urejenega prostora proti požarni varnosti. Omenjeni namreč skrivajo kuhalnike po omarah,



Odvzeti kuhalniki, ki bi lahko povzročili veliko materialno škodo in ogrozili človeška življenja

toda ugotovili smo, da vrata niso zaklenjena. V predsobi spalnice je bil v predalu lesene omare vklopljen električni kuhalnik z dvema ploščama, na njem pa manjša posoda pokrita s pokrovko. Kuhalnik smo takoj izklopili in odprli vrata omare in ugotovili, da sta bili obe plošči kuhalnika že čisto žareči. Seveda pa ne smemo pozabiti, da gre vsa zahvala omenjenemu vratarju, ki je takoj začutil dim in obvestil gasilsko službo o nevarnosti. Vse se je srečno končalo brez škode in kakor smo že prej omenili — brez tragedije. Ko smo pogledali v spalnico v kateri so bile tri postelje, je na eni v vinjenem stanju, pokrit z odejo, spal stanovalec G. J. Tovariš G. je invalid in hodi z berglami. Če bi ognjeni žubljivi zajeli omenjeni prostor bi omara, na kateri je bilo polno praznih steklenic, verjetno zgorela. Nabrala bi se velika koncentracija dima in ogljikovega monoksida, kar pa bi bilo za tovariša G., ker si ne bi mogel sam nič pomagati, usodno. Koncentracija plina bi zajela tudi hodnik v pritličju, bilanca bi pokazala veliko materialno škodo in morda celo človeško smrt. Moramo omeniti še to, da se je v hodniku nabralo toliko stanovalec — po domače firbecv, da bi vsakršno možno gasilsko akcijo večjega obsega zelo ovirali. Tovariš G. pa se je vedel do gasilcev in uslužbencev PM Šiška zelo šarmantno.

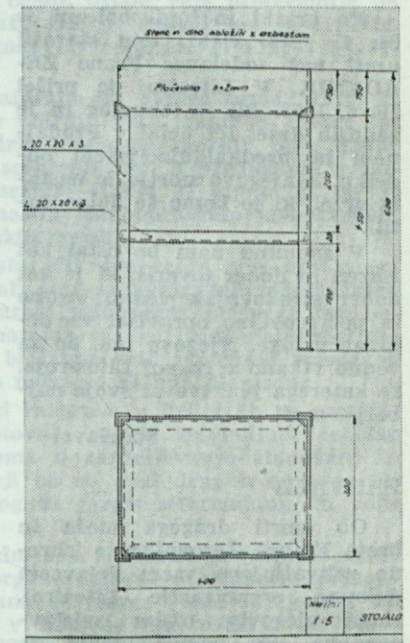
Drugi primer se je zgodil 6. februarja 1978 ob 10. uri in 15. minut. V gasilsko službo je bilo zopet javljeno, da gori v razdelilni postaji v pločevinarni v kletnem prostoru. Zopet je bil kriv vklopljen električni kuhalnik. Ugotovljeno je bilo, da je vodovodni inštalater, ki je opravljal ta dan službo, pustil vklopljen kuhalnik in odšel, ko pa se je vrnil, je videl kakšno napako je napravil. Ponovno bi lahko nastala velika materialna škoda, če ne bi gasilska služba hitro posredovala. Tu pa se je začel požar. Omenjeni uslužbenec je pustil kuhalnik v oma-

reš, saj jih gasilska služba ali obhodni gasilec ne bo zasačil. Nekateri se izgovarjajo — saj pazimo, saj ne bo nič in se hudejejo, če je tak nezavaran kuhalnik odvzet.

Naj bosta ta dva primera v opozorilo vsem tistim, ki dajejo take izjave in se ne pridružujejo požarnovarnostnih predpisov ter ne upoštevajo navodil gasilske službe. Pomislimo, do kakšne škode bi lahko prišlo v obeh prej omenjenih primerih, in bi jo utrpeli vsi, ki smo zaposleni v naši DO.

Zato gasilska služba opozarja vse, ki nimajo dovoljenja za uporabo električnega kuhalnika ter kuhalnike, ki niso protipožarno zavarovani, da bodo brezpogojno odvzeti. Zato se obracamo na vse uporabnike takih kuhalnikov, da jih čimprej zavarujejo, saj je obenem tudi v interesu vseh nas, da čuvamo našo lastnino.

Gasilska služba



Skica omarice, kakršno morajo imeti vsi tisti, ki imajo kuhalnike. Iz skice je razvidna velikost omarice, ki mora biti obložena z azbestom



Glasi delovne organizacije Titovi zavodi Litostroj izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5500 izvodov. — Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Stanislav Bradeško, dipl. inž., Milan Vidmar, Janez Oprešnik, Vukosav Živkovič, Leopold Solc, dipl. inž., Hrabroslav Premelj, Janez Stražišar, dipl. inž., Milan Jurjevčič in uredniki.

Odgovorni urednik Karel Gornik, urednik Marjana Habicht, tehnični urednik Estera Lampič.

Telefon uredništva 556-021 (n. c.) interna 202, 246 — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska Tiskarna Ljubljana.

Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

OB STOLETNICI ROJSTVA

Hodil po zemlji sem naši...

V letošnjem letu praznujemo stoletnico rojstva velikega umetnika slovenske besede — pesnika Otona Župančiča. Datum praznovanja Župančičevega rojstva, 23. januar, skoraj sovpada s praznovanjem Prešernovega dne. Tako ima letošnje praznovanje slovenskega kulturnega praznika dvojno obeležje, posebej, ker je Oton Župančič ob Prešernu naš največji pesnik.

V našem izobraževalnem centru so učenci pod vodstvom mentorice prof. Fischingerjeve, Tomčeve in Cerkove pripravili razstavo fotografij iz življenja Otona Župančiča in razstavo njegovih del. Sestavili so tudi polurno magnetofonsko oddajo za šolske mladinske ure z recitacijami Župančičevih pesmi in veznim besedilom.

Obletnica Župančičevega rojstva nas spodbuja, da se ponovno poglobimo v pesnikova razmišljanja in občutja, ki jih je izpovedoval več kot petdeset let slovenske zgodovine: od konca preteklega stoletja, ob prvi svetovni vojni, med obema vojnoma, med narodnoosvobodilno borbo in neposredno po njej. Oton Župančič je književnik slovenske moderne, ki je doživel izpolnitev tistega, po čemer so hrepeneli in pisali njegovi sodobniki Ivan Cankar, Josip Murn in Dragotin Kette: odpravo izkoriščevalske družbe in samostojnost slovenskega naroda v skupnosti jugoslovanskih narodov.

Velik je pomen Župančiča-umetnika, mojstra slovenske besede. Ne poznamo ga le kot pesnika, ampak tudi kot odličnega prevajalca nad 50 del iz svetovne književnosti. Lahko rečemo, da smo Slovenci prav po Župančičevi zaslugi spoznali mnoga dela velikega angleškega dramatika Shakespeara, francoskega komediografa Molièra, pa tudi drugih velikanov svetovne književnosti. Kot dramaturg in upravnik Slo-

venskega narodnega gledališča je Župančič pomembno vplival na slovensko umetniško besedo na gledališkem odru. Sam je pisal tudi dramska dela, npr. Veroniko Deseniško.

Župančičeve pesmi niso le odmev dogajanj v slovenski družbi in slovenski zgodovini, ampak nas s svojo umetniško oblikovanostjo, doživetostjo in miselnim sporočilom vedno prevzamejo, pa naj bo to otroški svet Cicibana ali znane pesmi Žebljarska, Kovaška, Veš, poet, svoj dolg ali pa pesnitev Duma, iz katere povzemamo odlomek:

Hodil po zemlji sem naši in pil
nje prelesti.
Ljubil sem jo. Kakor grudi
deviške razgaljene
duhte pod soncem so njene
poljane razpaljene;
potapljal sem se v valove njenih
žit,
sam, sam s seboj, le z mislimi
svojih skrit
v molčeči družbi mladega
hrepenenja,
mlad, mlad — to se pravi: v srcu
vsega življenja.

In vsa širina je z mojimi sanjami
snivala,
in nebes in gora sta mojim
željam se odzivala;
škrjanček — pojoča raketa —
je pesmi pršil:
je čul moje srce, od njega se
peti učil?
Livada, si videla cvetje moje
duše,
pa si ga posnela, okitila z njim
svoje ruše?

H. Premelč

KULTURNA KRONIKA

Občni zbor pevskega zbora Litostroj

Prejšnji mesec, 18. januarja letos, je imel mešani pevski zbor sindikata Litostroj občni zbor, na katerem so pregledali dosedanje delo in se dogovorili za delo vnaprej. Občni zbor je bil v Izobraževalnem centru Litostroj, udeležili pa so se ga skoraj vsi člani. Kot častna člana zbora sta se ga udeležila tudi ing. Marko Kržišnik in profesor Hrabroslav Premelč. Oba sta tudi pozdravila prisotne in v svojem nagovoru izrekla priznanje celotni dejavnosti. O preteklem delu je spregovoril dosedanji predsednik pevskega zbora Ivan Zorec. Seznanil nas je z uspehi in težavami, ki jih je zbor imel, predlagal pa je tudi zamenjavo dosedanjega delovnega odbora zbora. Tako so člani izvolili za novega predsednika tovariša Jožeta Pivka, za tajnika Tilko Strehar in za blagajnika Cirilo Rozman. Gospodar

zbora pa je Janez Grom. Nazadnje so izvolili tudi štiričlanski nadzorni odbor. Nova zasedba funkcij je dobra, zato verjetno odpade bojazen, da bi zbor ne zmozel dobro opravljati svojih dolžnosti in poslanstva.

Ta občni zbor je prinesel marsikaj novega. Nastopil je čas večjega sodelovanja med pihalnim orkestrom in zborom, posebno zato, ker je vodja godbe tovariš Blagoje Ilič kulturni animator in tako vodja vsega kulturnega življenja v podjetju.

Na splošno lahko rečemo, da je v treh letih svojega delovanja zbor dosegel dobro kvaliteto in je tudi velikokrat uspešno nastopal. Sedaj, ko se mu je priključil še ženski pevski zbor, si želimo, da bi se uspehi še pomnožili. Zato izrekamo staremu odboru zahvalo, za njegovo triletno delo, novemu pa želimo čim več uspehov.

Oprešnik

SZDL LJUBLJANE O KULTURI

V klubu delegatov je bila 31. januarja 1978 problemska konferenca SZDL Ljubljane, ki je zajela problematiko v zvezi s kulturno dejavnostjo in kulturno politiko v Ljubljani.

Ena poglavitnih misli pri oblikovanju kulturne politike je bila, naj kulturno politiko ne oblikujemo samo »ZGORAJ«, samo v kakem »SREDIŠČU«, temveč, da kulturno politiko oblikujemo povsod, kjer človek živi in dela, proizvaja — ne glede na to, kakšno delo opravlja, v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih (ne samo kulturnih), v družbenopolitičnih skupnostih ali v družbenih in družbenopolitičnih organizacijah.

Komisija, ki je obravnavala kulturno politiko v TOZD je ugotovila, da kulturna politika in kulturno življenje nista povsod enako razvita in da obstaja med obema skrajnostima precejšen razpon.

Načrti kulturne dejavnosti naj ne bi zajemali le organiziranih obiskov kulturnih prireditev in amaterske dejavnosti, kjer se udeležujejo delavci sami, temveč tudi celotno kulturo: od urejanja okolja pa vse do vzgoje za kritično spremljanje umetnosti.

B. Ilič

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta Ivana CERKA se vam vsem sodelavcem iz TOZD IRRP in znanjem zahvaljujem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje

Jožica Bovha



Razstavni pano v veži ICL v počastitev stoletnice rojstva velikega umetnika slovenske besede

Pot, ki še ni končana

V mapi osebnih podatkov tovariša ing. Milana Špolarja, pomočnika generalnega direktorja za finančna vprašanja, je v obrazcu »Uslužbeni list«, pod rubriko »Zaposlen od kdaj« datum 15. 1. 1947. To pa je tudi rojstno leto Litostroja.

Tovariš Milan, ki je bil takrat star dobrih 23 let, je prišel v Litostroj že prej. Pravzaprav Litostroja tedaj še sploh ni bilo — bilo je le nekaj pritličnih predvojnih zgradb, vse okrog njih pa gradbišče. Torej pravo okolje za pionirje, ki so prihajali. Bil je mlad, ko je prišel, vendar poln težkih preizkušenj vojnih let, saj je že v letu 1941 sodeloval kot aktivist OF, od septembra 1943 dalje pa kot borec v enotah NOV. Tedaj je bil tudi težko ranjen, posledice tega pa čuti še danes. Leta 1946 je s činom rezervnega kapetana I. klase zapustil JLA. Kmalu za tem je prišel v Litostroj in prevzel naloge personalnega referenta, ki jih je opravljal do leta 1949, zatem pa je opravljal posle pomočnika direktorja TZ Litostroj.

Po šolanju v Zagrebu so ga vedno odgovornejše naloge privedle na mesto svetovalca za finančna vprašanja pri generalnem direktorju Titovih zavodov Litostroj.

Poleg študija ob delu je bila takšna njegova strokovna pot, ki je bila odgovorna in pestra, ne pa edina. Vzporedno s tem ga srečamo tudi kot aktivnega in sposobnega družbenopolitičnega delavca, ki vestno opravlja tako drobne krajevne kot tudi republiške funkcije. V društvih in zvezah pa ga poznamo kot dobrega vodjo in organizatorja. Zdravje mu ni dopuščalo, da bi postal aktiven športnik, vendar je bil v športnih organizacijah vseskozi prisoten kot dober organizator in je še danes aktiven član lovske družine Sorica.

V prvih letih razvoja Litostroja je opravljal poleg rednega dela še funkcijo sekretarja organizacije Zveze komunistov Litostroj, več let je bil član komiteja ZK Litostroj, član Republiškega odbora sindikata kovinarjev Slovenije, član rajonskega komiteja ZK, republiški poslanec in predsednik odbora za zakonske predloge gospodarskega zbora, predsednik OF terena Litostroj, opravljal pa je še funkcije sekretarja aktiva ZK športnega društva Ilirija, podpredsednika Izvršnega sveta občine Šiška, vodje odbora za finance in eko-



nomiko Združenih podjetij strojegradnje, člana kreditnega odbora Jugobanke in člana upravnega odbora SKUZ.

Kot delegat je sodeloval na prvem povojnem kongresu Zveze sindikatov Slovenije, na drugem kongresu Zveze komunistov Slovenije in še na vrsti drugih srečanj, katerih niti sam najbrž ne bi mogel naštet.

Ob vsem tem ni presenetljivo, če je za svoje delo prejel vrsto priznanj, pohval in odlikovanj, saj je v vneti angažiranosti dal času vse. Čas pa je tedaj in še danes zahteva od svojih generacij nadpovprečno predanost. Tako je nosilec Ordena za hrabrost, Ordena za zasluge za narod III. stopnje, Ordena dela s srebrnim vencem, Ordena republike s bronastim vencem in še drugih priznanj, pohval in plaket iz naslova uspešnega dela na strokovnih ter družbenopolitičnih področjih.

Težko je in skoraj krivično do tistega, o katerem pišemo, strpati tako pestro in delovno pot v tak majhnen sestavek, saj bi lahko posamezni detajli tega življenja pokrili strani cele knjige.

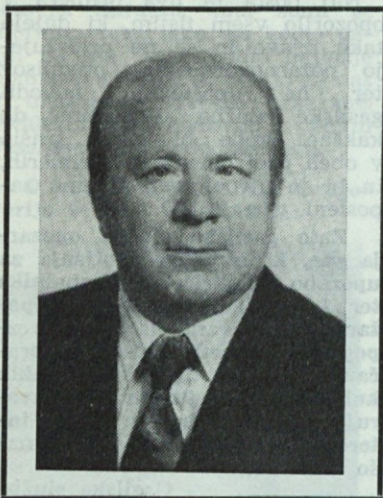
S formalnim prehodom v upokožitev vemo, da ne bo počival. Ves dosedanji življenjski zagon mu tega ne dovoljuje in tudi sam tega neče.

Čudimo se, kako mu je uspešno, navkljub zrahlanemu zdravju, ohraniti toliko volje za delo. Bil je vsestranski, zato je v življenju znal razumeti tudi druge. Mnogo nas je, ki se mu za hvaljujemo za vse, kar smo se ob njem naučili, vsi mu želimo, da bi bil še vrsto let med nami, zdrav, na soriških loviščih pa dober pogled!

S. V.

— Kdor ne ljubi poklica, ga tudi poklic ne bo. (francoski)

V SLOVO



Po kratki in hudi bolezni je 31. 1. 1978, v 51. letu starosti umrl naš sodelavec Franc ŽEROVNIK. V Litostroj je prišel 16. 6. 1952. Bil je tehnolog in je zadnjih deset let delal v Prodajnem in predkalkulacijskem oddelku. Z njegovo smrtjo je nastala vrzel, ki jo bomo še dolgo čutili.

V spominu nam bo ostal kot iskren in dober tovariš, ki je kot dober strokovnjak vedno vestno in požrtvovalno opravljal vse delovne naloge. Njegovo ime bo za vedno vtakano v razvoj Litostroja, za katerega je žrtvoval svoje najboljše moči.

Sodelavci

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in brata Franca Žerovnika se iskreno zahvaljujemo vsem delavcem delovne organizacije Litostroj, zlasti njegovim ožjim sodelavcem za vso pomoč, godbi za spremstvo na zadnji poti, za govor ob grobu, za podarjene vence in sočustvovanje.

Žalujoča žena Angelca in sestra Marina

Vesti iz sindikata ZPS

10. februarja, torej dan pred izvedbo IV. zimskih iger ZPS, je v Trbovljah zasedalo tudi predsedstvo sindikata ZPS. To je bila tudi zadnja seja pred sklicem konference, ki bo 17. in 18. marca v Novi Gorici. Na seji so obravnavali poročilo predsedstva, finančno poročilo in bilanco za leto 1977 ter predlog finančnega predloga finančnega načrta za leto 1978.

Predsedstvo je sprejelo tudi predloge DO, članic ZPS za kandidature vseh vodilnih funkcij v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih za naslednje mandatno obdobje.

Obravnavali so tudi informacijo, ki so jo posredovale nekatere delovne organizacije, glede

kandidature na delovna mesta v delovni skupnosti ZPS.

Predsedstvo je potrdilo tudi predlog novega vodstva sindikata ZPS za drugo mandatno obdobje od leta 1978 do leta 1982, ki bo posredovan konferenci sindikata. Na osnovi predloga komisije, je bil sprejet tudi sklep o rednem

SREČANJE UREDNIKOV

Sredi januarja letos smo se prvič sestali organizatorji obveščanja in uredniki glasil delovnih organizacij SOZD ZPS. Že dolgo smo ugotavljali, da je tak sestanek potreben, saj nas je, ne navsezadnje, povezovalo že izdajanje skupnega glasila za članice ZPS. Kljub temu pa smo doslej na tem področju zelo malo sodelovali.

Sestanka, ki ga je organiziral sindikat ZPS, so se udeležili predstavniki sedmih delovnih organizacij. Glavni namen srečanja je bil program vsebine skupne številke časopisa ZPS, ki ga bo tokrat izdala delovna organizacija »Gostol« iz Nove Gorice, kot prilogo svojemu časopisu.

V nadaljevanju je tovariš Milan Vidmar, predsednik konference sindikata ZPS povedal, da bodo na nivoju sindikata ZPS obravnavali predlog o rednem izhajanju glasila ZPS, kar je bilo kasneje tudi sprejeto. Tako naj bi v bodoče izhajale štiri številke letno na štirih straneh, stroški pa bodo kriti iz skupnih sredstev SOZD. Letos bo prevzela izdajo naslednjih štirih številka naša delovna organizacija, ki ima zaenkrat tudi najboljšo kadrovske zasedbo, pa tudi tehnične možnosti v sistemu obveščanja. Dogovorjeno je bilo tudi, da bi za skupne številke določili odgovornega in tehničnega urednika,

ki bi skrbel za zbiranje in urejanje potrebnega materiala, za svoje delo pa bi bila honorarno nagrajena.

O želji in potrebi po tovrstnih srečanjih pa je pričala razprava, do katere je kasneje prišlo. Prisotni so na kratko spregovorili o načinih in vrstah obveščanja v svojih delovnih organizacijah ter o svojih izkušnjah, težavah in načrtih. Vsi so si želeli tesnejšega sodelovanja in nadaljnjih izmenjav izkušenj, kar bi jim bilo gotovo v pomoč. Mnenja so se izoblikovala v sklep, da bodo tovrstni sestanki postali redni, vanje pa bi skušali vključiti predstavnike vseh delovnih organizacij ZPS — tudi tistih, ki ne izdajajo svojih glasil. S svojimi izkušnjami bi jim večje delovne organizacije, ki imajo sistem obveščanja že dokaj razvit, lahko pomagale ter s tem pripomogle, da se tudi le-te enakovredno vključijo v sistem obveščanja.

M. H.

NA PLANINE, NA PLANINE

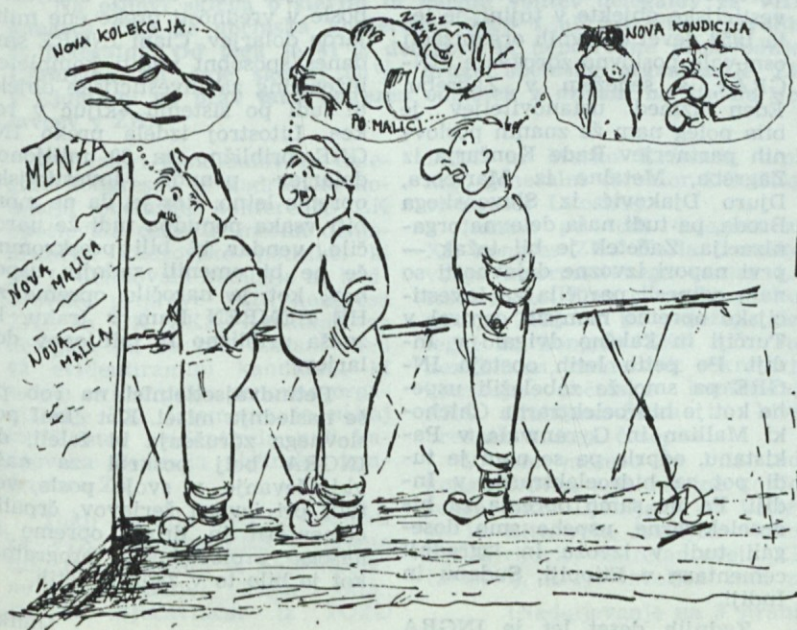
V slavnostno okrašeni polnozasedeni dvorani ICL so 15. februarja litostrojski planinci podali obračun dela za preteklo — 29. leto delovanja.

Poročilo predsednika Ludvika Šarfa kot tudi poročila ostalih odbornikov so bila dovolj izčrpna in zanimiva, da se je ob njih razvil prav prijeten razgovor. Ugotovitve, da ob sicer lepih uspehih le še ni doseženo tisto, kar bi upoštevali pomen in vrednost planinstva bilo potrebno, naj bi aktivistom dale nov zagon za nadaljnje delo.

Z javnimi volitvami je bil potrjen nov odbor društva, ki ga bo še naprej krmaril predsednik Ludvik Šarf.

Predvajanja barvnih diapozitivov z društvenih, mladinskih in alpinističnih izletov je lepo zaokrožilo zbor. Več o tem bomo napisali za naslednjo številko časopisa.

ETO



izhajanju skupnih številka časopisa ZPS, ki bo izhajal štirikrat letno. Za izdajo časopisa v letošnjem letu je zadolžena delovna organizacija Litostroj, sredstva pa so zagotovljena pri delovni skupnosti ZPS.

Največ pozornosti je predsedstvo posvetilo bližnjim volitvam v organe upravljanja ZPS, ki bodo izvoljeni za naslednje mandatno obdobje. Tako bomo morali v prihodnjih dneh tudi pri nas izvoliti:

a) delegata in namestnika za delavski svet ZPS

(vsaka TOZD po 1 delegata in 1 namestnika ter 2 delegata in 2 namestnika na nivoju DO)

b) delegata in namestnika za izvršilni odbor ZPS

(vsaka DO po 1 delegata in 1 namestnika)

c) delegata in namestnika za odbor samoupravne delavske kontrole

(vsaka DO po 1 delegata in 1 namestnika)

d) člana in namestnika kolegijskega poslovnega organa

(vsaka DO po 1 člana in 1 namestnika)

e) delegata za koordinacijski odbor ljudske obrambe in družbene samozaščite

(vsaka DO po 1 delegata)

Predsedstvo je svetovalo vsem delovnim organizacijam, da tudi te volitve vključijo v redne volitve za občinski sistem, ki bodo 9. marca 1978.

Prisotni so se seznanili tudi z informacijo, da se zanimajo za sprejem v članstvo ZPS še naslednje delovne organizacije.

1. Žičnica — Ljubljana, ki ima 300 zaposlenih, ukvarja pa se z izdelavo opreme za lesno industrijo.

2. Ikos — Kranj, ki ima 260 zaposlenih, ukvarja pa se z izdelavo čevljarne opreme.

3. Kostroj — Slovenske Konjice, ki ima 340 zaposlenih in se ukvarja z izdelavo opreme za usnarje.

Sprejet je bil tudi predlog za organizacijo srečanja, ki bo 1. maja v Poreču.

V. M.

ŠTUDIJSKI OBISK IZ KITAJSKE



Pretekli teden je pripotovala v Slovenijo 5-članska kitajska študijska delegacija. Študijski obisk kitajskih strokovnjakov za projektiranje in proizvodnjo težkih žerjavov je bil organiziran v okviru mednarodnega znanstveno-tehničnega sodelovanja med SFRJ in LR Kitajsko. Program dela študijske delegacije je zajemal predvsem obisk Litostroja, Fakultete za strojništvo v Ljubljani ter Mariborske Metalne.

Študijsko delegacijo so sestavljali inženirji — strokovnjaki za projektiranje in proizvodnjo težkih žerjavov ter njihov prevajalec.

Naši gostje so bili od 13. do 15. februarja, v tem času pa so se želeli seznaniti predvsem z našimi dosežki na področju raziskav in razvoja ter projektiranja in proizvodnje žerjavov. Obenem smo izmenjali tudi izkušnje s področja proizvodnje težkih žerjavov saj so kitajski strokovnjaki zaposleni v podobnih tovarnah kot je Litostroj, kjer izdelujejo težke žerjave in podobno opremo. Program bivanja v Litostroju je obsegal ogled naše tovarne ter več študijskih pogovorov z našimi strokovnjaki.

Gostje so si z velikim zanimanjem ogledali tudi naš izobraževalni center ter se seznanili s sistemom vzgoje kadrov pri nas.

Ob koncu bivanja so se Kitajski strokovnjaki toplo zahvalili delavcem in vodstvom Litostroja za prisrčen sprejem in bogat program, ki smo jim ga omogočili.

Delavcem Litostroja pa so sporočili tole:

祝里多斯特洛依工厂的同志们，在社会
主义建设中做出更加巨大的贡献！

中苏两国人民的友谊万岁！

大型起重机文化

1978.2.15日

Prevedeno pomeni: Želimo, da tovariši iz Litostroja dosežejo še večje uspehe v izgradnji socializma. Naj živi prijateljstvo med narodi Kitajske in Jugoslavije.

KRATKE NOVICE

● 2. februarja je bila 42. redna seja delavskega sveta TOZD FI. Na njej so prvič obravnavali količinsko realizacijo deljeno po posameznih tozdih, ki so se formirali iz prejšnjega tozda FI. Tozda TVN in PPO sta svoj plan izpolnila v celoti, ostale veje proizvodnje pa zaostajajo za predvidenimi rezultati. DS je naložil kot prioriteto nalogo TOZD, pa tudi posameznikom, da rezultate čim prej izboljšajo.

Obravnavali so tudi nadure planirane za mesec januar 1978, ki ki so se gibale v okvirih plana ter potrdili plan nadur za mesec februar 1978, ki so se gibale v okvirih plana ter potrdili plan nadur za mesec februar. Delegati so se seznanili tudi s predlogom razdelilnika kvote stanovanj po posameznih TOZD in ugotovili, da je kriterij razdelilnika v skladu z našim samoupravnim sporazumom o razdelitvi stanovanj in stanovanjskih posojil.

● 27. januarja in 8. februarja sta bili dve redni seji upravnega odbora. Na prvi seji so obravnavali šest samoupravnih sporazumov in predlagali, da jih sprejmemo zaradi njihovega splošnega družbenega pomena, sočasno s tem pa moramo sprejeti tudi stabilizacijske programe in mere varčevanja, da bi lahko krili povečano prispevno stopnjo v višini 2,55 %, ki z letnim načrtom ni bila planirana.

Na sestanku se je razvnela tudi razprava o kriterijih za razdelitev stanovanj, v kateri so ugotovili, da je razdelilnik izdelan na osnovi samoupravnega sporazuma o razdeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil. Na drugi seji pa so med drugim obravnavali predloge statutov TOZD ter predlog za razpis referendumov in volitev, ki bodo 9. marca.

● Delavski svet DO je na 6. redni seji 8. februarja razpisal redne volitve delegatov v samoupravne organe delovne organizacije za mandatno dobo dveh let. Na referendumu 9. marca bomo sprejemali samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo ter volili delegate v samoupravne organe TOZD in DS, v skupščine DPS in SIS.

Delegati so na seji med drugim obravnavali tudi predlog o nakupu opreme za razširitev proizvodnje transportnih vozil in naprav ter o najetju posojila pri Ljubljanski banki, potrebnega za gradnjo novih proizvodnih prostorov transportnih vozil in naprav.

M. H.



Hodite v gore v vsakem času, kajti le tako ne boste hodili samo v dežju!

ETO

vesti iz obratov

TOZD MONTAŽA

Turbine

Za dravsko elektrarno, Srednja Drava II so se končala dela do faze prvega vrtenja na agregatu »B«. Prvo vrtenje, ki je bilo opravljeno 2. februarja letos z vodnim natokom, se je končalo z ugotovitvijo, da je agregat sposoben za nadaljevanje preizkusov, ki zahtevajo mehansko vrtenje agregata. Preizkus prvega vrtenja je pokazal, da je potrebno pred ponovnim vrtenjem preprečiti vdiranje vode v turbinski in generatorski prostor ter v kabelske kanale.

Trenutno potekajo tudi zaključna dela pri kontroli avtomatike pred obratovanjem agregata »B«.

V februarju smo za agregat »A« odpremili na gradbišče predvodilnik s spodnjim vodilnikovim obročem. Za naslednji prevoz so pripravljene tudi obloge turbinškega jaška.

V preizkusni montaži je sedaj zgornji vodilnikov obroč z vodilnimi lopatami in ostalimi deli vodilnika. Posamezne pozicije gonilnika pa so še v mehanski obdelavi. Montaža gonilnika II z opremo je predvidena do 10. aprila letos. Del pozicij za regulator pretoka je še v fazi mehanske obdelave a je že pred poskusno montažo. Odprema regulatorja pretoka je predvidena v aprilu.

Za HE Zvornik smo že opravili poskusno montažo vodilnika, sledila bo demontaža, površinska zaščita in končno odprema. Za isto naročilo je v zaključni fazi struženja tudi zunanji premer gonilnika. Po končanem struženju bomo gonilnik montirali in ga funkcijsko preizkusili.

Naročena oprema za HE Gazivode je gotova in jo je že prevzel odpremi oddelek. Odpremiti jo moramo čimprej, ker se 1. marca že prične montaža na terenu.

Zmontirani in pripravljeni za prevzem sta tudi Francisovi horizontalni turbini za HE Lower Mangapapa. Pripadajoči loputi (premera 1500 mm) sta v fazi poskusne montaže, prav tako tudi tlačna naprava za upravljanje vodilnika in loput. Odprema naročene opreme je predvidena v prvi polovici marca letos.

Za HE Sjenica so vsi polizdelki gotovi in že poslani v mehansko obdelavo. Zaradi prepozne izdelave zvarjenec je šele v začetni izdelavi mehanske obdelave spirala, telo in okrov predturbinske lopute (premer 2700 mm).

Montiramo tudi že drenažne črpalke in ostalo drenažno opremo, ki jo je potrebno zaradi vrstnega reda montažnih del odpremiti v začetku marca.

Za HE Zakučac pospešeno montiramo I. gonilnik z gredjo in pripadajočo opremo. Od naročenih zasnov je prvi v fazi tlačnega preizkusa, drugi pa v začetni fazi mehanske obdelave. Prva loputa (premer 3900 mm) je prevzeta in jo pripravljamo za odpremo, druga loputa je v začetni fazi poskusne montaže. V februarju smo odpremili črpalke za hladilno in drenažno napravo.

Polizdelki za drugi agregat so gotovi, in so v fazi mehanskih operacij, odprema agregata pa je predvidena maja letos.

V TOZD PZO izdelujemo zvarjenca za zapornice in vodila za zapornice za izvozno naročilo Hemren Dam. Omenjena oprema mora biti pripravljena za odpremo do 15. aprila 1978. Vsa ostala oprema je še v fazi izdelave polizdelkov in v mehanski obdelavi.

Žerjavi

Januarja letos smo odpremili tretje dvigalo za Sovjetsko zvezo nosilnosti 160 Mp, pospešeno pa montiramo polarno dvigalo nosilnosti 400 Mp. Del opreme za prvi in drugi žerjav za JE Krško je še v mehanski obdelavi. V zaključni fazi montaže je tudi osem podajnih mehanizmov za Sovjet-

sko zvezo, ki bodo odpremljeni v drugi polovici februarja letos.

Črpalke

Naročene črpalke tipa VO-17 za Energoinvest iz Sarajeva so gotove in predane odpremi, prav tako tudi črpalke VO-17 za IMP Ljubljana in črpalke tipa GVCK 6 15 m za TE Šoštanj IV. Za HE Đerdap imamo naročene črpalke tipa VO-17/12 s pripadajočo opremo, ki so že v zaključni fazi montaže.

Pravkar predajamo odpremi črpalke za INO iz Reke in INO Nafta Lendava. Od ostalih naročil montiramo še črpalke 2 VO-25-III-Z za Krško — Novo mesto, črpalke VO 23/16-IV za vodovod

Beograd in črpalke GVCK-b 20 za Vodovod Cačak.

Za Rek Velenje je že montiran sklop rotirajočih delov za črpalke CV8/45-K-IV+IV, ki je že predana odpremi.

Za nova naročila — 145 črpalk za Ormož in Virovitico so že izvršena prva prednaročila ulitkov v TOZD PUM.

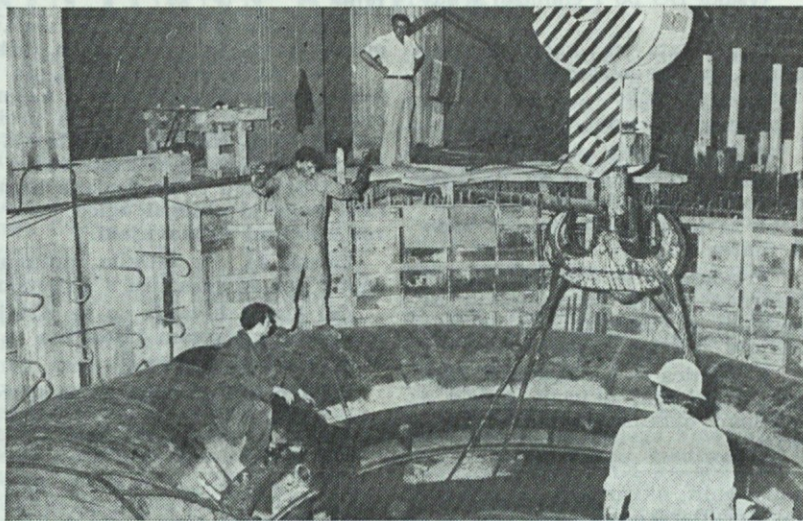
Dieselski motorji

Za motorje tipa GT 23 LH, ki jih je naročil Uljanik iz Pule so že ulita tri ohišja, ki bodo v kratkem predana v mehansko obdelavo. Opravljeno je tudi že naročilo ostalih polizdelkov, ki so trenutno v fazi izdelave. Vzporredno izdelujemo tudi ulitke za enake motorje, ki jih je naročil 3. maj iz Reke.

Mehanska obdelava polizdelkov za Uljanik iz Pule se bo pričela že v drugi polovici februarja. Prednaročila ulitkov imamo tudi za delovno organizacijo Rade Končar iz Zagreba za motorje tipa 620 MTBH-30.

B. Seme

HIDROELEKTRARNA CABRA CORRAL V ARGENTINI JE ZAČELA OBRATOVATI



Montaža turbinske spirale za prvi agregat v turbinski jami. Vsak agregat ima 46.500 konjskih moči, padec vode je 91 metrov, pretok vode pa je 41,5 m³ na sekundo, teža gonilnika je 10 ton in teža gredi 8 ton

Iz pokrajine Gran Chaco pod Andi, ki je 1400 km oddaljena od nas, smo v začetku februarja prejeli naslednje obvestilo: »USPEŠNO SPUSTILI V POGON PRVI IN DRUGI AGREGAT«.

Obvestilo so nam poslali naši fantje: Andrej in Marjan Trebše in Marjan Trobec. Za nas Litostrojčane je to veselo dogodek, zlasti še za vse, ki smo neposredno delali za to naročilo.

To naročilo je bilo za Litostroj težka preizkušnja, saj smo prvič morali zaupati izdelavo dela opreme tamkajšnjim proizvajalcem, ki jih nismo poznali. Pogodbo za to delo smo podpisali leta 1971, ko nam je primanjkovalo izvoznih naročil. Sama pogodba je bila za nas finančno neugodna, saj kupec Aqua y Electric Energia ni dopustil, da bi v pogodbo prišlo določilo o drsni lestvici. Zaradi stalnega pritiska in upornosti Litostroja, Rade Končarja in seveda tudi Ingre, nam je kupec šele leta 1977 priznal pravico do drsne lestvice. Iz tega naslova pa lahko Litostroj pričakuje v prvi polovici letošnjega leta preko 200.000 ameriških dolarjev.

AKCIJE »KOMUNISTA«

(Nadaljevanje s 1. strani)

blematiko nekritičnega vnašanja tujega znanja v naše okolje ter usposobljenost delavcev za uspešno uvajanje novega znanja v proizvodne procese; probleme pretirane odvisnosti naše proizvodnje od tujega znanja;

— problematiko prenosa našega znanja in tehnologije v druge dežele, zlasti v dežele v razvoju, ter problematiko ne celovitosti naših ponudb v teh deželah;

— ustvarjanje materialnih pogojev za ustvarjalno delo, zlasti za financiranje teh dejavnosti iz »amortizacije nematerialnih sredstev«, materialnih stroškov ter v okviru investicijskih projektov in drugih oblik združevanja sredstev za inovacijsko dejavnost, tako v okviru SIS za raziskovalno dejavnost kot neposredno z izvajalci inovacijskih projektov (neposredna svobodna menjava dela ter svobodna menjava dela v okviru in prek samoupravnih interesnih skupnosti);

— prilaganje delovnega časa pogojem za višjo ustvarjalnost dela itd.

— ustvarjanje kadrovskih pogojev za inovacijske procese, zlasti usposabljanje lastnih delavcev ter prehod delavcev iz raziskovalne dejavnosti v materialno proizvodnjo in družbene dejavnosti, torej v prakso oziroma obratno, ustvarjanje pogojev za izobraževanje z oblikami podiplomskega študija in v okviru raziskovalnih organizacij (izmenjava kadrov);

— kadrovske plane kot plane razvoja;

— spodbude za ustvarjalnost vsakega delavca ter delovnih kolektivov nasploh;

— vključevanje dosežkov družboslovnih ved v poglobljanju samoupravnih in medčloveških odnosov, ki bistveno prispevajo k produktivnosti in ustvarjalnosti dela ter vzpodbujanje raziskovalnega dela na tem področju za konkretno organizacijo združene dela oziroma delovno okolje;

— prilaganje delovnega časa pogojem za višjo ustvarjalnost dela itd.

V. Živkovič

KOLIČINSKA REALIZACIJA V LETU 1977

Planirane letne količine finalne proizvodnje smo izpolnili v proizvodnih skupinah: žerjavi, cementarne in dieselski motorji. Nismo pa je dosegli pri turbinah, črpalakah, talnih transportnih sredstvih, preoblikovalnih strojih in strojnih delih.

Dosežena količinska realizacija v I. 1977

Vrsta proizvoda	Leto	1977																
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII					
Turbine	2300																	
Črpalke	400																	
Žerjavi	2200																	
Cementarne	120																	
Dieselski motorji	650																	
Talni transport	1600																	
Preoblikovalni stroji	1500																	
Strojni deli	230																	
Skupna	9000																	

□ Dimenzijski plan po gospodarskem načrtu

■ Realizacija

Stanje: 31. 12. 77

Splošno sliko na diagramu precej kvari proizvodna skupina strojnih delov zaradi nizkega doseganja plana in zaradi pomanjkanja tovrstnih naročil. Iz diagrama je tudi razvidno različna strukturna udeležba posameznih proizvodnih vej. Imeli smo zelo veliko naročil za vodne turbine in žerjave. Manj pa so bili zastopani naslednji proizvodi: črpalke, cementarne in strojni deli.

V ilustracijo bi navedel nekaj pomembnejših naročil, ki smo jih izdelali v preteklem letu, in sicer po proizvodih.

Turbine:

HE Srednja Drava I agregat, HE Zakučac I agregat, HE Moste reverzibilna turbina, HE OHAU, Nova Zelandija, štiri Francisove turbine in ena Francisova turbina za HE Gazivode.

Črpalke:

Črpalke raznih tipov za Soda-so Tuzla, črpalke za hladilni sistem TE Šoštanj in črpalke za Petrokemijo INA Reka in Lendava.

Žerjavi:

Polarni in turbinski za JE Krško, dve klasični dvigali za Že-

lezarno Nikšić, tri mostna dvigala nosilnosti po 160 ton za SZ, za novo skladišče Metalke sedem različnih vrst dvigal, za Energoinvest Sarajevo dva žerjava nosilnosti 50 in 300 ton.

Dieselski motorji:

Za Kitajsko so bile izdelane tri gradnje in končano je bilo naročilo 14 gradenj motorjev za Romunijo.

Viličarji:

Izdelanih je bilo večje število viličarjev nosilnosti 3,5, 5 in 7,5 ton.

Preoblikovalni stroji:

Zapognilniki za SZ, preoblikovalni stroji raznih velikosti za Swaty Maribor, za Đuro Đaković, Slavovski Brod, za Iskro, Nova Gorica, Energoinvest, Doboj, za Kovinoplastiko Lož, za Ikarus Zemun itd.

Glede na visoko načrtovane količine, ki so bile strukturno neuskajane, smo dosegli v preteklem letu zadovoljive rezultate. Realizirana količina je bila za 9 odstotkov večja v primerjavi z letom 1976.

L. Nadlišek

ČETRT STOLETJA SODELOVANJA



Vse obletnice nas silijo v razmišljanje o prehojeni poti. Tudi 25-letnica ustanovitve poslovnega združenja INGRA ni izjema.

Jugoslavija je 1952. leta kljub vsem težavam uspešno dokončala programe prvega petletnega plana. Industrija investicijske opreme je postala sposobna s svojimi proizvodi nastopiti tudi na svetovnem tržišču.

Da bi bili sposobni dobavljati opremo in graditi kompletne investicijske objekte v tujini, je leta 1953 devet delovnih organizacij osnovalo poslovno združenje »INGRA«, s sedežem v Zagrebu. Eden izmed ustanoviteljev je bila poleg nam že znanih poslovnih partnerjev Rade Končarja iz Zagreba, Metalne iz Maribora, Djuro Djaković iz Slavenskega Broda, pa tudi naša delovna organizacija. Začetek je bil težak — prvi napor izvozne dejavnosti so nam prinesli naročila za investicijsko opremo manjših central v Turčiji in kakšno dvigalo v Indiji. Po petih letih obstoja INGRE pa smo že zabeležili uspehe kot je hidroelektrarna Chichoki Mallian in Gyranwala v Pakistanu, odprla pa se nam je tudi pot za hidroelektrarne v Indiji. Pa ne samo oprema za hidroelektrarne, uspehe smo dosegali tudi v izvozu in izgradnji cementarn v Etiopiji, Sudanu in Indiji.

Zadnjih deset let je INGRA

iz Zagreba s svojimi 35. člani kolikor jih ima danes, zaključila posle v vrednosti preko ene milijarde dolarjev. Člani INGRE smo danes sposobni nuditi kompleten inženiring za investicijske objekte tudi po sistemu »ključ v roke«. Litostroj izdelava preko INGRE približno za 30 milijonov dolarjev ponudb investicijske opreme letno. Res je, da ne more biti vsaka ponudba tudi že naročilo, vendar bi bili preskromni, če ne bi omenili zadnjih uspehov, kot je naročilo opreme za HE HEMREN Dam v Iraku, ki znaša približno 15 milijonov dolarjev.

Petindvajsetletnici na rob pa še naslednja misel. Kot člani poslovnega združenja bi želeli, da INGRA bolj poskrbi za naše vključevanje v svoje posle več tudi pri izvozu žerjavov, črpalk, cementarn in druge opreme iz našega proizvodnega programa, kot je bilo to v zadnjih letih.

Janko